

Język SQL

wersja 1.81

1. Uwagi wstępne.....	3
2. Podstawowe grupy poleceń	4
3. Składnia polecenia SELECT (uproszczona).....	4
4. Polecenie SELECT.....	5
4.1. Najprostsze przykłady.....	5
4.2. Klauzula ORDER BY	7
4.3. Klauzula WHERE.....	9
4.4. Operatory.....	11
4.5. Aliasy	12
4.6. Wyrażenia.....	13
4.7. Wartości puste (NULL)	14
4.8. Eliminowanie duplikatów.....	16
4.9. Funkcje agregujące	16
4.10. Klauzula GROUP BY	17
4.11. Klauzula HAVING	18
4.12. Złączanie tabel	19
4.12.1. Iloczyn kartezjański (ang. <i>Cross Join</i>)	19
4.12.2. Złączenia równościowe (ang. <i>Equi Join</i> lub <i>Inner Join</i>).....	20
4.12.3. Złączenia nierównościowe (ang. <i>Theta Join</i>).....	28
4.12.4. Złączenia zwrotne (ang. <i>Self Join</i>)	30
4.12.5. Złączenia zewnętrzne (ang. <i>Outer Joins</i>)	34
4.13. Operatory UNION, UNION ALL, INTERSECT, MINUS.....	40
4.14. Podzapytania.....	44
4.14.1. Podzapytania zwracające jeden rekord	44
4.14.2. Podzapytania zwracające więcej niż jeden rekord	45
4.14.3. Operatory ANY oraz ALL.....	47
4.14.4. Podzapytania skorelowane, operatory EXISTS oraz NOT EXISTS.....	48
4.14.5. Przykłady podzapytań, które można zastąpić złączeniami.....	51
4.14.6. Podzapytania w klauzuli FROM.....	54
5. Polecenie INSERT.....	58
6. Polecenie UPDATE	60
7. Polecenie DELETE.....	64

8. Wprowadzenie do mechanizmu transakcji	66
9. Polecenie CREATE	70
9.1. Tworzenie tabel	70
9.2. Tworzenie ograniczeń integralnościowych (ang. <i>constraints</i>).....	74
9.3. Tworzenie i wykorzystywanie sekwencji	84
9.4. Tworzenie i wykorzystywanie widoków (ang. <i>view</i>)	89
10. Polecenie DROP	91
11. Polecenie ALTER	94
12. Słownik bazy danych	97
13. Użytkownicy bazy danych	98
13.1. Tworzenie, modyfikowanie i kasowanie użytkowników.....	98
13.2. Uprawnienia.....	98
13.3. Role bazodanowe	99
13.4. Role predefiniowane	100
14. Model SUMMIT2	101

1. Uwagi wstępne

Opracowanie omawia podstawowe elementy języka SQL na bazie systemu ORACLE. W zamierzeniu autora ma ono stanowić materiał pomocniczy do prowadzenia wykładu oraz ćwiczeń laboratoryjnych z przedmiotu *Bazy danych*. Opracowanie może być materiałem do samodzielnego studiowania, jednak należy mieć świadomość, że brak jest w nim bardziej systematycznego omówienia języka SQL. Język ten omówiono posługując się dużą liczbą (ponad 100) przykładów, ograniczając natomiast do minimum komentarz słowny. Starano się przedstawić jedynie jego najważniejsze elementy, najbardziej przydatne w praktyce. Wiele pomniejszych kwestii jest pominiętych lub omówionych tylko pobieżnie.

Wszystkie przykłady testowane były w systemie ORACLE, w wersji 8.1.7, jednak powinny bez żadnych zmian działać również w innych wersjach – zarówno wcześniejszych jak i późniejszych. Większość przykładów można wykonać również w innych niż ORACLE systemach bazodanowych (np. MySQL). Niektóre przykłady wykorzystują jednak specyficzne cechy ORACLE-a i uruchomienie ich na innej bazie danych może wymagać wprowadzenia mniejszych lub większych zmian. Głównie dotyczy to poleceń z grupy DDL, jako że bardzo mocno zależą one od architektury poszczególnych systemów bazodanowych.

Szczegółowy opis wszystkich poleceń języka SQL w systemie ORACLE można znaleźć w dokumentacji: [Oracle8i SQL Reference](#).

Zdecydowana większość przykładów operuje na demonstracyjnym modelu o nazwie `SUMMIT2`, który jest standardowo instalowany w systemie ORACLE, wersja 8.x. Dlatego też należy upewnić się, że skrypt `summit2.sql` wykonał się bezbłędnie. Krótkie omówienie modelu `SUMMIT2` zamieszczono na końcu niniejszego opracowania.

Wszystkie przykłady pokazane w opracowaniu zostały wykonane w programie `SQL*Plus`. Poniżej pokazano wygląd ekranu po prawidłowym uruchomieniu programu oraz po prawidłowym połączeniu się z jego pomocą do systemu ORACLE.

W zależności od konfiguracji systemu napisy mogą być w języku innym niż polski – domyślnie jest to oczywiście język angielski.

```
SQL*Plus: Release 8.1.7.0.0 - Production on Wto Mar 23 08:14:21 2004
```

```
(c) Copyright 2000 Oracle Corporation. All rights reserved.
```

```
Podaj nazwę użytkownika: summit2
```

```
Podaj hasło:
```

```
Połączony z:
```

```
Oracle8i Enterprise Edition Release 8.1.7.0.0 - Production
```

```
With the Partitioning option
```

```
JServer Release 8.1.7.0.0 - Production
```

```
SQL>
```

2. Podstawowe grupy poleceń

Grupa	Polecenie	Opis	Dotyczy
DML	select	wyświetlanie rekordów	tabele, widoki, sekwencje
DML	insert	wstawianie rekordów	tabele, widoki
DML	update	modyfikacja rekordów	tabele, widoki
DML	delete	kasowanie rekordów	tabele, widoki
DDL	create	tworzenie obiektów	wszystkie obiekty
DDL	alter	modyfikowanie obiektów	wszystkie obiekty
DDL	drop	kasowanie obiektów	wszystkie obiekty
DCL	commit	zatwierdza zmiany wprowadzone za pomocą poleceń DML	tabele, widoki
DCL	rollback	Wycofuje (anuluje) zmiany wprowadzone za pomocą poleceń DML	tabele, widoki

Poszczególne polecenia SQL, w zależności od wykonywanych czynności, można zebrać w trzy podstawowe grupy. Są to:

- DML – Data **Manipulation** Language,
- DDL – Data **Definition** Language,
- DCL – Data **Control** Language.

3. Składnia polecenia SELECT (uproszczona)

```
SELECT
  [ DISTINCT | UNIQUE | ALL ]
  { * | nazwa_tabeli.atrybut [alias] , ... }
FROM
  nazwa_tabeli [alias] , ...
WHERE
  warunek [AND | OR warunek ...]
GROUP BY
  kolumna [ HAVING warunek ... ]
ORDER BY
  { kolumna | wyrażenie } [ASC | DESC ] , ...
;
```

4. Polecenie SELECT

4.1. Najprostsze przykłady

Przykład 1

```
SELECT * FROM region;
```

```
   ID NAME
-----
    1 North America
    2 South America
    3 Africa / Middle East
    4 Asia
    5 Europe
```

5 wierszy zostało wybranych.

```
SELECT * FROM "region";
```

```
SELECT * FROM "region"
          *
```

BŁĄD w linii 1:

```
ORA-00942: tabela lub perspektywa nie istnieje
          (table or view does not exist)
```

```
SELECT * FROM "REGION";
```

```
   ID NAME
-----
    1 North America
    2 South America
    3 Africa / Middle East
    4 Asia
    5 Europe
```

Komentarz:

Słowa kluczowe języka SQL nie są czułe na wielkość. Wielkości liter trzeba natomiast przestrzegać w odwoływaniu się do nazw obiektów (np. tabele) i atrybutów obiektów (np. nazwy kolumn). Zwykle jednak są one w bazie danych zapisywane dużymi literami i gdy odwołując się do nich nie używamy cudzysłowów, język SQL w systemie ORACLE przyjmuje domyślnie, że chodzi o duże litery (jak w pierwszym zapytaniu powyżej). Gdy decydujemy się na używanie cudzysłowów musimy pamiętać o wielkościach liter.

Dla zwiększenia czytelności można stosować dowolną ilość spacji, tabulatorów, znaków przejścia do nowej linii. Każde polecenie SQL musi być **zakończone średnikiem**.

We wszystkich przykładach będziemy stosować konsekwentnie zasadę, iż wszelkie słowa kluczowe pisane są **DUŻYMI LITERAMI**, natomiast pozostałe słowa (np. nazwy tabel, nazwy kolumn) pisane są małymi literami.

Gwiazdka zastępuje nazwy wszystkich kolumn. Zostaną one wyświetlone w dokładnie takiej kolejności, w jakiej występują w definicji tabeli. Nic nie stoi jednak na przeszkodzie, aby jawnie wymienić wszystkie kolumny – choćby po to, aby zmienić domyślną kolejność wyświetlania.

Nie jest możliwe jednoczesne używanie gwiazdki oraz specyfikowanie jawne nazw kolumn.

```
SQL> SELECT *, id FROM region;
SELECT *, id FROM region
      *
BŁĄD w linii 1:
ORA-00923: nie znaleziono słowa kluczowego FROM w oczekiwanym miejscu
(FROM keyword not found where expected)

SQL>
```

Przykład 2

```
SELECT name, id FROM region;
```

NAME	ID
North America	1
South America	2
Africa / Middle East	3
Asia	4
Europe	5

5 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Kolumny wyświetlane są od lewej do prawej w takiej kolejności, w jakiej były wymienione w wyrażeniu `SELECT` (chyba, że użyto znaku gwiazdki). Kolejność wyświetlania może więc być zupełnie inna niż rzeczywisty układ kolumn w tabeli. Trzeba być tego w pełni świadomym, gdyż wynik wyświetlany na ekranie zwykle nie odzwierciedla w widoczny sposób budowy poszczególnych tabel.

Zwróćmy uwagę, że nazwy kolumn zapisane są w bazie danych dużymi literami. W systemie ORACLE jest to powszechnie stosowana praktyka. Podając w poleceniu `SELECT` nazwy kolumn nie używaliśmy znaków cudzoalfabetycznych, więc system domyślnie przekonwertował ich nazwy na duże litery.

Przykład 3

```
SELECT id, id, id FROM region;
```

ID	ID	ID
1	1	1
2	2	2
3	3	3
4	4	4
5	5	5

5 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Dowolne kolumny można wyświetlać dowolną ilość razy.

Przykład 4

```
SQL> DESCRIBE emp
Nazwa                                NULL?   Typ
-----
ID                                    NOT NULL NUMBER(7)
```

```

LAST_NAME                NOT NULL VARCHAR2 (25)
FIRST_NAME               VARCHAR2 (25)
USERID                   VARCHAR2 (8)
START_DATE               DATE
COMMENTS                 VARCHAR2 (255)
MANAGER_ID               NUMBER (7)
TITLE                    VARCHAR2 (25)
DEPT_ID                  NUMBER (7)
SALARY                   NUMBER (11, 2)
COMMISSION_PCT           NUMBER (4, 2)
SQL>

```

Komentarz:

Polecenie `DESCRIBE` (można je skracać do `DESC`) nie należy do języka SQL. Jest to polecenie programu SQL*Plus, który jest dostępny w ORACLE-u „od zawsze” i na każdej platformie systemowej i pozwala szybko wyświetlić szczegóły budowy tabeli (ale też tzw. widoków, synonimów, procedur i funkcji), takie jak:

- nazwy kolumn,
- czy dana kolumna ma granicznie `NOT NULL`,
- typy danych kolumn.

Więcej informacji na temat tego (w sumie bardzo prostego w użyciu) programu można znaleźć w dokumentacji:

- SQL*Plus User's Guide and Reference,
- SQL*Plus Quick Reference.

4.2. Klauzula ORDER BY

Przykład 5

```
SELECT last_name, salary FROM emp ORDER BY salary ASC;
```

LAST_NAME	SALARY
-----	-----
Newman	750
Palet	795
Palet	795
Chang	800
Markarian	850
Dancs	860
Smith	940
Biri	1100
Schwartz	1100
Urguhart	1200
Nozaki	1200
Menchu	1250
Catchpole	1300
Havel	1307
Nagayama	1400
Maduro	1400
Magee	1400
Ngao	1450
Dumas	1450

Quick-To-See	1450
Giljum	1490
Sedeghi	1515
Nguyen	1525
Ropeburn	1550
Velasquez	2500

25 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Klauzula `ORDER BY` służy do sortowania wyników według jeden lub kilku wybranych kolumn. Domyślnie dane sortowane są w porządku wzrastającym (1, 2, 3... oraz a, b, c...). Dlatego też słowo kluczowe `ASC` można pominąć – choć, gdy je jawnie wyspecyfikujemy nic złego się nie stanie.

Przykład 6

```
SQL> select last_name, salary FROM emp ORDER BY salary DESC;
```

LAST_NAME	SALARY
Velasquez	2500
Ropeburn	1550
Nguyen	1525
Sedeghi	1515
Giljum	1490
Ngao	1450
Dumas	1450
Quick-To-See	1450
Nagayama	1400
Magee	1400
Maduro	1400
Havel	1307
Catchpole	1300
Menchu	1250
Urguhart	1200
Nozaki	1200
Biri	1100
Schwartz	1100
Smith	940
Dancs	860
Markarian	850
Chang	800
Palet	795
Palet	795
Newman	750

25 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Chcą otrzymać dane posortowane „od największego do najmniejszego” musimy użyć słowa kluczowego `DESC`.

Przykład 7

```
SELECT name, region_id FROM dept ORDER BY region_id DESC, name ASC;
```

NAME	REGION_ID
Operations	5

Sales	5
Operations	4
Sales	4
Operations	3
Sales	3
Operations	2
Sales	2
Administration	1
Finance	1
Operations	1
Sales	1

12 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Słowo kluczowe ASC można pominąć, bo jest to opcja domyślna. Słowa kluczowego DESC pominąć nie można. Sortowanie odbywa się najpierw według pierwszej wymienionej kolumnie a następnie według drugiej.

4.3. Klauzula WHERE

Przykład 8

```
SELECT
    last_name, salary
FROM
    emp
WHERE
    salary > 1500
ORDER BY
    salary DESC;
```

LAST_NAME	SALARY
-----	-----
Velasquez	2500
Ropeburn	1550
Nguyen	1525
Sedeghi	1515

4 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Klauzula WHERE służy do ograniczania ilości wyświetlanych rekordów. Podany warunek logiczny może być w zasadzie dowolnie złożony. Można używać wszystkich dostępnych operatorów (będzie jeszcze o tym mowa poniżej).

W miarę zwiększania się wielkości zapytania SQL, warto stosować wcięcia i przejścia do nowej linii. Zdecydowanie zwiększa to czytelność kodu! W niniejszym opracowaniu zastosowane wcięcia i przejścia do nowej linii są kompromisem pomiędzy czytelnością a długością zapisu.

Przykład 9

```
SELECT name, credit_rating
FROM customer
WHERE credit_rating = 'EXCELLENT';
```

NAME	CREDIT_RA
-----	-----

Unisports	EXCELLENT
Womansport	EXCELLENT
Kam's Sporting Goods	EXCELLENT
Sportique	EXCELLENT
Beisbol Si!	EXCELLENT
Futbol Sonora	EXCELLENT
Kuhn's Sports	EXCELLENT
Hamada Sport	EXCELLENT
Big John's Sports Emporium	EXCELLENT

9 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Gdy w klauzuli WHERE odnosimy się do ciągów znaków, musimy ujmować je w apostrofy (nie cudzysłowy!). Sam język SQL nie rozróżnia wielkości liter, jednak uwaga ta nie odnosi się do danych zgromadzonych w tabelach. Przykładowo, gdy w klauzuli WHERE wpisujemy 'ExceLLent' zapytanie nie zwróci żadnego rekordu.

Nazwa drugiej kolumny została obcięta do 9 znaków, gdyż kolumna credit_rating jest typu VARCHAR2(9). Niedogodność tą można usunąć używając odpowiedniej funkcji formatującej dostępnej w SQL-u systemu ORACLE:

```
SELECT name, RPAD(credit_rating, 13) "CREDIT_RATING"
FROM customer
WHERE credit_rating = 'EXCELLENT';
```

NAME	CREDIT_RATING
Unisports	EXCELLENT
Womansport	EXCELLENT
Kam's Sporting Goods	EXCELLENT
Sportique	EXCELLENT
Beisbol Si!	EXCELLENT
Futbol Sonora	EXCELLENT
Kuhn's Sports	EXCELLENT
Hamada Sport	EXCELLENT
Big John's Sports Emporium	EXCELLENT

Przykład 10

```
SELECT
  first_name, last_name, start_date
FROM
  emp
WHERE
  start_date > '01-jan-1992';
```

FIRST_NAME	LAST_NAME	START_DATE
Antoinette	Catchpole	09-feb-1992
Henry	Giljum	18-jan-1992
Mai	Nguyen	22-jan-1992
Elena	Maduro	07-feb-1992

Komentarz:

Podawanie dat w taki sposób, jak powyżej może być niebezpieczne. Gdyby bowiem datę podano w formacie innym niż obowiązujący w bieżącej sesji, SQL „pogubi się”. Lepiej więc zabezpieczyć się przed takim problemem używając jednej z tzw. funkcji formatujących, tutaj TO_DATE. Porównajmy:

```
SQL> SELECT first_name, last_name, start_date
2 FROM emp
3 WHERE start_date > '01-01-1992'
4 ;
WHERE start_date > '01-01-1992'
*
```

BŁĄD w linii 3:
ORA-01843: nieprawidłowy miesiąc
(not a valid month)

Gdy polecenie SQL-owe kończy się błędem, gwiazdka wskazuje miejsce, gdzie interpreter SQL-a po raz pierwszy „pogubił się”. Od tego miejsca należy więc rozpocząć poszukiwanie błędu. Analizowanie tylko komunikatów o błędach często jest bardzo mylące!

```
SQL> SELECT first_name, last_name, start_date
2 FROM emp
3 WHERE start_date > TO_DATE('01-01-1992', 'dd-mm-yyyy')
4 ;
```

FIRST_NAME	LAST_NAME	START_DATE
Antoinette	Catchpole	09-feb-1992
Henry	Giljum	18-jan-1992
Mai	Nguyen	22-jan-1992
Elena	Maduro	07-feb-1992

Przykład 11

```
SELECT TO_CHAR(start_date, 'DD--MM--YYYY, HH24:::MI:::SS')
FROM emp
WHERE last_name = 'Velasquez';

TO_CHAR(START_DATE, '
-----
03--03--1990, 08:::30:::00

SQL>
```

Komentarz:

Typ danych DATE przechowuje wszystkie elementy, począwszy od tysiąclecia a skończywszy na sekundzie. Domyślnie wyświetlany jest tylko dzień, miesiąc oraz rok. Używając funkcji TO_CHAR można wyświetlić też pozostałe elementy. Decyduje o tym postać tzw. maski, czyli drugi parametr funkcji TO_CHAR.

4.4. Operatory

```
porównania:
= != ^= <> > < >= <=

arytmetyczne:
+ - * /

konkatenacja:
||

od określania przedziałów:
[NOT] BETWEEN ... AND
[NOT] IN
```

od określania wzorca:
[NOT] LIKE

logiczne:
AND OR NOT

do testowania wartości pustych:
IS [NOT] NULL

Przykład 12

```
SELECT last_name FROM emp WHERE salary >= 1500;

SELECT last_name FROM emp WHERE salary BETWEEN 1000 AND 2000;

SELECT last_name FROM emp WHERE salary >= 1000 AND salary <= 2000;

SELECT last_name FROM emp WHERE title IN ('President', 'VP, Sales');

SELECT last_name FROM emp
WHERE UPPER(title) IN (UPPER('President'), UPPER('VP, Sales'));

SELECT last_name FROM emp WHERE id IN (1, 10, 20);

SELECT last_name FROM emp WHERE last_name LIKE 'N%';

SELECT last_name FROM emp WHERE last_name LIKE '____'; -- 4 znaki podkreślenia
SELECT last_name FROM emp WHERE last_name LIKE 'N____'; -- 3 znaki podkreślenia
SELECT last_name FROM emp WHERE last_name LIKE 'N_a'; -- 2 znaki podkreślenia
SELECT last_name FROM emp WHERE manager_id = 3 AND salary > 1000;
```

Komentarz:

Operatory w klauzuli WHERE stosujemy do zawężania ilości wyświetlanych rekordów.

4.5. Aliasy

Przykład 13

```
SELECT
  first_name Imie,
  last_name "Nazwisko",
  start_date "Data zatrudnienia"
FROM
  emp
WHERE dept_id = 41;
```

IMIE	Nazwisko	Data zatrud
LaDoris	Ngao	08-mar-1990
Molly	Urguhart	18-jan-1991
Elena	Maduro	07-feb-1992
George	Smith	08-mar-1990

Komentarz:

Alias, który nie jest ujęty w cudzysłowy, zostanie wydrukowany dużymi literami. Gdy zostanie on ujęty w cudzysłowy, zostanie zachowana wielkość liter. O ile w drugim aliasie użycie cudzysłowów okazało się przydatne (ale nie było to niezbędne), o tyle w aliasie trzecim jest to konieczne. Jest tak dlatego, że definiowany alias zawiera białe znaki i bez cudzysłowów polecenie SQL byłoby błędne. Porównajmy:

```
SELECT first_name Imie, last_name "Nazwisko", start_date Data zatrudnienia
FROM emp WHERE dept_id = 41;
*
BŁĄD w linii 1:
ORA-00923: nie znaleziono słowa kluczowego FROM w oczekiwanym miejscu
(FROM keyword not found where expected)
```

Zwróćmy też uwagę, że trzeci alias został obcięty. O tym, jak usunąć tę niedogodność powiedzieliśmy już wyżej.

4.6. Wyrażenia

Przykład 14

```
SELECT last_name "Nazwisko", salary*12+100
FROM emp
WHERE dept_id = 41;
```

Nazwisko	SALARY*12+100
Ngao	17500
Urguhart	14500
Maduro	16900
Smith	11380

Komentarz:

W poleceniu SELECT można używać w zasadzie dowolnych wyrażeń – powyżej pole SALARY pomnożono przez 12 i dodano 100. W tym przykładzie aż prosi się o zastosowanie aliasu dla tego wyrażenia.

Przykład 15

```
SELECT id, name*100 FROM region;
```

```
select id, name*100 from region
*
BŁĄD w linii 1:
ORA-01722: nieprawidłowa liczba
(invalid number)
```

Komentarz:

Próba pomnożenia pola znakowego przez liczbę oczywiście nie powiedzie się. Gwiazdka pokazuje miejsce, gdzie interpreter SQL-a po raz pierwszy „pogubił się”.

Przykład 16

```
SELECT
  date_ordered D1,
  date_shipped D2,
  date_ordered - date_shipped "D1-D2"
FROM
  ord
```

```
ORDER BY
D1 - D2;
```

D1	D2	D1-D2
02-sep-1992	22-sep-1992	-20
03-sep-1992	23-sep-1992	-20
28-aug-1992	17-sep-1992	-20
08-sep-1992	28-sep-1992	-20
31-aug-1992	18-sep-1992	-18
31-aug-1992	15-sep-1992	-15
04-sep-1992	18-sep-1992	-14
07-sep-1992	21-sep-1992	-14
09-sep-1992	21-sep-1992	-12
09-sep-1992	21-sep-1992	-12
31-aug-1992	10-sep-1992	-10
31-aug-1992	10-sep-1992	-10
31-aug-1992	10-sep-1992	-10
07-sep-1992	15-sep-1992	-8
01-sep-1992	08-sep-1992	-7
07-sep-1992	10-sep-1992	-3

Komentarz:

Zapytanie wyświetla datę złożenia zamówienia, datę realizacji zamówienia oraz różnicę pomiędzy tymi datami (w dniach). Okazuje się więc, że operacje arytmetyczne można wykonywać nie tylko na liczbach, ale też na datach.

W klauzuli `ORDER BY` użyto wyrażenia. Dla skrócenia zapisu użyto aliasów. Alias `D1-D2` musi być ujęty w cudzysłowy, gdyż zawiera znak minusa.

4.7. Wartości puste (NULL)

Przykład 17

```
SELECT name FROM customer WHERE country IS NULL;
```

```
NAME
-----
Kam's Sporting Goods
```

Komentarz:

Wartość `NULL` oznacza, że w danej komórce nie ma żadnych danych. Wpisanie do komórki np. jednej spacji, mimo tego, że też jej nie widać na wydruku, nie jest tym samym co pozostawienie w niej wartości `NULL`. Testowania wartości `NULL` nie można wykonać w taki sposób, jak poniżej. Trzeba użyć zwrotu `IS NULL`:

```
SQL> SELECT name FROM customer WHERE country = ' ';
nie wybrano żadnych wierszy
```

Przykład 18

```
SELECT name FROM customer WHERE state IS NOT NULL;
```

```
NAME
-----
```

```
Womansport
Big John's Sports Emporium
Ojibway Retail
```

Komentarz:

Można też zrobić tak jak poniżej (tylko po co, skoro `IS NOT NULL` brzmi bardziej elegancko i jest chyba bardziej czytelnie):

```
SELECT name FROM customer WHERE state LIKE '%';

NAME
-----
Womansport
Big John's Sports Emporium
Ojibway Retail
```

Przykład 19

```
SELECT NVL(state, '-'), NVL(country, '?') FROM warehouse;
```

```
NVL (STATE, '-')      NVL (COUNTRY, '?')
-----
WA                    USA
-                    Czechoslovakia
-                    Brazil
-                    Nigeria
-                    ?
```

5 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Funkcja `NVL` jest bardzo przydatna, gdy chcemy, aby wartość `NULL` była jakoś wyróżniona w wyświetlanym wyniku. Jest ona również bardzo przydatna, gdy obsługiwane są wartości numeryczne – wówczas jej użycie pozwala uniknąć wielu niespodziewanych błędów (wszelkie operacje arytmetyczne na wartościach `NULL` dają w wyniku też wartość `NULL`). Porównajmy:

```
SELECT commission_pct*10 FROM emp WHERE salary > 1500;
```

```
COMMISSION_PCT*10
-----
                100
                150
```

4 wierszy zostało wybranych.

```
SELECT NVL(commission_pct*10, 0) FROM emp WHERE salary > 1500;
```

```
NVL (COMMISSION_PCT*10, 0)
-----
                0
                0
                100
                150
```

4 wierszy zostało wybranych.

4.8. Eliminowanie duplikatów

Przykład 20

```
SELECT DISTINCT title FROM emp;
```

```
TITLE
-----
President
Sales Representative
Stock Clerk
VP, Administration
VP, Finance
VP, Operations
VP, Sales
Warehouse Manager

8 wierszy zostało wybranych.
```

Komentarz:

Słowo kluczowe `DISTINCT` (zamiennie można używać słowa kluczowego `UNIQUE` – są to równorzędne synonimy) pozwala usunąć z wyświetlanego wyniku duplikaty. W naszym zapytaniu interesowały nas wszystkie nazwy stanowisk a to, że pewne z nich są przypisane do więcej niż jednego pracownika nie jest dla nas w tym momencie istotne.

W wyniku użycia operatora `DISTINCT` wynikowe rekordy są dodatkowo sortowane.

Można też używać słowa kluczowego `ALL`, które powoduje wyświetlenie wszystkich rekordów w tabeli. Jest ono przyjmowane domyślnie i z tego powodu nie ma sensu wpisywać go jawnie.

4.9. Funkcje agregujące

Przykład 21

```
SELECT MAX(salary) "Zarobki MAX" FROM emp;
```

```
Zarobki MAX
-----
          2500
```

Komentarz:

Brak

Przykład 22

```
SELECT
  MAX(salary), MIN(salary), AVG(salary), SUM(salary), COUNT(salary)
FROM
  emp;
```

```
MAX(SALARY) MIN(SALARY) AVG(SALARY) SUM(SALARY) COUNT(SALARY)
-----
          2500          750      1255,08      31377          25
```

Komentarz:

Polecenie `COUNT(SALARY)` podaje całkowitą liczbę rekordów spełniających warunki zapytania.

Przykład 23

```
SELECT COUNT(*) FROM emp WHERE salary > 1500;
```

```
COUNT(*)
-----
         4
```

Komentarz:

Uzyskujemy informację o tym, ile rekordów spełnia warunek `WHERE`. Zamiast gwiazdki można użyć nazwy dowolnej kolumny z tabeli `EMP` a nawet dowolnego wyrażenia stałego. Porównajmy:

```
SQL> SELECT COUNT('cokolwiek') FROM emp WHERE salary > 1500;
```

```
COUNT('COKOLWIEK')
-----
                   4
```

```
SQL> SELECT COUNT(id) FROM emp WHERE salary > 1500;
```

```
COUNT(ID)
-----
         4
```

4.10. Klauzula GROUP BY

Przykład 24

```
SELECT dept_id, SUM(salary), 'wyrażenie stałe'
FROM emp
WHERE title = 'Warehouse Manager'
GROUP BY dept_id;
```

```
DEPT_ID SUM(SALARY) 'WYRAŻENIESTAŁE'
-----
         41         1200 wyrażenie stałe
         42         1250 wyrażenie stałe
         43         1100 wyrażenie stałe
         44         1300 wyrażenie stałe
         45         1307 wyrażenie stałe
```

```
SELECT dept_id, salary FROM emp WHERE title = 'Warehouse Manager'
GROUP BY dept_id;
```

```
BŁĄD w linii 1:
ORA-00979: to nie jest wyrażenie GROUP BY
          (not a GROUP BY expression)
```

```
SELECT dept_id, SUM(salary), last_name FROM emp WHERE title = 'Warehouse
Manager'GROUP BY dept_id;
```

```
BŁĄD w linii 1:
ORA-00979: to nie jest wyrażenie GROUP BY
          (not a GROUP BY expression)
```

Komentarz:

Gdy używamy funkcji grupującej `GROUP BY` musi ona wystąpić po klauzuli `WHERE`. W klauzuli `SELECT` mogą wówczas wystąpić tylko (porównaj przykład powyżej):

- funkcje agregujące (np. `SUM`, `MIN`, `MAX`, `AVG`, `COUNT`),
- nazwy kolumn występujące w funkcji grupującej `GROUP BY`,
- wyrażenia stałe.

Przykład 25

```
SELECT title, SUM(salary), count(*) FROM emp GROUP BY title;
```

TITLE	SUM(SALARY)	COUNT(*)
President	2500	1
Sales Representative	7380	5
Stock Clerk	9490	10
VP, Administration	1550	1
VP, Finance	1450	1
VP, Operations	1450	1
VP, Sales	1400	1
Warehouse Manager	6157	5

Komentarz:

W powyższym przykładzie wyświetliliśmy sumę zarobków wszystkich pracowników pracujących na poszczególnych stanowiskach. Dodatkowo wyświetliliśmy informację o tym, ilu pracowników pracuje na każdym ze stanowisk.

Przykład 26

```
SELECT title, SUM(salary)
FROM emp
WHERE SUM(salary) > 2000
GROUP BY title;
```

BŁĄD w linii 1:

```
ORA-00934: funkcja grupowa nie jest tutaj dozwolona
(group function is not allowed here)
```

Komentarz:

W tym przykładzie (niestety błędnym!) staraliśmy się wyświetlić tylko sumę zarobków pracowników z tych stanowisk, gdzie ta suma jest większa niż 2000. Okazuje się, że aby wykonać takie zadanie należy użyć klauzuli `HAVING` (patrz niżej).

4.11. Klauzula HAVING

Przykład 27

```
SELECT title, SUM(salary)
FROM emp
GROUP BY title
HAVING SUM(salary) > 2000;
```

TITLE	SUM(SALARY)
President	2500
Sales Representative	7380

Stock Clerk	9490
Warehouse Manager	6157

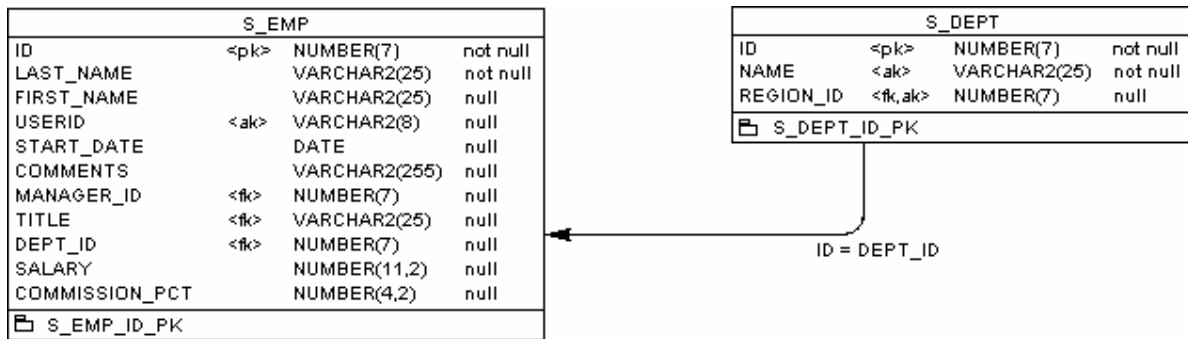
Komentarz:

Zasada działania klauzuli `HAVING` jest następująca: podczas tworzenia każdej grupy (za pomocą `GROUP BY`) obliczana jest suma zarobków (`SUM(salary)`) dla tej grupy. Kiedy warunek logiczny sprawdzany z pomocą klauzuli `HAVING` jest spełniony, taka grupa jest uwzględniana w wyniku i wyświetlana na konsoli.

4.12. Złączanie tabel

4.12.1. Iloczyn kartezjański (ang. *Cross Join*)

Przykład 28


```
SELECT
  E.first_name, E.last_name, D.name
FROM
  emp E, dept D;
```

FIRST_NAME	LAST_NAME	NAME
-----	-----	-----
Carmen	Velasquez	Finance
LaDoris	Ngao	Finance
Midori	Nagayama	Finance
Mark	Quick-To-See	Finance
Audry	Ropeburn	Finance
...	...	...
Vikram	Palet	Administration
Chad	Newman	Administration
Alexander	Markarian	Administration
Eddie	Chang	Administration
Radha	Palet	Administration
Bela	Dancs	Administration
Sylvie	Schwartz	Administration

300 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

W tym przykładzie zapomniano o warunku złączeniowym. Efektem jest iloczyn kartezjański relacji `EMP` oraz `DEPT`. Wynik liczy 300 rekordów (25 rekordów w tabeli `EMP` razy 12 rekordów w tabeli `DEPT`).

DEPT). Gdyby złączanych tabel było więcej, należy liczyć się z ogromną liczbą (bezsensownych!) wynikowych rekordów. Może to czasami prowadzić do zawieszenia się całego systemu bazodanowego!

Zapytanie zwracające iloczyn kartezjański nazywa się w terminologii bazodanowej *cross-join*.

4.12.2. Złączenia równościowe (ang. *Equi Join* lub *Inner Join*)

Przykład 29

```
SELECT
  emp.first_name, emp.last_name, dept.name
FROM
  emp, dept
WHERE
  emp.dept_id = dept.id;
```

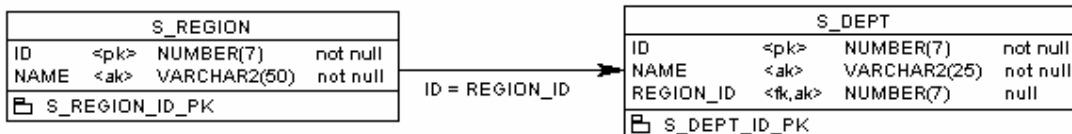
FIRST_NAME	LAST_NAME	NAME
Carmen	Velasquez	Administration
LaDoris	Ngao	Operations
Midori	Nagayama	Sales
Mark	Quick-To-See	Finance
Audry	Ropeburn	Administration
Molly	Urguhart	Operations
Roberta	Menchu	Operations
Ben	Biri	Operations
Antoinette	Catchpole	Operations
Marta	Havel	Operations
Colin	Magee	Sales
Henry	Giljum	Sales
Yasmin	Sedeghi	Sales
Mai	Nguyen	Sales
Andre	Dumas	Sales
Elena	Maduro	Operations
George	Smith	Operations
Akira	Nozaki	Operations
Vikram	Palet	Operations
Chad	Newman	Operations
Alexander	Markarian	Operations
Eddie	Chang	Operations
Radha	Palet	Sales
Bela	Dancs	Operations
Sylvie	Schwartz	Operations

25 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

- dwie tabele wiążemy ze sobą używając tzw. kolumny wiążącej (najczęściej są to klucz główny w jednej tabeli i klucz obcy w drugiej). W naszym przykładzie wiążemy ze sobą każdy wiersz z tabeli EMP z odpowiadającym mu wierszem z tabeli DEPT,
- w poleceniu SELECT nazwy kolumn poprzedziliśmy nazwą tabeli. Gdy nazwy kolumn są unikalne, to nie jest to konieczne, aczkolwiek zalecane,
- w klauzuli WHERE nie możemy już opuścić nazw kolumn (chyba, że nazwy kolumn są unikalne),
- dla zwartości zapisu można zamiast całych nazw tabel zdefiniować aliasy,
- tego typu złączenie nazywane jest **złączeniem równościowym** (ang. *natural-join*).

Przykład 30


```
SQL> SELECT name, name FROM region, dept WHERE id = region_id;
SELECT name, name FROM region, dept WHERE id = region_id
*
```

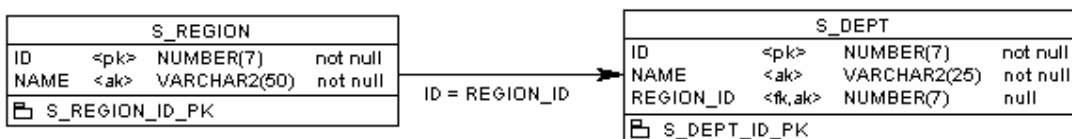
BŁĄD w linii 1:

**ORA-00918: kolumna zdefiniowana w sposób niejednoznaczny
(column ambiguously defined)**

Komentarz:

Tutaj nie można opuścić nazw tabel. System nie jest w stanie rozstrzygnąć, o którą kolumnę o nazwie ID chodzi – w obu użytych tabelach jest kolumna o takiej nazwie.

Przykład 31


```
SQL> SELECT name, name FROM region, dept WHERE region.id = dept.region_id;
SELECT name, name FROM region, dept WHERE region.id = dept.region_id
*
```

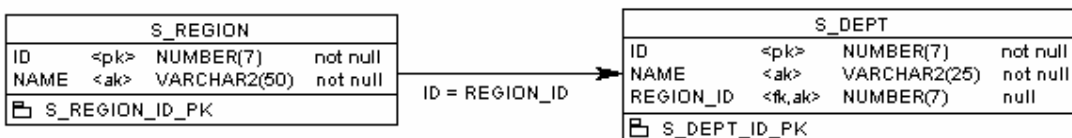
BŁĄD w linii 1:

**ORA-00918: kolumna zdefiniowana w sposób niejednoznaczny
(column ambiguously defined)**

Komentarz:

Tutaj nie można opuścić nazw tabel. System nie jest w stanie rozstrzygnąć, o którą kolumnę o nazwie NAME chodzi – w obu użytych tabelach jest kolumna o takiej nazwie.

Przykład 32


```
SELECT R.name, D.name
FROM region R, dept D
WHERE R.id = D.region_id
ORDER BY R.name;
```

NAME	NAME

Africa / Middle East	Sales
Africa / Middle East	Operations
Asia	Sales
Asia	Operations
Europe	Sales

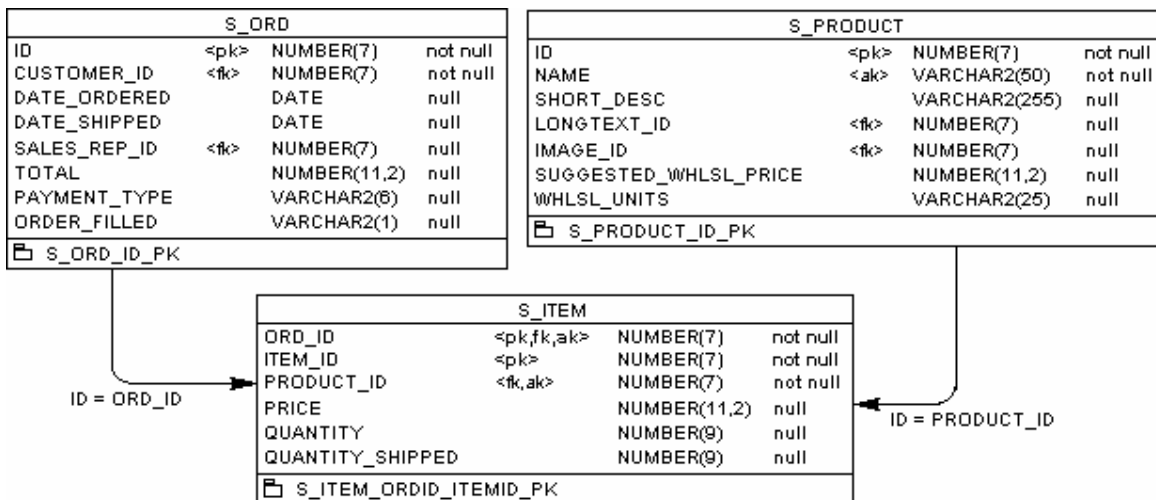
Europe	Operations
North America	Finance
North America	Operations
North America	Sales
North America	Administration
South America	Sales
South America	Operations

12 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Zapytanie udało się wreszcie wykonać, gdyż we właściwy sposób odwołano się do poszczególnych kolumn w tabelach. Aby zapis zapytania był bardziej zwarty użyto aliasów dla nazw tabel.

Przykład 33


```

SELECT
  O.id, O.total, I.price, I.quantity, I.price * I.quantity, P.name
FROM
  ord O, item I, product P
WHERE
  O.id = I.ord_id AND
  P.id = I.product_id AND
  O.id = 100;
  
```

ID	TOTAL	PRICE	QUANTITY	I.PRICE*I.QUANTITY	NAME
100	601100	135	500	67500	Bunny Boot
100	601100	380	400	152000	Pro Ski Boot
100	601100	14	500	7000	Bunny Ski Pole
100	601100	36	400	14400	Pro Ski Pole
100	601100	582	600	349200	Himalaya Bicycle
100	601100	20	450	9000	New Air Pump
100	601100	8	250	2000	Prostar 10 Pound

Komentarz:

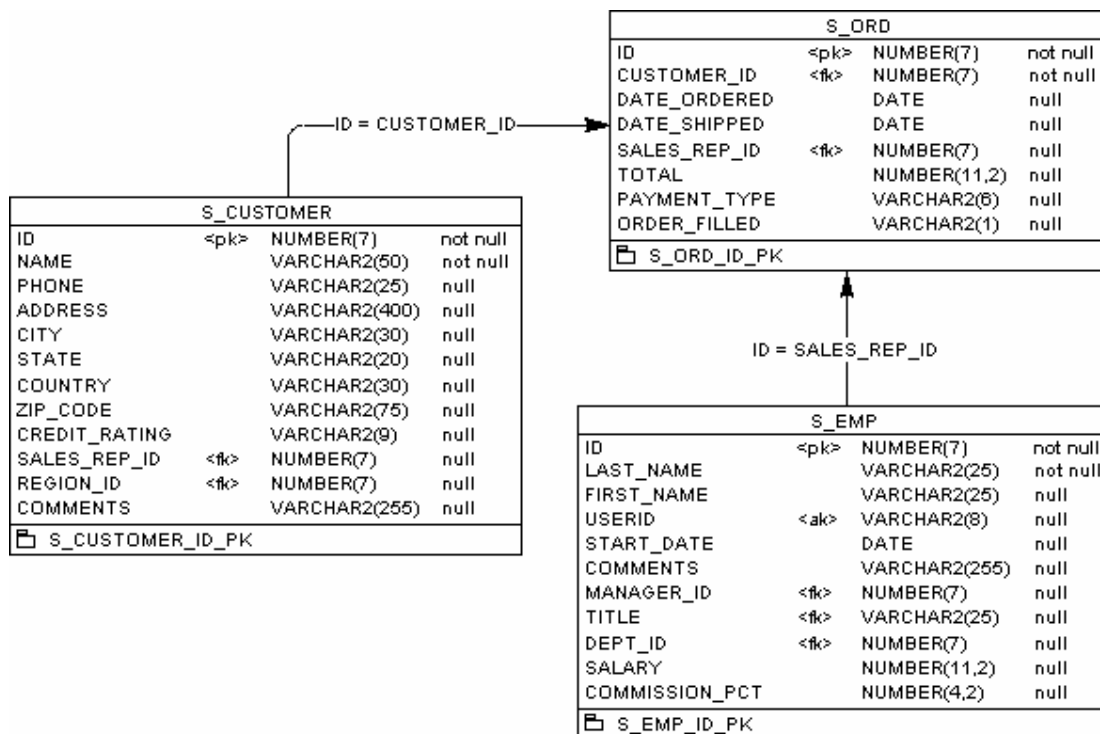
Bardzo częsty w praktyce przypadek, gdy łączymy dane z tabel, które są ze sobą w relacji N:N (tutaj tabele ORD oraz PRODUCT).

Dla sprawdzenia, czy dane w tabelach ORD oraz ITEM są spójne możemy wykonać poniższe zapytanie (czy domyślasz się o jaką spójność danych chodzi?):

```
SELECT SUM(price * quantity) FROM item WHERE ord_id = 100;
```

```
SUM(PRICE*QUANTITY)
-----
                601100
```

Przykład 34


```
SELECT
  O.id "Nr zam.", C.name "Klient", C.phone, E.first_name, E.last_name
FROM
  ord O, customer C, emp E
WHERE
  O.customer_id = C.id AND
  O.sales_rep_id = E.id AND
  O.id = 100;
```

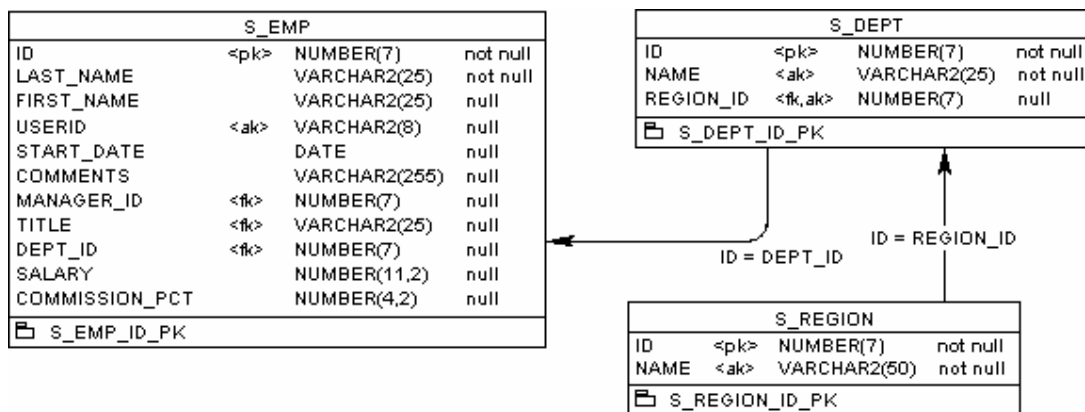
```
Nr zam. Klient      PHONE                FIRST_NAME  LAST_NAME
-----
    100 Womansport  1-206-104-0103  Colin      Magee
```

Komentarz:

Wyświetlamy dane o zamówieniu o numerze 100. Dane pobieramy z trzech tabel. Z tabeli ORD numer zamówienia, z tabeli CUSTOMER nazwę klienta i jego numer telefonu i wreszcie z tabeli EMP imię i nazwisko pracownika odpowiedzialnego za dane zamówienie.

Tabela CUSTOMER oraz EMP też są ze sobą połączone relacją (pola ID oraz SALES_REP_ID), jednak w kontekście tego przykładu to połączenie jest nieistotne, więc nie jest uwidocznione na rysunku.

Przykład 35


```

SELECT
  R.name "Region", D.name "Wydzial", SUM(salary) "Koszty placowe"
FROM
  emp E, dept D, region R
WHERE
  E.dept_id = D.id AND
  R.id = D.region_id
GROUP BY
  R.name, D.name
ORDER BY
  D.name;

```

Region	Wydzial	Koszty placowe
North America	Administration	4050
North America	Finance	1450
Africa / Middle East	Operations	2700
Asia	Operations	2100
Europe	Operations	3267
North America	Operations	4990
South America	Operations	3245
Africa / Middle East	Sales	1515
Asia	Sales	2320
South America	Sales	1490
North America	Sales	2800
Europe	Sales	1450

12 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Wyświetlamy listę wydziałów (pamiętajmy, że w różnych regionach występują wydziały o tych samych nazwach) wraz z sumą wszystkich ich kosztów płacowych (zarobki pracowników w danym wydziale). Aby wykonać to zadanie wymagane jest odpowiednie pogrupowanie danych.

Gdy w zapytaniu nieco zmienimy klauzulę GROUP BY (grupowanie następować będzie tylko według regionów) otrzymamy inny wynik.. Porównajmy:

```

SELECT
  R.name "Region", SUM(salary) "Koszty placowe"
FROM
  emp E, dept D, region R
WHERE
  E.dept_id = D.id AND
  R.id = D.region_id
GROUP BY
  R.name
-- teraz grupowanie tylko według jednej kolumny

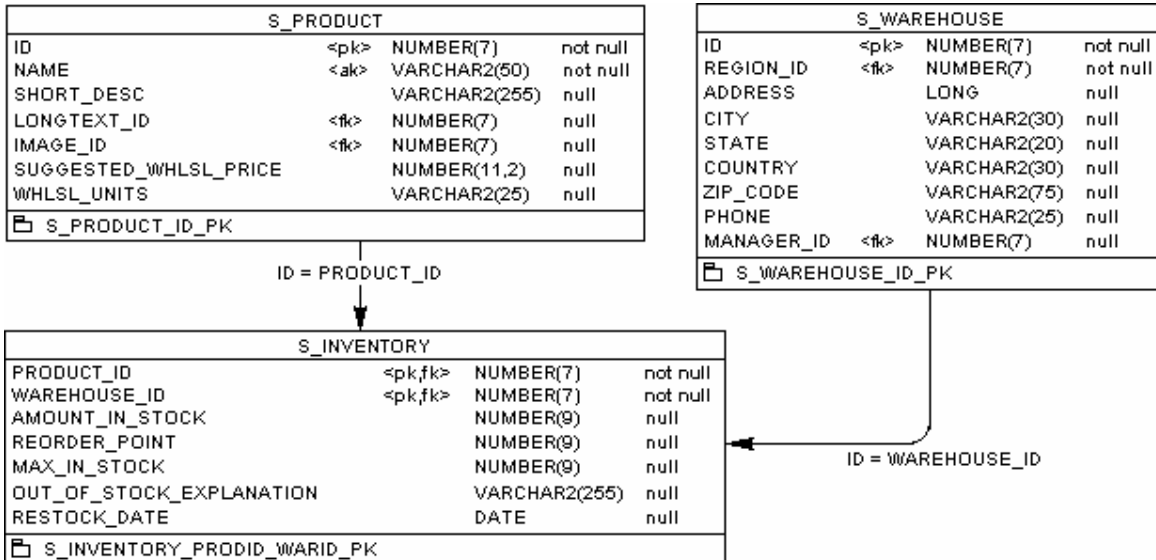
```



```
ORDER BY
  R.name;
```

Region	Koszty placowe
Africa / Middle East	4215
Asia	4420
Europe	4717
North America	13290
South America	4735

Przykład 36


```

SELECT
  RPAD(P.name, 30) "Nazwa produktu",
  RPAD(NVL(W.country, '?')||', '||NVL(W.state, '?')||', '||W.city, 30)
  "Hurtownia (kraj, stan, miasto)",
  I.amount_in_stock "Stan biezacy",
  I.max_in_stock "Stan max"
FROM
  warehouse W, product P, inventory I
WHERE
  P.id = I.product_id AND
  W.id = I.warehouse_id AND
  I.max_in_stock - I.amount_in_stock < 10
ORDER BY
  W.id, P.name;
```

Nazwa produktu	Hurtownia (kraj, stan, miasto)	Stan biezacy	Stan max
Junior Soccer Ball	USA, WA, Seattle	993	1000
Winfield Bat	USA, WA, Seattle	173	175
Alomar Glove	Brazil, ?, Sao Paulo	98	100
Black Hawk Knee Pads	Brazil, ?, Sao Paulo	175	175
Safe-T Helmet	Brazil, ?, Sao Paulo	132	140
Winfield Bat	Brazil, ?, Sao Paulo	97	100
Alexeyer Pro Lifting Bar	Nigeria, ?, Lagos	70	70
New Air Pump	Nigeria, ?, Lagos	35	35
Pro Curling Bar	Nigeria, ?, Lagos	65	70
Prostar 20 Pound Weight	Nigeria, ?, Lagos	61	70

Himalaya Tires	?, ?, Hong Kong	135	140
Safe-T Helmet	?, ?, Hong Kong	250	250

12 wierszy zostało wybranych.

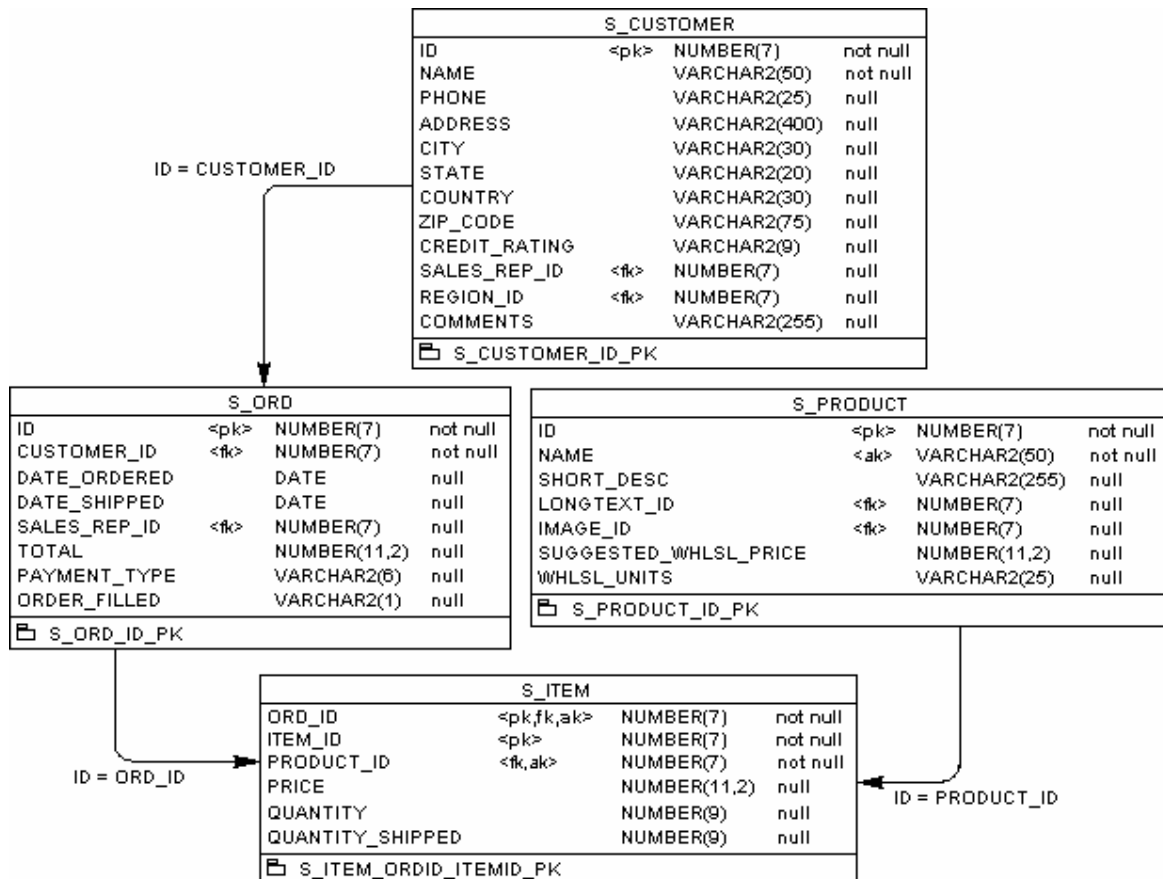
Komentarz:

Wyświetlamy stan magazynowy wszystkich produktów z rozbiciem na poszczególne hurtownie (tabele WAREHOUSE, PRODUCT, INVENTORY). Ograniczamy się tylko do tych produktów, których sprzedaż, czyli różnica wartości pól

`INVENTORY.max_in_stock - INVENTORY.amount_in_stock`

jest mniejsza niż 10.

Przykład 37


```

SELECT
  O.id "Nr zam.",
  RPAD(C.name, 15) "Klient",
  RPAD(P.name, 20) "Produkt",
  O.payment_type "Platnosc",
  TO_CHAR(O.date_ordered, 'DD-MM-YYYY') "Data",
  I.price "Cena",
  I.quantity "Ilosc"
FROM
  customer C,
  ord O,
  item I,
  product P
WHERE
  C.id = O.customer_id AND
  O.ord_id = I.ord_id AND
  O.product_id = I.product_id
  
```

```

O.id = I.ord_id AND
P.id = I.product_id AND
O.payment_type = 'CREDIT' AND
O.date_ordered BETWEEN
  TO_DATE('01-08-1992', 'DD-MM-YYYY') AND
  TO_DATE('31-08-1992', 'DD-MM-YYYY')
ORDER BY
O.id, P.name;

```

Nr zam.	Klient	Produkt	Platno	Data	Cena	Ilosc
97	Unisports	Grand Prix Bicycle	CREDIT	28-08-1992	1500	50
97	Unisports	Junior Soccer Ball	CREDIT	28-08-1992	9	1000
99	Delhi Sports	Black Hawk Elbow Pad	CREDIT	31-08-1992	8	25
99	Delhi Sports	Black Hawk Knee Pads	CREDIT	31-08-1992	9	18
99	Delhi Sports	Cabrera Bat	CREDIT	31-08-1992	45	69
99	Delhi Sports	Griffey Glove	CREDIT	31-08-1992	80	53
100	Womansport	Bunny Boot	CREDIT	31-08-1992	135	500
100	Womansport	Bunny Ski Pole	CREDIT	31-08-1992	14	500
100	Womansport	Himalaya Bicycle	CREDIT	31-08-1992	582	600
100	Womansport	New Air Pump	CREDIT	31-08-1992	20	450
100	Womansport	Pro Ski Boot	CREDIT	31-08-1992	380	400
100	Womansport	Pro Ski Pole	CREDIT	31-08-1992	36	400
100	Womansport	Prostar 10 Pound Wei	CREDIT	31-08-1992	8	250
101	Kam's Sporting	Cabrera Bat	CREDIT	31-08-1992	45	50
101	Kam's Sporting	Grand Prix Bicycle T	CREDIT	31-08-1992	16	15
101	Kam's Sporting	Griffey Glove	CREDIT	31-08-1992	80	27
101	Kam's Sporting	Major League Basebal	CREDIT	31-08-1992	4,29	40
101	Kam's Sporting	Pro Curling Bar	CREDIT	31-08-1992	50	30
101	Kam's Sporting	Prostar 10 Pound Wei	CREDIT	31-08-1992	8	20
101	Kam's Sporting	Prostar 100 Pound We	CREDIT	31-08-1992	45	35
112	Futbol Sonora	Junior Soccer Ball	CREDIT	31-08-1992	11	50

21 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Wyświetlamy szczegóły zamówień, które regulowane były karta kredytową i które złożone zostały w sierpniu 1992. Z wyniku zapytania mamy możliwość odczytu:

- danych klienta, który składał zamówienie,
- nazwy produktu, na który wystawiono zamówienie,
- ceny, za którą sprzedano produkt,
- ilość sprzedanych produktów każdego rodzaju.

Zapytanie pobiera dane z czterech tabel. Zwróćmy uwagę również na sposób formatowania polecenia SQL. Dzięki wprowadzeniu dużej ilości znaków końca linii zapytanie zyskało na czytelności. Przy dużych zapytaniach (łączyjących dane z więcej niż 4-5 tabel) nie powinniśmy zbyt mocno oszczędzać na ilościach linii zajętych przez zapytanie, gdyż w efekcie otrzymamy bardzo mało czytelny tekst.

Aby „odczulić” zapytanie na format podawanych dat użyto funkcji TO_DATE. Do sformatowania daty użyto funkcji TO_CHAR.

Przykład 38

```

SELECT
  O.id "Nr zam.",
  RPAD(C.name, 20) "Klient",
  RPAD(C.city, 20) "Miasto",
  SUM(I.price * I.quantity) "Suma"
FROM

```

```

customer C,
ord O,
item I,
product P
WHERE
C.id = O.customer_id AND
O.id = I.ord_id AND
P.id = I.product_id AND
O.payment_type = 'CREDIT' AND
O.date_ordered BETWEEN
    TO_DATE('01-08-1992','DD-MM-YYYY') AND
    TO_DATE('31-08-1992','DD-MM-YYYY')
GROUP BY
    O.id, C.name, C.city
ORDER BY
    O.id;

```

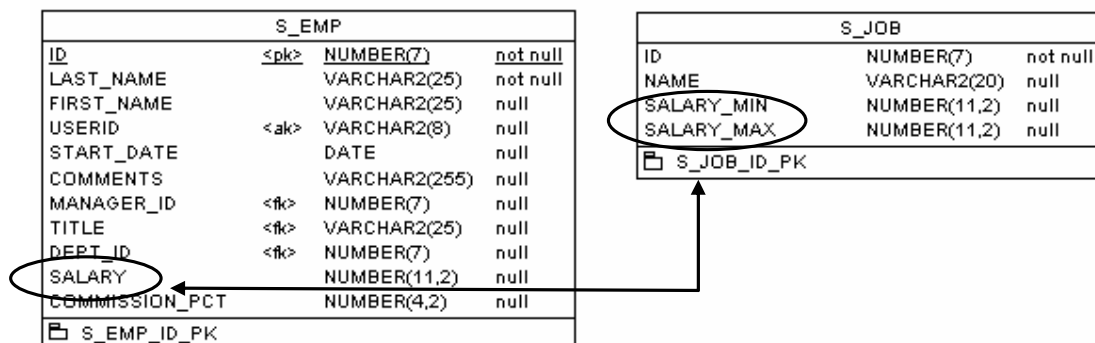
Nr zam.	Klient	Miasto	Suma
97	Unisports	Sao Paolo	84000
99	Delhi Sports	New Delhi	7707
100	Womansport	Seattle	601100
101	Kam's Sporting Goods	Hong Kong	8056,6
112	Futbol Sonora	Nogales	550

Komentarz:

Na bazie zapytania z poprzedniego przykładu dokonaliśmy pogrupowania wyniku wg. zamówień. W wyniku umieściliśmy całkowitą sumę pieniędzy, na którą opiewało zamówienie. (przykładowo dla zamówienia o id=97 suma ta wynosi 84000. Łatwo sprawdzić poprawność tego wyniku korzystając z danych uzyskanych w poprzednim przykładzie – $50 \times 1500 + 9 \times 1000 = 84000$).

4.12.3. Złączenia nierównościami (ang. *Theta Join*)

Przykład 39


```

-- Tworzymy poniższą tabelę, aby móc zaprezentować
-- tzw. złączenia nierównościami.

DROP TABLE job;

CREATE TABLE job(
id          NUMBER(7) PRIMARY KEY,
name       VARCHAR2(20),
salary_min NUMBER(11,2),
salary_max NUMBER(11,2));

INSERT INTO job VALUES(1, 'President', 2000, 4000);

```

```

INSERT INTO job VALUES(2, 'Stock Clerk', 700, 1200);
INSERT INTO job VALUES(3, 'Sales Representative', 1200, 1400);
INSERT INTO job VALUES(4, 'Warehouse Manager', 1000, 1500);

```

```

SELECT * FROM job;

```

ID	NAME	SALARY_MIN	SALARY_MAX
1	President	2000	4000
2	Stock Clerk	700	1200
3	Sales Representative	1200	1400
4	Warehouse Manager	1000	1500

4 wierszy zostało wybranych.

```

SELECT
  E.title, J.name, E.first_name, E.last_name,
  J.salary_min||' -- '||J.salary_max „Przedział”,
  E.salary
FROM
  emp E, job J
WHERE
  E.salary BETWEEN J.salary_min AND J.salary_max
ORDER BY
  E.last_name;

```

TITLE	NAME	FIRST_NAME	LAST_NAME	Przedział	SALARY
Warehouse Manager	Stock Clerk	Ben	Biri	700 -- 1200	1100
Warehouse Manager	Warehouse Manager	Ben	Biri	1000 -- 1500	1100
Warehouse Manager	Sales Representative	Antoinette	Catchpole	1200 -- 1400	1300
Warehouse Manager	Warehouse Manager	Antoinette	Catchpole	1000 -- 1500	1300
Stock Clerk	Stock Clerk	Eddie	Chang	700 -- 1200	800
Stock Clerk	Stock Clerk	Bela	Dancs	700 -- 1200	860
Sales Representative	Warehouse Manager	Andre	Dumas	1000 -- 1500	1450
Sales Representative	Warehouse Manager	Henry	Giljum	1000 -- 1500	1490
Warehouse Manager	Sales Representative	Marta	Havel	1200 -- 1400	1307
Warehouse Manager	Warehouse Manager	Marta	Havel	1000 -- 1500	1307
Stock Clerk	Sales Representative	Elena	Maduro	1200 -- 1400	1400
Stock Clerk	Warehouse Manager	Elena	Maduro	1000 -- 1500	1400
Sales Representative	Sales Representative	Colin	Magee	1200 -- 1400	1400
Sales Representative	Warehouse Manager	Colin	Magee	1000 -- 1500	1400
Stock Clerk	Stock Clerk	Alexander	Markarian	700 -- 1200	850
Warehouse Manager	Sales Representative	Roberta	Menchu	1200 -- 1400	1250
Warehouse Manager	Warehouse Manager	Roberta	Menchu	1000 -- 1500	1250
VP, Sales	Sales Representative	Midori	Nagayama	1200 -- 1400	1400
VP, Sales	Warehouse Manager	Midori	Nagayama	1000 -- 1500	1400
Stock Clerk	Stock Clerk	Chad	Newman	700 -- 1200	750
VP, Operations	Warehouse Manager	LaDoris	Ngao	1000 -- 1500	1450
Stock Clerk	Stock Clerk	Akira	Nozaki	700 -- 1200	1200
Stock Clerk	Warehouse Manager	Akira	Nozaki	1000 -- 1500	1200
Stock Clerk	Sales Representative	Akira	Nozaki	1200 -- 1400	1200
Stock Clerk	Stock Clerk	Vikram	Palet	700 -- 1200	795
Stock Clerk	Stock Clerk	Radha	Palet	700 -- 1200	795
VP, Finance	Warehouse Manager	Mark	Quick-To-See	1000 -- 1500	1450
Stock Clerk	Stock Clerk	Sylvie	Schwartz	700 -- 1200	1100
Stock Clerk	Warehouse Manager	Sylvie	Schwartz	1000 -- 1500	1100
Stock Clerk	Stock Clerk	George	Smith	700 -- 1200	940
Warehouse Manager	Stock Clerk	Molly	Urguhart	700 -- 1200	1200
Warehouse Manager	Sales Representative	Molly	Urguhart	1200 -- 1400	1200
Warehouse Manager	Warehouse Manager	Molly	Urguhart	1000 -- 1500	1200
President	President	Carmen	Velasquez	2000 -- 4000	2500

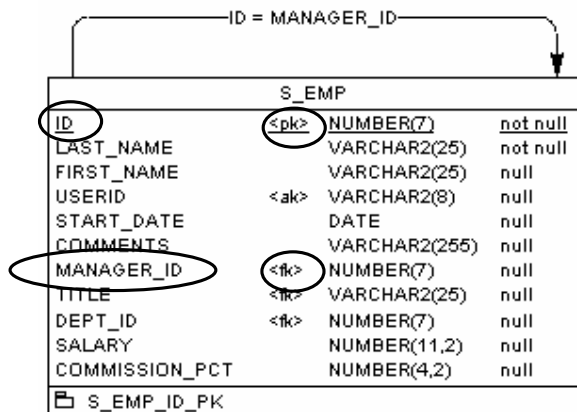
34 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Powyższy przykład to tzw. **połączenie nierównościowe** (ang. *theta-join*). Złączamy ze sobą relacje, które nie są powiązane ze sobą więzami integralnościowymi. W powyższym przykładzie

wyświetlono listę pracowników oraz na bazie tabeli `JOB` sprawdzono, czy zarobki poszczególnych pracowników mieszczą się w „widełkach”. Można przykładowo zauważyć, że pracownik o nazwisku *Urguhart*, pracujący na stanowisku *Warehouse Manager* zarabia kwotę 1200, która to kwota mieści się w przedziale dla stanowisk *Stock Clerk* oraz *Sales Representative*. Z kolei pracownik o nazwisku *Biri* „podchodzi” pod zarobki dla stanowisk *Stock Clerk* oraz *Warehouse Manager*.

4.12.4. Złączenia zwrotne (ang. *Self Join*)

Przykład 40

```
SELECT last_name, title, id, manager_id FROM emp;
```

LAST_NAME	TITLE	ID	MANAGER_ID
Velasquez	President	1	
Ngao	VP, Operations	2	1
Nagayama	VP, Sales	3	1
Quick-To-See	VP, Finance	4	1
Ropeburn	VP, Administration	5	1
Urguhart	Warehouse Manager	6	2
Menchu	Warehouse Manager	7	2
Biri	Warehouse Manager	8	2
Catchpole	Warehouse Manager	9	2
Havel	Warehouse Manager	10	2
Magee	Sales Representative	11	3
Giljum	Sales Representative	12	3
Sedeghi	Sales Representative	13	3
Nguyen	Sales Representative	14	3
Dumas	Sales Representative	15	3
Maduro	Stock Clerk	16	6
Smith	Stock Clerk	17	6
Nozaki	Stock Clerk	18	7
Patel	Stock Clerk	19	7
Newman	Stock Clerk	20	8
Markarian	Stock Clerk	21	8
Chang	Stock Clerk	22	9
Patel	Stock Clerk	23	9
Dancs	Stock Clerk	24	10
Schwartz	Stock Clerk	25	10

25 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

W kolumnie `MANAGER_ID` wpisany jest identyfikator „szefa” danego pracownika. Zwróćmy uwagę, że pole `MANAGER_ID` u pracownika na stanowisku *President* ma wartość `NULL`, co oznacza, że nie ma on swojego zwierzchnika.

Przykład 41

```
SELECT
  E1.last_name, E1.title, E2.last_name, E2.title
FROM
  emp E1, emp E2
WHERE
  E1.manager_id = E2.id;
```

LAST_NAME	TITLE	LAST_NAME	TITLE
Ngao	VP, Operations	Velasquez	President
Nagayama	VP, Sales	Velasquez	President
Quick-To-See	VP, Finance	Velasquez	President
Ropeburn	VP, Administration	Velasquez	President
Urguhart	Warehouse Manager	Ngao	VP, Operations
Menchu	Warehouse Manager	Ngao	VP, Operations
Biri	Warehouse Manager	Ngao	VP, Operations
Catchpole	Warehouse Manager	Ngao	VP, Operations
Havel	Warehouse Manager	Ngao	VP, Operations
Magee	Sales Representative	Nagayama	VP, Sales
Giljum	Sales Representative	Nagayama	VP, Sales
Sedeghi	Sales Representative	Nagayama	VP, Sales
Nguyen	Sales Representative	Nagayama	VP, Sales
Dumas	Sales Representative	Nagayama	VP, Sales
Maduro	Stock Clerk	Urguhart	Warehouse Manager
Smith	Stock Clerk	Urguhart	Warehouse Manager
Nozaki	Stock Clerk	Menchu	Warehouse Manager
Palet	Stock Clerk	Menchu	Warehouse Manager
Newman	Stock Clerk	Biri	Warehouse Manager
Markarian	Stock Clerk	Biri	Warehouse Manager
Chang	Stock Clerk	Catchpole	Warehouse Manager
Palet	Stock Clerk	Catchpole	Warehouse Manager
Dancs	Stock Clerk	Havel	Warehouse Manager
Schwartz	Stock Clerk	Havel	Warehouse Manager

24 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

W pierwszej kolumnie wyświetlamy nazwisko pracownika, w drugiej stanowisko na jakim pracuje, w trzeciej nazwisko „szefa” a w czwartej stanowisko, na jakim pracuje „szef”. Użycie aliasów jest tutaj obowiązkowe.

Zwróćmy uwagę, że gdy w klauzuli `WHERE` zmienimy warunek na `E2.manager_id = E1.id` otrzymamy w wyniku inaczej posortowane rekordy. Ponadto w pierwszej oraz drugiej kolumnie są w tej chwili dane „szefa” a w trzeciej i czwartej dane pracownika. Trzeba o tym pamiętać, aby uniknąć trudnych do zdiagnozowania błędów.

LAST_NAME	TITLE	LAST_NAME	TITLE
Velasquez	President	Ngao	VP, Operations
Velasquez	President	Nagayama	VP, Sales
Velasquez	President	Quick-To-See	VP, Finance
Velasquez	President	Ropeburn	VP, Administration
Ngao	VP, Operations	Urguhart	Warehouse Manager
Ngao	VP, Operations	Menchu	Warehouse Manager
Ngao	VP, Operations	Biri	Warehouse Manager
Ngao	VP, Operations	Catchpole	Warehouse Manager
Ngao	VP, Operations	Havel	Warehouse Manager
Nagayama	VP, Sales	Magee	Sales Representative
Nagayama	VP, Sales	Giljum	Sales Representative

Nagayama	VP, Sales	Sedeghi	Sales Representative
Nagayama	VP, Sales	Nguyen	Sales Representative
Nagayama	VP, Sales	Dumas	Sales Representative
Urguhart	Warehouse Manager	Maduro	Stock Clerk
Urguhart	Warehouse Manager	Smith	Stock Clerk
Menchu	Warehouse Manager	Nozaki	Stock Clerk
Menchu	Warehouse Manager	Patel	Stock Clerk
Biri	Warehouse Manager	Newman	Stock Clerk
Biri	Warehouse Manager	Markarian	Stock Clerk
Catchpole	Warehouse Manager	Chang	Stock Clerk
Catchpole	Warehouse Manager	Patel	Stock Clerk
Havel	Warehouse Manager	Dancs	Stock Clerk
Havel	Warehouse Manager	Schwartz	Stock Clerk

24 wierszy zostało wybranych.

Przykład 42

```

SELECT
  E.ID,
  E.manager_id,
  RPAD( RPAD(' ', 2*(LEVEL)-1, '.')||E.first_name ||' '||E.last_name, 30)
  "Imie, Nazwisko",
  E.title, LEVEL-1 "POZIOM"
FROM
  emp E
CONNECT BY PRIOR
  E.ID = E.manager_id
START WITH
  E.manager_id IS NULL;

```

ID	MANAGER_ID	Imie, Nazwisko	TITLE	POZIOM
1		Carmen Velasquez	President	0
2	1	..LaDoris Ngao	VP, Operations	1
6	2	...Molly Urguhart	Warehouse Manager	2
16	6	Elena Maduro	Stock Clerk	3
17	6	George Smith	Stock Clerk	3
7	2	...Roberta Menchu	Warehouse Manager	2
18	7	Akira Nozaki	Stock Clerk	3
19	7	Vikram Palet	Stock Clerk	3
8	2	...Ben Biri	Warehouse Manager	2
20	8	Chad Newman	Stock Clerk	3
21	8	Alexander Markarian	Stock Clerk	3
9	2	...Antoinette Catchpole	Warehouse Manager	2
22	9	Eddie Chang	Stock Clerk	3
23	9	Radha Palet	Stock Clerk	3
10	2	...Marta Havel	Warehouse Manager	2
24	10	Bela Dancs	Stock Clerk	3
25	10	Sylvie Schwartz	Stock Clerk	3
3	1	..Midori Nagayama	VP, Sales	1
11	3	...Colin Magee	Sales Representative	2
12	3	...Henry Giljum	Sales Representative	2
13	3	...Yasmin Sedeghi	Sales Representative	2
14	3	...Mai Nguyen	Sales Representative	2
15	3	...Andre Dumas	Sales Representative	2
4	1	..Mark Quick-To-See	VP, Finance	1
5	1	..Audry Ropeburn	VP, Administration	1

25 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Polecenia `CONNECT BY PRIOR` oraz `START WITH` są specyficzną implementacją ORACLE-a, która pozwala w łatwy i wygodny sposób pobierać dane z tabel, gdzie zdefiniowano tzw. relację „sama do siebie”. Pseudokolumna `LEVEL` podaje „poziom”, na którym właśnie znajdujemy się.

Podwójne użycie `RPAD` spowodowane jest „dziwnym” zachowaniem się `SQL*PLUS` (zawija wiersze. Nie wiem – jak na razie – co jest tego przyczyną – AG).

Przykład 43

```
SELECT
  E.ID,
  E.manager_id,
  RPAD( RPAD(' ', 2*(LEVEL)-1, '.')||E.first_name ||' '||E.last_name,30)
  "Imie, Nazwisko",
  E.title, LEVEL-1 "POZIOM"
FROM
  emp E
CONNECT BY PRIOR
  E.ID = E.manager_id
START WITH
  E.manager_id IS NULL
ORDER BY LEVEL;
```

ID	MANAGER_ID	Imie, Nazwisko	TITLE	POZIOM
1		Carmen Velasquez	President	0
2	1	..LaDoris Ngao	VP, Operations	1
4	1	..Mark Quick-To-See	VP, Finance	1
3	1	..Midori Nagayama	VP, Sales	1
5	1	..Audry Ropeburn	VP, Administration	1
6	2	...Molly Urganhart	Warehouse Manager	2
9	2	...Antoinette Catchpole	Warehouse Manager	2
11	3	...Colin Magee	Sales Representative	2
13	3	...Yasmin Sedeghi	Sales Representative	2
15	3	...Andre Dumas	Sales Representative	2
14	3	...Mai Nguyen	Sales Representative	2
12	3	...Henry Giljum	Sales Representative	2
10	2	...Marta Havel	Warehouse Manager	2
8	2	...Ben Biri	Warehouse Manager	2
7	2	...Roberta Menchu	Warehouse Manager	2
16	6	Elena Maduro	Stock Clerk	3
24	10	Bela Dancs	Stock Clerk	3
25	10	Sylvie Schwartz	Stock Clerk	3
23	9	Radha Palet	Stock Clerk	3
22	9	Eddie Chang	Stock Clerk	3
21	8	Alexander Markarian	Stock Clerk	3
17	6	George Smith	Stock Clerk	3
18	7	Akira Nozaki	Stock Clerk	3
20	8	Chad Newman	Stock Clerk	3
19	7	Vikram Palet	Stock Clerk	3

25 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

W porównaniu do poprzedniego przykłady dane zostały posortowane wg. pseudokolumny `LEVEL`.

Przykład 44

```
SELECT
  E.ID,
  E.manager_id,
  RPAD(RPAD(' ', 2*(level)-1, '*')||E.first_name ||' '||E.last_name, 20)
  "Imie, Nazwisko",
  E.title, level-1 "POZIOM"
```

```

FROM
  emp E
CONNECT BY PRIOR
  E.ID = E.manager_id
START WITH
  E.title = 'VP, Sales';

```

ID	MANAGER_ID	Imie, Nazwisko	TITLE	POZIOM
3	1	Midori Nagayama	VP, Sales	0
11	3	**Colin Magee	Sales Representative	1
12	3	**Henry Giljum	Sales Representative	1
13	3	**Yasmin Sedeghi	Sales Representative	1
14	3	**Mai Nguyen	Sales Representative	1
15	3	**Andre Dumas	Sales Representative	1

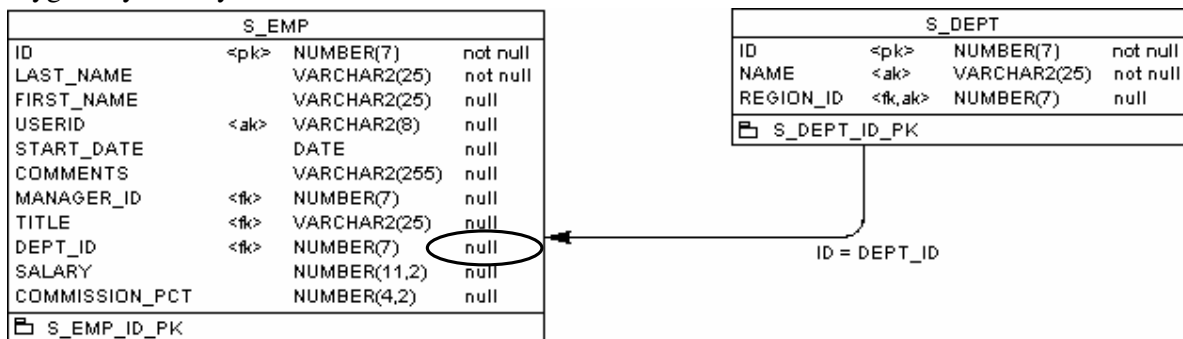
6 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Tym razem wyświetlono tylko podległości dla stanowiska *VP, Sales*.

4.12.5. Złączenia zewnętrzne (ang. *Outer Joins*)

Aby omówić problem tzw. złączeń zewnętrznych wprowadzimy pewną modyfikację w oryginalnych danych modelu SUMMIT2.

W tabeli *EMP* w danych wybranych pracowników usuniemy informację o numerach działów, w których pracują. Wykonamy więc następujące polecenia:

```
UPDATE emp SET dept_id = NULL WHERE dept_id IN (41, 42, 43, 44, 45);
```

15 wierszy zostało zmodyfikowanych.

```
COMMIT;
```

Zatwierdzenie zostało ukończone.

```
SELECT first_name, last_name, dept_id FROM emp WHERE dept_id IS NULL;
```

FIRST_NAME	LAST_NAME	DEPT_ID
LaDoris	Ngao	
Molly	Urguhart	
Roberta	Menchu	
Ben	Biri	
Antoinette	Catchpole	
Marta	Havel	
Elena	Maduro	

George	Smith
Akira	Nozaki
Vikram	Patel
Chad	Newman
Alexander	Markarian
Eddie	Chang
Bela	Dancs
Sylvie	Schwartz

15 wierszy zostało wybranych.

Przykład 45

```
SELECT D.id, D.name, E.first_name, E.last_name
FROM dept D, emp E
WHERE D.id = E.dept_id
ORDER BY D.id;
```

ID	NAME	FIRST_NAME	LAST_NAME
10	Finance	Mark	Quick-To-See
31	Sales	Midori	Nagayama
31	Sales	Colin	Magee
32	Sales	Henry	Giljum
33	Sales	Yasmin	Sedeghi
34	Sales	Mai	Nguyen
34	Sales	Radha	Palet
35	Sales	Andre	Dumas
50	Administration	Carmen	Velasquez
50	Administration	Audry	Ropeburn

10 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Wiersze z obu relacji nie posiadające odpowiedników spełniających warunek połączenia nie są wyświetlane. W efekcie „gubimy” informację o pracownikach, którzy nie są przypisani do żadnego działu. Jest to z pewnością bardzo niekorzystne zjawisko. Gdy obecność pól z wartością NULL nie zostanie prawidłowo „obsłużona”, można spodziewać się wielu trudnych do zdiagnozowania błędów!

Przykład 46

```
SELECT D.id, D.name, E.first_name, E.last_name
FROM dept D, emp E
WHERE D.id(+) = E.dept_id
ORDER BY D.id;
```

ID	NAME	FIRST_NAME	LAST_NAME
10	Finance	Mark	Quick-To-See
31	Sales	Midori	Nagayama
31	Sales	Colin	Magee
32	Sales	Henry	Giljum
33	Sales	Yasmin	Sedeghi
34	Sales	Mai	Nguyen
34	Sales	Radha	Palet
35	Sales	Andre	Dumas
50	Administration	Carmen	Velasquez
50	Administration	Audry	Ropeburn

LaDoris	Ngao
Molly	Urguhart
Roberta	Menchu
Elena	Maduro
Akira	Nozaki
Chad	Newman
Eddie	Chang
Sylvie	Schwartz
Bela	Dancs
Alexander	Markarian
Vikram	Palet
George	Smith
Ben	Biri
Antoinette	Catchpole
Marta	Havel

25 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Użycie operatora (+) spowodowało, że pojawiła się informacja o brakujących pracownikach (tych, którzy nie są przypisani do żadnego działu).

Operacja złączenia zewnętrznego **rozszerza możliwości** zwykłego złączenia. Zwraca ona te same rekordy co złączenie zwykle **plus** wszystkie te rekordy z tabeli EMP, które nie pasują do żadnego wiersza z tabeli DEPT.

Od wersji 9i Oracle wspiera również składnię zgodną z normą SQL, czyli operatory LEFT (RIGHT) OUTER JOIN. Więcej szczegółów patrz przypis ¹. Stara składnia nadal działa, ale powinno się z niej w miarę możliwości rezygnować.

Przykład 47

```
SELECT D.id, D.name, E.first_name, E.last_name
FROM dept D, emp E
WHERE D.id = E.dept_id(+)
ORDER BY D.id;
```

ID	NAME	FIRST_NAME	LAST_NAME
10	Finance	Mark	Quick-To-See
31	Sales	Midori	Nagayama
31	Sales	Colin	Magee
32	Sales	Henry	Giljum
33	Sales	Yasmin	Sedeghi
34	Sales	Mai	Nguyen
34	Sales	Radha	Palet
35	Sales	Andre	Dumas
41	Operations		
42	Operations		
43	Operations		
44	Operations		
45	Operations		

¹ Artur Gramacki, Jarosław Gramacki: **Złączenia zewnętrzne i hierarchiczne w bazach danych**, W: Bazy danych - struktury, algorytmy, metody : architektura, metody formalne i eksploracja danych / red. S. Kozielski, B. Małysiak, P. Kasprowski, D. Mrozek .- Warszawa : Wydaw. Komunikacji i Łączności, 2006 - s. 237--248

Jarosław Gramacki, Artur Gramacki, **Złączenia wewnętrzne w bazach danych**, W: Bazy danych - struktury, algorytmy, metody : architektura, metody formalne i eksploracja danych / red. S. Kozielski, B. Małysiak, P. Kasprowski, D. Mrozek .- Warszawa : Wydaw. Komunikacji i Łączności, 2006 - s. 225--236

50 Administration	Carmen	Velasquez
50 Administration	Audry	Ropeburn

15 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Użycie operatora (+) spowodowało, że pojawiła się informacja o brakujących działach (tych o numerach od 41 do 45 nie są one przypisane do żadnego pracownika).

Operacja złączenia zewnętrznego **rozszerza możliwości** zwykłego złączenia. Zwracane są te same rekordy co złączenie zwykle **plus** wszystkie te rekordy z tabeli DEPT, które nie pasują do żadnego wiersza z tabeli EMP.

Uzyskany wynik również nie jest zadawalający, gdyż nie o to nam chodziło. Poprzedni przykład pokazuje wynik zgodny z oczekiwaniami. Okazuje się więc, że operator (+) musi być umieszczony z właściwej strony w klauzuli WHERE.

Przykład 48

```
SELECT D.id, D.name, E.first_name, E.last_name
FROM dept D, emp E
WHERE D.id(+) = E.dept_id(+)
ORDER BY D.id;
```

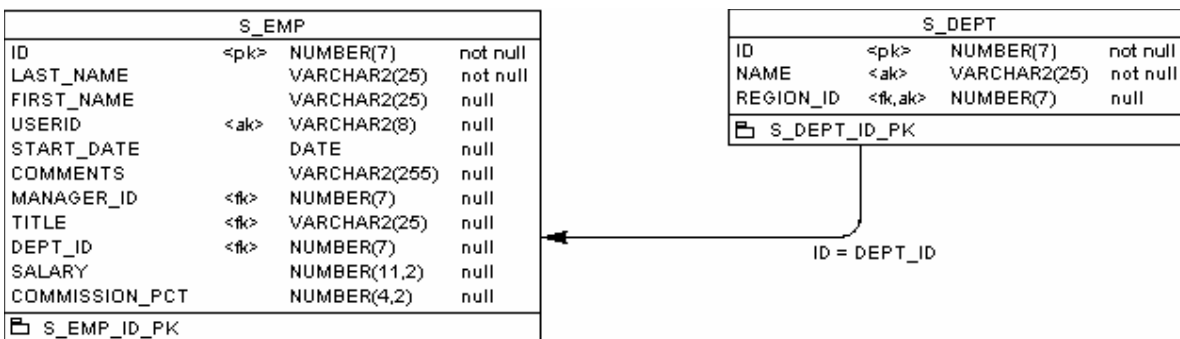
BŁĄD w linii 3:

ORA-01468: predykat może odwoływać się tylko do jednej łączonej zewnętrznie tabeli
(a predicate may reference only one outer-joined table)

Komentarz:

Użycie operatora (+) nie jest możliwe po obu stronach w klauzuli WHERE.

Przykład 49


```
SELECT D.id, SUM(E.salary) "Suma zar."
FROM dept D, emp E
WHERE D.id = E.dept_id
GROUP BY D.id;
```

ID	Suma zar.
10	1450
31	2800
32	1490
33	1515
34	2320
35	1450

```
50      4050
```

7 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Tracimy informację o tym, że istnieją działy o numerach od 41 do 45. Jeżeli w tych działach nikt nie pracuje, to koszty płacowe będą tam zerowe. Taka informacja też jest istotna!

Przykład 50

```
SELECT D.id, SUM(E.salary) "Suma zar."
FROM dept D, emp E
WHERE D.id = E.dept_id(+)
GROUP BY D.id;
```

ID	Suma zar.
10	1450
31	2800
32	1490
33	1515
34	2320
35	1450
41	
42	
43	
44	
45	
50	4050

12 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Pojawia się informacja o działach od 41 do 45. Mimo tego, że nie ma tam żadnych kosztów płacowych, to jednak informacja, że działy takie istnieją jest bardzo istotna.

Za pomocą funkcji NVL można zamiast wartości NULL wyświetlić np. liczbę zero, czyli zamiast SUM(E.salary) możemy napisać NVL(SUM(E.salary), 0).

Przykład 51

```
SELECT D.id, SUM(E.salary) "Suma zar."
FROM dept D, emp E
WHERE D.id(+) = E.dept_id
GROUP BY D.id;
```

ID	Suma zar.
10	1450
31	2800
32	1490
33	1515
34	2320
35	1450
50	4050
	16302

8 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Tym razem operator (+) postawiono z drugiej strony niż w poprzednim przykładzie. Liczba w ostatnim wierszu jest po prostu sumą zarobków wszystkich pracowników, którzy nie są przypisani do żadnego działu (gdyż dokonujemy grupowania danych wg. pola dept.id). Aby sprawdzić ten wynik wykonajmy następujące zapytanie:

```
SELECT SUM(salary) FROM emp WHERE dept_id IS NULL;

SUM(SALARY)
-----
      16302
```

Przykład 52

```
SELECT D.id, TO_CHAR(SUM(E.salary)) "Suma zar."
FROM dept D, emp E
WHERE D.id = E.dept_id
GROUP BY D.id           -- brak średnika!
UNION
SELECT D.id, NULL       -- ta wartość NULL pojawi się w wyniku
FROM dept D
WHERE D.id NOT IN
      (SELECT dept_id FROM emp WHERE dept_id IS NOT NULL); -- podzapytanie
```

```
      ID  Suma zar.
-----  -
      10      1450
      31      2800
      32      1490
      33      1515
      34      2320
      35      1450
      41
      42
      43
      44
      45
      50      4050
```

12 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Gdy operator (+) jest niedostępny (W ORACLE-u jest, w innych systemach niekoniecznie) należy użyć **operatora UNION**. Aby ułatwić zrozumienie istoty działania tego zapytania poniżej pokazano wyniki, jakie zwracają poszczególne jego fragmenty.

Jeżeli w wyniku działania zapytania nie zostaną znalezione wartości pasujące do D.dept_id, to wierszowi zostanie przypisana wartość NULL w kolumnie TO_CHAR(SUM(E.salary)).

Uwaga: gdy w drugim SELECT-ie nie będzie wartości numerycznej zostanie wygenerowany błąd:

ORA-01789: query block has incorrect number of result columns

Gdy zamiast zera będzie np. „a” (lub jakiś inny string) pojawi się błąd:

ORA-01790: expression must have same datatype as corresponding expression

SELECT D.id, SUM(E.salary) FROM dept D, emp E	SELECT D.id, 0 FROM dept D	SELECT dept_id FROM emp WHERE dept_id IS NOT NULL;

<pre>WHERE D.id = E.dept_id GROUP BY D.id</pre>	<pre>WHERE D.id NOT IN (SELECT dept_id FROM emp WHERE dept_id IS NOT NULL);</pre>	
<pre> ID Suma zar. ----- 10 1450 31 2800 32 1490 33 1515 34 2320 35 1450 50 4050</pre>	<pre> ID 0 ----- 41 0 42 0 43 0 44 0 45 0</pre>	<pre> DEPT_ID ----- 50 31 10 50 31 32 33 34 35 34</pre>

4.13. Operatory UNION, UNION ALL, INTERSECT, MINUS

Przykład 53

<pre>SELECT region_id, name FROM dept ORDER BY name;</pre>	<pre>SELECT id, name FROM region;</pre>
<pre>REGION_ID NAME ----- 1 Administration 1 Finance 1 Operations 2 Operations 5 Operations 4 Operations 3 Operations 1 Sales 2 Sales 3 Sales 4 Sales 5 Sales 12 wierszy zostało wybranych.</pre>	<pre> ID NAME ----- 1 North America 2 South America 3 Africa / Middle East 4 Asia 5 Europe 5 wierszy zostało wybranych.</pre>

```
SELECT name FROM region
UNION
SELECT name FROM dept;
```

```
NAME
-----
Administration
Africa / Middle East
Asia
Europe
Finance
North America
Operations
Sales
South America
```


9 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Operator `UNION` umożliwia połączenie dwóch lub więcej instrukcji `SELECT` z jednoczesnym sumowaniem ich wyników. Wiersze wynikowe każdej instrukcji `SELECT` zostają obliczone i ustawione jeden pod drugim, po czym zostają posortowane w celu wyeliminowania powtarzających się wyników.

Zwykłe złączenie wierszy z dwóch lub więcej tabel powoduje, że wiersze układają się obok siebie. Operator `UNION` sprawia, że wiersze z różnych instrukcji `SELECT` układają się w wyniku jeden pod drugim.

Istnieje też następujący wariant: `UNION ALL` – w wyniku jego działania nie dochodzi do posortowania wierszy. Pozostają więc w nich powtarzające się wyniki.

Składnia `UNION` jest następująca:

```
Zapytanie_1 UNION zapytanie_2 ... [ORDER BY ...];
```

Przykład:

```
SELECT A, B FROM tabela1 WHERE ...  
UNION  
SELECT X, Y FROM tabela2 WHERE ...  
ORDER BY 2, 1;
```

Uwagi do powyższego:

- liczba wyrażeń w każdym zapytaniu musi być taka sama (u nas: A, B oraz X, Y),
- typy danych odpowiadających sobie wyrażeń w każdym zapytaniu muszą być zgodne (u nas: X musi mieć być tego samego typu co A, a Y tego samego typu co B),
- nazwy odpowiadających sobie kolumn w dwóch zapytaniach nie muszą być takie same (u nas: A i X oraz B i Y),
- ponieważ istnieje taka możliwość, że nazwy odpowiadających sobie kolumn w zapytaniach będą różne, sortowanie wartości za pomocą opcjonalnej klauzuli `ORDER BY` musi się odbywać według pozycji, a nie nazwy (u nas: `ORDER BY 2, 1`). Jedynym wyjątkiem jest sytuacja, gdy nazwy odpowiadających sobie kolumn, po których odbywa się sortowanie, są takie same (jak w bieżącym przykładzie),
- polecenie `UNION` może być używane do przeprowadzania włamań do systemów bazodanowych!

Przykład 54

```
SELECT name FROM region  
UNION ALL  
SELECT name FROM dept;
```

```
NAME  
-----  
North America  
South America  
Africa / Middle East  
Asia  
Europe  
Finance
```

```
Sales
Sales
Sales
Sales
Sales
Operations
Operations
Operations
Operations
Operations
Administration
```

17 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Operator `UNION ALL` nie usuwa powtarzających się wartości, nie dochodzi też do sortowania wyników. Pierwsze 5 wierszy pochodzi z tabeli `REGION` a ostatnie 12 z tabeli `DEPT`.

Przykład 55

```
SELECT DISTINCT name FROM region
UNION ALL
SELECT DISTINCT name FROM dept
ORDER BY 1 DESC;
```

```
NAME
-----
South America
Sales
Operations
North America
Finance
Europe
Asia
Africa / Middle East
Administration
```

9 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Tym razem użyliśmy dodatkowo operatora `DISTINCT`, który spowodował, że usunięte zostały duplikaty a wynik końcowy jest posortowany malejąco – jawnie przez użytkownika a nie automatycznie.

Przykład 56

```
SELECT dept_id, last_name FROM emp WHERE last_name LIKE 'N%'
UNION
SELECT id, name FROM region
ORDER BY 2;
```

```
DEPT_ID LAST_NAME
-----
        3 Africa / Middle East
        4 Asia
        5 Europe
       31 Nagayama
       43 Newman
       41 Ngao
       34 Nguyen
```

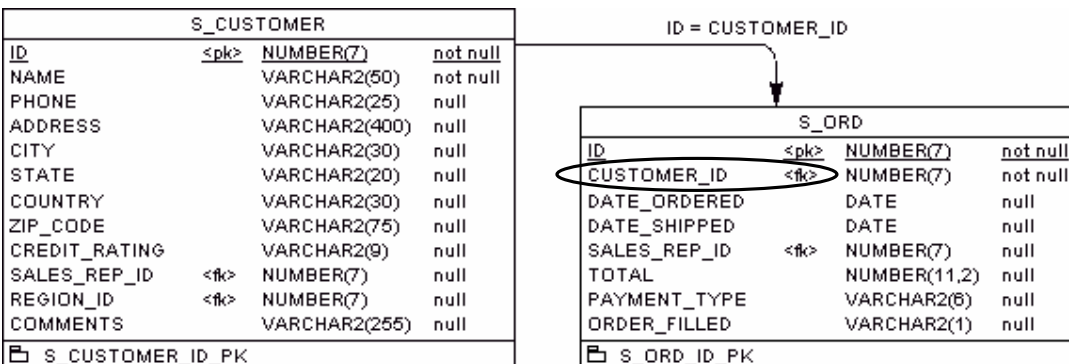
```
1 North America
42 Nozaki
2 South America
```

10 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Tym razem kolumny w oby tabelach mają inne nazwy. Jest to dopuszczalne. Trzeba tylko pamiętać, aby odpowiadające sobie kolumny były tego samego typu. Dlatego też w klauzuli `ORDER BY` musimy posługiwać się numerami kolumn a nie ich nazwami.

Przykład 57


```
SELECT id FROM customer
INTERSECT
SELECT customer_id FROM ord;
```

```

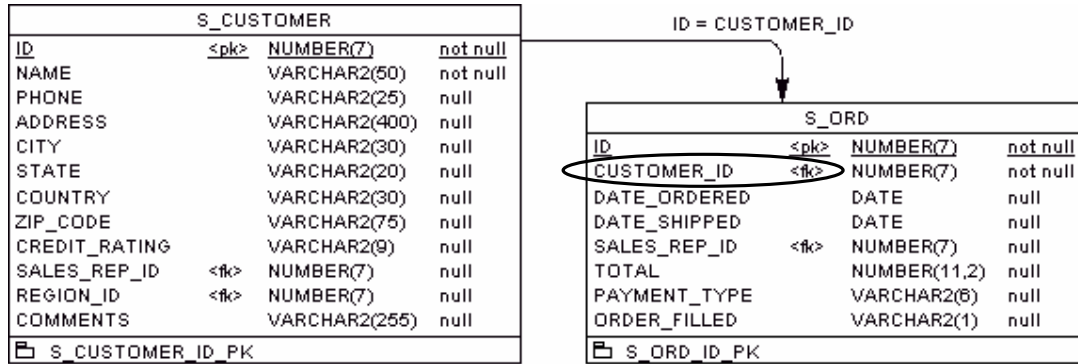
ID
-----
201
202
203
204
205
206
208
209
210
211
212
213
214
```

13 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Operator `INTERSECT` zwraca te wiersze, które występują w oby zapytaniach `SELECT`. W naszym przypadku zwrócony wynik należy odczytać następująco: wyświetlone są numery ID tych klientów, którzy złożyli choć **jedno** zamówienie.

Przykład 58


```
SELECT id FROM customer
MINUS
SELECT customer_id FROM ord;
```

```
   ID
-----
   207
   215
```

Komentarz:

Operator MINUS zwraca te wiersze, które występują w pierwszym zapytaniu SELECT a nie występują w drugim. W naszym przypadku zwrócony wynik należy odczytać następująco: wyświetlone są numery ID tych klientów, którzy nie złożyli **ani jednego** zamówienia.

4.14. Podzapytania

4.14.1. Podzapytania zwracające jeden rekord

Przykład 59

```
SELECT first_name, last_name, salary
FROM emp
WHERE salary =
  (SELECT MIN(salary) FROM emp);
```

FIRST_NAME	LAST_NAME	SALARY
Chad	Newman	750

Komentarz:

Wyświetlamy dane pracownika zarabiającego najmniej.

Zapytanie z podzapytaniem działa w taki sposób, że jako pierwszy wyznaczany jest wynik podzapytania i jest on zapamiętywany w buforze tymczasowym. Następnie warunek w głównym zapytaniu jest sprawdzany z wynikiem podzapytania. Jeżeli wynik jest dodatni dane zostają zaliczone do wyniku ostatecznego. W przeciwnym wypadku są one odrzucane.

Przykład 60

```
SELECT first_name, last_name, salary
FROM emp
```

```
WHERE salary =
  (SELECT MIN(salary)
   FROM emp
   WHERE title = 'Warehouse Manager');
```

FIRST_NAME	LAST_NAME	SALARY
Ben	Biri	1100

Komentarz:

Wyświetlamy dane pracownika zarabiającego najmniej spośród tych, którzy pracują na stanowisku *Warehouse Manager*. Zwróćmy uwagę, na to, jak sformułowano warunek `WHERE`. Możemy też napisać tak jak poniżej i otrzymamy ten sam wynik (jednak zapytanie niepotrzebnie się komplikuje).

```
SELECT first_name, last_name, salary
FROM emp
WHERE (title, salary) =
  (SELECT 'Warehouse Manager', MIN(salary)
   FROM emp
   WHERE title = 'Warehouse Manager');
```

Przykład 61

```
SELECT first_name, last_name, salary
FROM emp
WHERE salary =
  (SELECT MIN(salary), dept_id
   FROM emp
   WHERE title = 'Warehouse Manager');
```

BŁĄD w linii 4:
ORA-00913: za duża liczba wartości
 (too many values)

```
SELECT first_name, last_name, salary
FROM emp
WHERE salary =
  (SELECT salary
   FROM emp
   WHERE title = 'Warehouse Manager');
```

BŁĄD w linii 4:
ORA-01427: jednowierszowe podzapytanie zwraca więcej niż jeden wiersz
 (single-row subquery returns more than one row)

Komentarz:

Musimy pamiętać o tym, aby liczba i typy wartości w klauzuli `SELECT` podzapytania była zgodna z tym, czego oczekuje klauzula `WHERE`.

4.14.2. Podzapytania zwracające więcej niż jeden rekord

Przykład 62

```
SELECT first_name, last_name, salary, title
FROM emp
WHERE (title, salary) IN
  (SELECT title, MIN(salary)
```

```
FROM emp
GROUP BY title);
```

FIRST_NAME	LAST_NAME	SALARY	TITLE
Carmen	Velasquez	2500	President
Colin	Magee	1400	Sales Representative
Chad	Newman	750	Stock Clerk
Audry	Ropeburn	1550	VP, Administration
Mark	Quick-To-See	1450	VP, Finance
LaDoris	Ngao	1450	VP, Operations
Midori	Nagayama	1400	VP, Sales
Ben	Biri	1100	Warehouse Manager

8 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Wyświetlamy dane pracowników, którzy zarabiają najmniej na poszczególnych stanowiskach. Istotna jest tutaj klauzula `GROUP BY`. Ponieważ podzapytanie zwraca więcej niż jeden rekord trzeba w klauzuli `WHERE` użyć operatora `IN`. Użycie operatora porównania = spowoduje wystąpienie błędu `ORA-01427`.

Przykład 63

```
SELECT first_name, last_name, salary
FROM emp
WHERE salary <
(SELECT AVG(salary) FROM emp);
```

FIRST_NAME	LAST_NAME	SALARY
Molly	Urguhart	1200
Roberta	Menchu	1250
Ben	Biri	1100
George	Smith	940
Akira	Nozaki	1200
Vikram	Palet	795
Chad	Newman	750
Alexander	Markarian	850
Eddie	Chang	800
Radha	Palet	795
Bela	Dancs	860
Sylvie	Schwartz	1100

12 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Wyświetlamy dane o pracownikach, którzy zarabiają mniej niż wynosi średnia dla wszystkich pracowników.

Istnieją sytuacje, gdy wymaganego wyniku nie uzyskamy inaczej, jak z użyciem podzapytań. Taki przypadek jest przedstawiony w bieżącym przykładzie. Porównajmy:

```
SQL> SELECT first_name, salary FROM emp WHERE salary < AVG(salary);
SELECT first_name, salary FROM emp WHERE salary < AVG(salary)
```

BŁĄD w linii 1:

```
ORA-00934: funkcja grupowa nie jest tutaj dozwolona
(group function is not allowed here)
```

Mogę próbować uzyskać podobny efekt „na piechotę”:

```
SELECT AVG(salary) FROM emp
```

```
AVG(SALARY)
-----
      1255,08
```

```
SELECT first_name, last_name
FROM emp
WHERE salary < 1255.08
```

Przykład 64

```
SELECT first_name, last_name, salary
FROM emp
WHERE
  salary < (SELECT AVG(salary) FROM emp)
  AND
  dept_id IN (SELECT id FROM dept WHERE name = 'Sales');
```

FIRST_NAME	LAST_NAME	SALARY
Radha	Palet	795

Komentarz:

Wyświetlamy dane o pracownikach, którzy zarabiają mniej niż wynosi średnia dla wszystkich pracowników oraz (logiczne AND) pracują w dziale o nazwie *Sales*.

Podzapytania można zagłębiać, jednak należy robić to bardzo ostrożnie. Stają się one wówczas mało czytelne a ponadto bardzo wzrasta czas ich wykonywania.

4.14.3. Operatory ANY oraz ALL

Przykład 65

```
SELECT first_name, last_name, salary
FROM emp
WHERE salary >
  (SELECT salary FROM emp WHERE last_name = 'Patel');
```

BŁĄD w linii 4:

**ORA-01427: jednowierszowe podzapytanie zwraca więcej niż jeden wiersz
(single-row subquery returns more than one row)**

```
SELECT first_name, last_name, salary
FROM emp
WHERE salary > ANY
  (SELECT salary FROM emp WHERE last_name = 'Patel');
```

FIRST_NAME	LAST_NAME	SALARY
Carmen	Velasquez	2500
...	...	...
Sylvie	Schwartz	1100

22 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

W zapytaniu chcieliśmy wyświetlić listę pracowników, którzy zarabiają więcej niż pracownik o nazwisku *Patel*. Niestety pojawił się błąd, gdyż istnieje dwóch pracowników o tym nazwisku.

W takich sytuacjach bardzo przydaje się operator `ANY`. W powyższym przykładzie warunek w `WHERE` jest prawdziwy, gdy liczba po lewej stronie jest większa niż jedna z liczb na liście. Zapis „> ANY” należy tłumaczyć jako „większe niż **przynajmniej jeden** element listy”.

Przykład 66

```
SELECT first_name, last_name, salary
FROM emp
WHERE salary > ALL
  (SELECT salary FROM emp WHERE last_name LIKE 'S%');
```

FIRST_NAME	LAST_NAME	SALARY
Carmen	Velasquez	2500
Audry	Ropeburn	1550
Mai	Nguyen	1525

Komentarz:

Istnieje też podobny do operatora `ANY` operator `ALL`, który służy do porównywania wartości ze wszystkimi wartościami zwracanymi przez podzapytanie. Zapis „> ALL” należy więc tłumaczyć jako „większe niż **każdy** element listy”.

Aby przekonać się, że wynik jest rzeczywiście poprawny wykonajmy polecenie `SELECT` z podzapytania i stwierdzamy, że rzeczywiście powyższe zapytanie wyświetliło dane tylko tych pracowników, którzy zarabiają więcej niż 1515 **oraz** więcej niż 940 **oraz** więcej niż 1100.

```
SELECT salary FROM emp WHERE last_name LIKE 'S%';

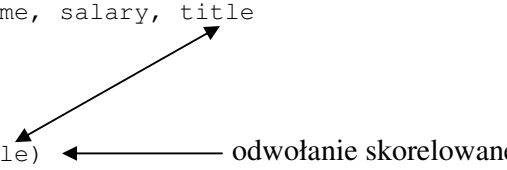
SALARY
-----
1515
940
1100
```

Używając operatora `ALL` należy ostrożnie używać go z operatorem równa się (np. `salary = ALL`), gdyż w przypadku, gdy lista zwracana w podzapytaniu zawiera różne wartości (np. 1515, 940, 1100 jak w powyższym przykładzie) całe zapytanie nigdy nie zwróci żadnego rekordu. Dzieje się tak dlatego, że liczba po lewej stronie nie może być **jednocześnie** równa 1515, 940 oraz 1100.

4.14.4. Podzapytania skorelowane, operatory `EXISTS` oraz `NOT EXISTS`

Przykład 67

```
SELECT first_name, last_name, salary, title
FROM emp E1
WHERE salary <
  (SELECT AVG(salary)
   FROM emp E2
   WHERE E2.title = E1.title)
ORDER BY title, salary;
```


FIRST_NAME	LAST_NAME	SALARY	TITLE
Colin	Magee	1400	Sales Representative
Andre	Dumas	1450	Sales Representative
Chad	Newman	750	Stock Clerk
Vikram	Patel	795	Stock Clerk

Radha	Patel	795	Stock Clerk
Eddie	Chang	800	Stock Clerk
Alexander	Markarian	850	Stock Clerk
Bela	Dancs	860	Stock Clerk
George	Smith	940	Stock Clerk
Ben	Biri	1100	Warehouse Manager
Molly	Urguhart	1200	Warehouse Manager

11 wierszy zostało wybranych.

Dla sprawdzenia wykonajmy:

```
SELECT AVG(salary), title FROM emp GROUP BY title;
```

```
AVG(SALARY)  TITLE
-----
          2500 President
          1476 Sales Representative
           949 Stock Clerk
          1550 VP, Administration
          1450 VP, Finance
          1450 VP, Operations
          1400 VP, Sales
          1231,4 Warehouse Manager
```

8 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

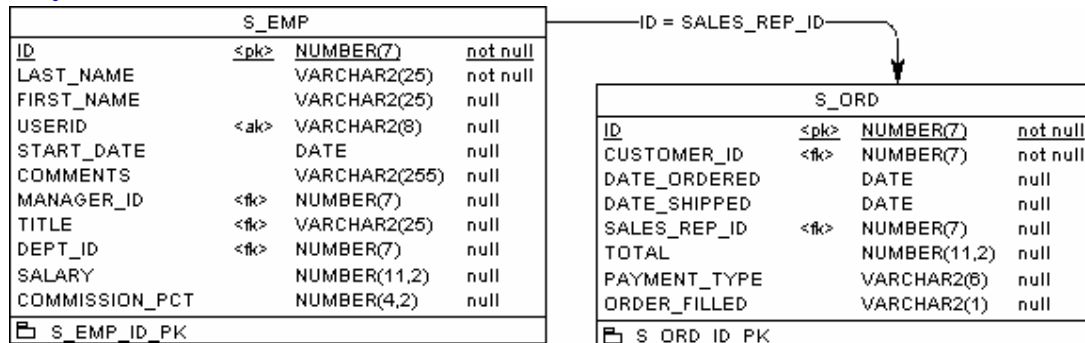
Wyświetlany dane pracowników, którzy zarabiają poniżej średniej zarobków dla swojego stanowiska (pole `title`).

Używając zwykłego podzapytania, jest ono obliczane jako pierwsze, a wyniki tymczasowe są przechowywane w buforach tymczasowych. Warunek w głównym zapytaniu jest sprawdzany z wynikiem podzapytania. Wiersze zostają zaliczone do wyniku zapytania, jeżeli spełniają warunek podzapytania.

Innym rodzajem podzapytań są tzw. **podzapytania skorelowane**. W takim podzapytaniu wartość z głównego zapytania jest **przekazywana** do podzapytania, aby mogło być ono wykonane.

W naszym przykładzie najpierw zostanie pobrany pierwszy rekord przez główne zapytanie. W kolejnym kroku zostanie wykonane podzapytanie na bazie danych zwróconych przez główne zapytanie. W zależności od otrzymanego wyniku, dane zostaną zaliczone bądź też odrzucone. Powyższa procedura zostanie powtórzona dla każdego wiersza zwracanego przez główne zapytanie.

Przykład 68


```
SELECT id, first_name, last_name
FROM emp E
WHERE EXISTS
  (SELECT 1 FROM ord O
   WHERE O.sales_rep_id = E.id);
```

ID	FIRST_NAME	LAST_NAME
11	Colin	Magee
12	Henry	Giljum
13	Yasmin	Sedeghi
14	Mai	Nguyen
15	Andre	Dumas

Komentarz:

Wyrażenie z operatorem logicznym EXISTS jest prawdziwe, gdy w wyniku działania podzapytania zostanie zwrócony co najmniej jeden rekord. W przeciwnym wypadku jest ono fałszywe. Operator NOT EXISTS działa przeciwnie do EXISTS.

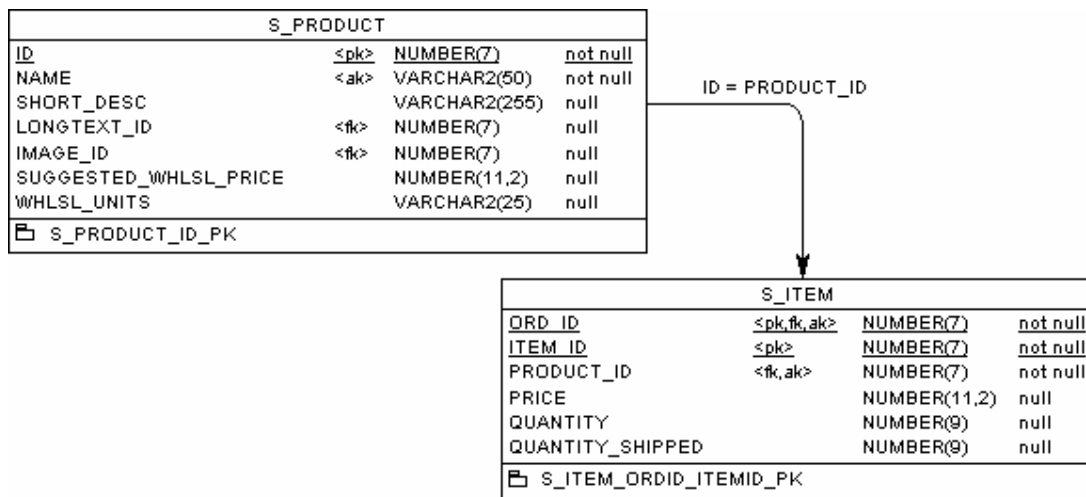
W przykładzie wyświetlamy dane pracowników, którzy choć raz „opiekowali” się złożonym przez klienta zamówieniem (czyli ich numer ID występuje choć raz w tabeli ORD). Dla sprawdzenia poprawności możemy wykonać poniższe zapytanie:

```
SQL> SELECT sales_rep_id, COUNT(*) FROM ord GROUP BY sales_rep_id;
```

SALES_REP_ID	COUNT(*)
11	5
12	3
13	1
14	3
15	4

Z powyższego wynika, że tylko pięciu pracowników (z ich całkowitej liczby 25) brało udział w realizowaniu zamówień.

Przykład 69

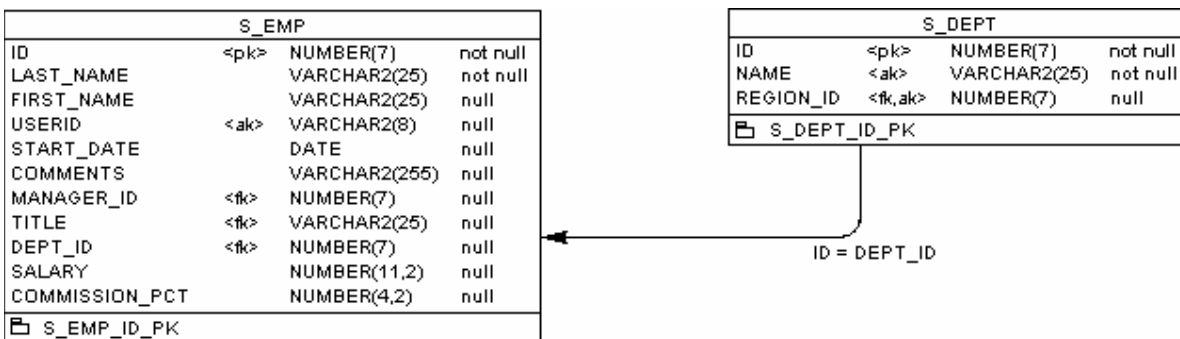


```
SELECT name FROM product P
WHERE NOT EXISTS
  (SELECT * FROM item I
   WHERE I.product_id = P.id);
```

```
NAME
-----
Prostar 20 Pound Weight
```

Komentarz:

Przykład analogiczny do poprzedniego. Wyświetlamy nazwy produktów, które nie pojawiły się w żadnym zamówieniu. Tutaj używamy operatora `NOT EXISTS`.

4.14.5. Przykłady podzapytań, które można zastąpić złączeniami**Przykład 70**

```
SELECT first_name, last_name, dept_id
FROM emp
WHERE dept_id IN
  (SELECT id FROM dept WHERE name = 'Sales');
```

FIRST_NAME	LAST_NAME	DEPT_ID
Midori	Nagayama	31
Colin	Magee	31
Henry	Giljum	32
Yasmin	Sedeghi	33
Mai	Nguyen	34
Andre	Dumas	35
Radha	Palet	34

7 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

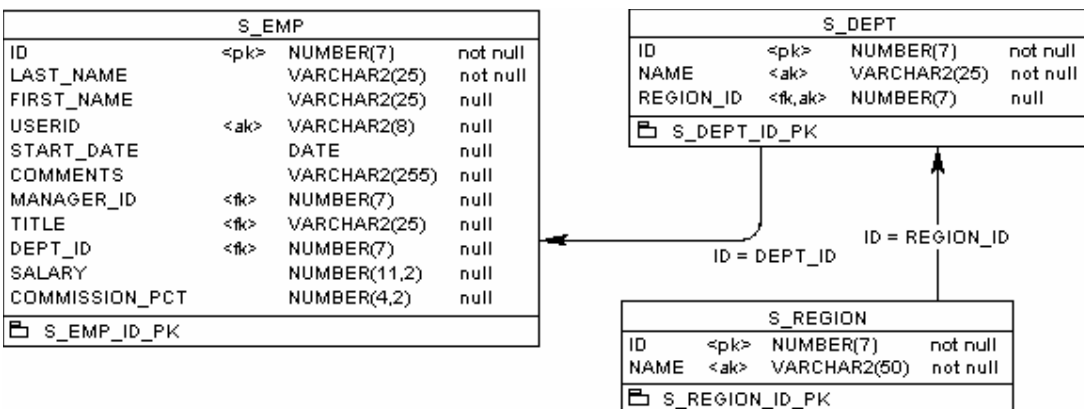
Wyświetlamy dane o pracownikach, którzy pracują w dziale o nazwie *Sales* (pamiętajmy, że w tabeli `DEPT` jest pięć działów o nazwie *Sales*, każdy zlokalizowany w innym regionie świata).

Tego typu zapytania wykonują się stosunkowo wolno. Podzapytań należy więc używać ostrożnie.

Często wymagany wynik można uzyskać bez potrzeby stosowania podzapytań. Jeżeli jest taka możliwość, powinniśmy ją wykorzystać. Po prostu złączenia wykonują się o wiele szybciej niż podzapytania. Porównajmy:

```
SELECT E.first_name, E.last_name, D.id
FROM emp E, dept D
WHERE E.dept_id = D.id AND
      D.name = 'Sales';
```

Przykład 71


```

SELECT first_name, last_name
FROM emp
WHERE dept_id IN
(
    SELECT id FROM dept
    WHERE region_id IN
    (
        SELECT id FROM region
        WHERE name = 'Europe'
    )
)
);
    
```

FIRST_NAME	LAST_NAME
Marta	Havel
Andre	Dumas
Bela	Dancs
Sylvie	Schwartz

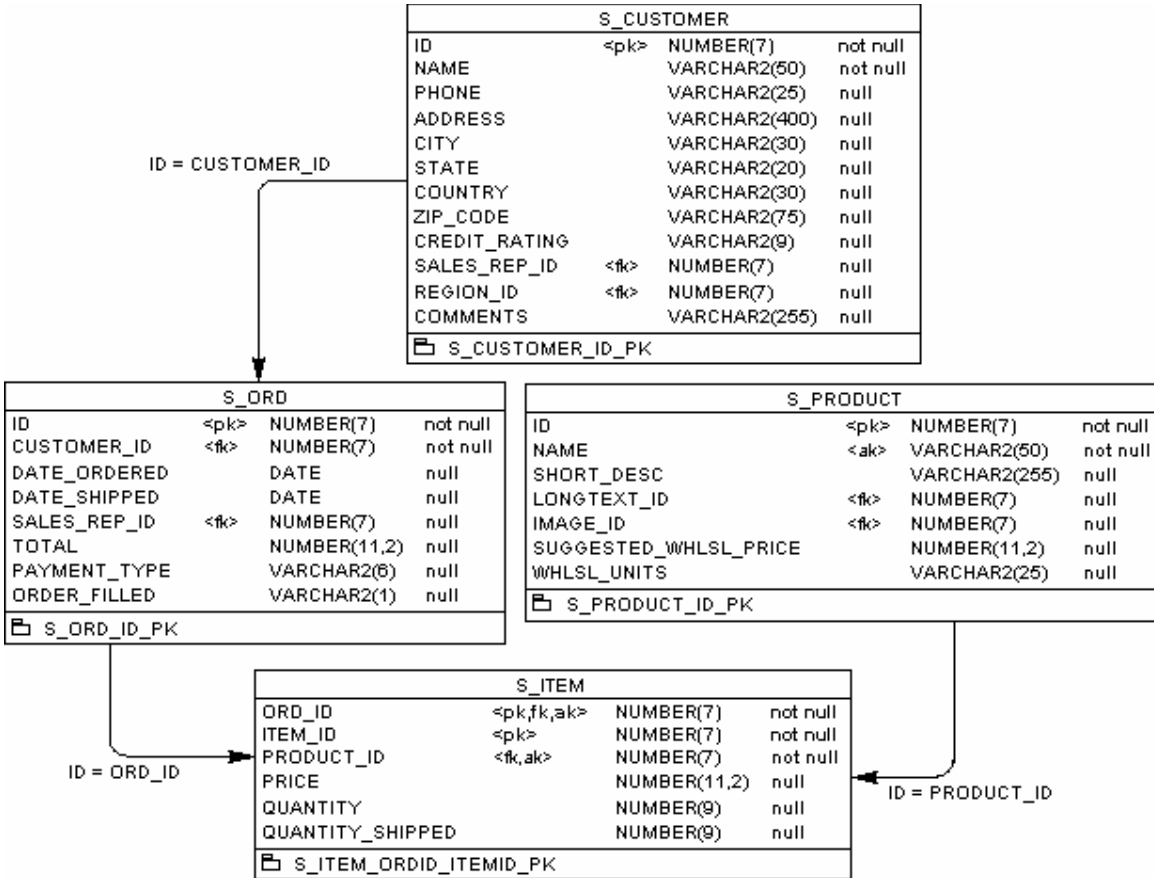
Komentarz:

Wyświetlamy dane o pracownikach, którzy pracują w jakimkolwiek dziale zlokalizowanym w Europie. Używamy **zagłębionych podzapytań**. Oczywiście dużo prościej jest to napisać z użyciem złączeń. A dodatkowo uzyskamy to, że takie zapytanie będzie działało zdecydowanie szybciej. Porównajmy:

```

SELECT E.first_name, E.last_name
FROM emp E, dept D, region R
WHERE
    E.dept_id = D.id AND
    D.region_id = R.id AND
    R.name = 'Europe';
    
```

Przykład 72


```

SELECT I.product_id, P.name, C.name
FROM item I, product P, customer C, ord O
WHERE
  I.product_id = P.id AND
  I.ord_id = O.id AND
  O.customer_id = C.id AND
  ord_id IN
  (
    SELECT id FROM ord
    WHERE customer_id IN
      (
        SELECT id FROM customer
        WHERE name = 'Unisports'
      )
  )
);
    
```

PRODUCT_ID	NAME	NAME
20106	Junior Soccer Ball	Unisports
30321	Grand Prix Bicycle	Unisports

Komentarz:

Wyświetlamy nazwy wszystkich produktów (z tabeli `PRODUCT`), które zostały zamówione przez klienta (tabela `CUSTOMER`) o nazwie *Unisports*. Użycie zagnieżdżonych podzapytań bardzo zagmatwało zapytanie. Zdecydowanie prościej uzyskamy ten sam wynik z użyciem złączeń. Porównajmy:

```

SELECT I.product_id, P.name, C.name
FROM item I, ord O, customer C, product P
WHERE
  I.product_id = P.id AND
  I.ord_id = O.id AND
  O.customer_id = C.id AND
  C.name = 'Unisports';

```

4.14.6. Podzapytania w klauzuli FROM

Przykład 73

```

SELECT 1 FROM (SELECT 1 FROM dual);

```

```

      1
-----
      1

```

```

-- Zwróćmy uwagę, że jest „gwiazdka” a wyświetla się tylko jedna kolumna.
-- Jest to kolumna z „widoku dynamicznego” zdefiniowanego w podzapytaniu.
SELECT * FROM
  (SELECT name FROM dept);

```

```

NAME
-----
Administration
Finance
Operations
Operations
Operations
Operations
Operations
Sales
Sales
Sales
Sales
Sales

```

```

SELECT moj_alias.*, ROWNUM rnum FROM
  (SELECT name FROM summit2.dept) moj_alias;

```

NAME	ROWNUM
Administration	1
Finance	2
Operations	3
Operations	4
Operations	5
Operations	6
Operations	7
Sales	8
Sales	9
Sales	10
Sales	11
Sales	12

Komentarz:

Zwykle podzapytania używane są w klauzuli WHERE. Noszą one nazwę podzapytań zagnieżdżonych (ang. *nested subquery*). Istnieje również możliwość tworzenia podzapytań w klauzuli FROM.

Wówczas noszą one nazwę *inline views*. Polecenie w podzapytaniu można traktować jako swego rodzaju widok dynamiczny.

Zwróćmy uwagę, że w ostatnim przykładzie utworzono aliasy. Możliwość tworzenia takich aliasów jest bardzo przydatna w praktyce. Kolejne przykłady wyjaśniają to zagadnienie.

Przykład 74

```
-- Tu jest znak mniejszości

SELECT last_name FROM emp WHERE ROWNUM < 5;

LAST_NAME
-----
Velasquez
Ngao
Nagayama
Quick-To-See
```

```
-- Tu jest znak większości

SELECT last_name FROM summit2.emp WHERE ROWNUM > 5;
```

nie wybrano żadnych wierszy

Komentarz:

Tzw. pseudokolumna `ROWNUM` pokazuje kolejne numery **wyświetlanych** rekordów. Pierwszy wyświetlany rekord ma numer 1, drugi 2 itd. Używając tej pseudokolumny można ograniczać ilość wyświetlanych wierszy. O ile jednak pierwszy przykład zadziała prawidłowo, to już drugi **NIGDY** nie zwróci żadnych danych.

Dzieje się tak dlatego, że Oracle przypisuje numery rekordom już **po** uwzględnieniu wszystkich warunków w klauzuli `WHERE`. Pierwszy wybrany przez zapytanie wiersz ustawia wartość `ROWNUM` na 1 a ponieważ w warunki mamy `WHERE > 5`, więc warunek ten nie jest spełniony i wiersz nie zostaje wyświetlony (zostaje odrzucony). Kolejny pobierany wiersz ponownie ustawia wartość `ROWNUM` na wartość 1 i ponownie warunek `WHERE` nie jest spełniony. Schemat ten powtarza się dla każdego pobieranego wiersza i w efekcie nie zostanie wyświetlony żaden wiersz.

Przykład 75

```
-- Sprawdzamy czy i jakie indeksy są założone.
-- Jest tylko klucz główny.

SELECT index_name FROM user_indexes WHERE table_name = 'CUSTOMER';

INDEX_NAME
-----
CUSTOMER_ID_PK
```

```
-- Nie ma klauzuki WHERE. Rekordy wyświetlane są wówczas w kolejności,
-- w jakiej były rejestrowane.
```

```
SELECT name from customer;

NAME
-----
Unisports
OJ Atheletics
Delhi Sports
Womansport
```

```
Kam's Sporting Goods
Sportique
Sweet Rock Sports
Muench Sports
Beisbol Si!
Futbol Sonora
Kuhn's Sports
Hamada Sport
Big John's Sports Emporium
Ojibway Retail
Sporta Russia
15 wierszy zostało wybranych.
```

```
-- Rekordy są wyświetlane w takiej kolejności, w jakiej były rejestrowane.
-- W odróżnieniu od poprzedniego przykładu wyświetlamy tylko 5 pierwszych
-- rekordów.
```

```
SELECT name FROM customer WHERE ROWNUM < 5;
```

```
NAME
```

```
-----
Unisports
OJ Atheletics
Delhi Sports
Womansport
```

```
-- Kolejność wyświetlania rekordów jest „przypadkowa”
```

```
SELECT name from customer WHERE ROWNUM < 5 ORDER BY name;
```

```
NAME
```

```
-----
Delhi Sports
OJ Atheletics
Unisports
Womansport
```

```
-- Tworzymy indeks
```

```
CREATE INDEX customer_name ON customer (name ASC);
```

```
-- Potwierdzamy, że indeks się utworzył
```

```
SELECT index_name FROM user_indexes WHERE table_name = 'CUSTOMER';
```

```
INDEX_NAME
```

```
-----
CUSTOMER_NAME
CUSTOMER_ID_PK
```

```
-- Otrzymujemy INNY porządek wyświetlania !!!
```

```
SELECT name from customer WHERE ROWNUM < 5 ORDER BY name;
```

```
NAME
```

```
-----
Beisbol Si!
Big John's Sports Emporium
Delhi Sports
Futbol Sonora
```

Komentarz:

Używanie ROWNUM może nieść ze sobą pewne niebezpieczeństwo. Mianowicie możliwe jest uzyskanie różnych wyników w zależności od tego, czy na kolumnie jest założony indeks, czy też nie. W obu przypadkach Oracle pobiera rekordy w innej kolejności.

Przykład 76

```
SELECT * FROM (
  SELECT id, name FROM product ORDER BY id
)
WHERE ROWNUM <= 5
```

ID NAME

```
-----
10011 Bunny Boot
10012 Ace Ski Boot
10013 Pro Ski Boot
10021 Bunny Ski Pole
10022 Ace Ski Pole
```

-- To nie zadziała

```
SELECT * FROM (
  SELECT id, name FROM product ORDER BY id
)
WHERE ROWNUM > 10
```

nie wybrano żadnych wierszy

-- Wyświetlamy wiersze od 6 do 10

```
SELECT * FROM (
  SELECT wyniki.*, ROWNUM r FROM (
    SELECT id, name FROM summit2.product ORDER BY id
  ) wyniki
  WHERE ROWNUM <=10
)
WHERE r > 5
```

ID NAME	R
10023 Pro Ski Pole	6
20106 Junior Soccer Ball	7
20108 World Cup Soccer Ball	8
20201 World Cup Net	9
20510 Black Hawk Knee Pads	10

```
SELECT * FROM (
  SELECT wyniki.*, ROWNUM r FROM
  (
    SELECT id, name FROM product
    ORDER BY id
  ) wyniki
  WHERE ROWNUM <=10
)
WHERE r > 5
```

Wybiera wszystkie
rekordy z
PRODUCT

Tylko
pierwszych 10

Z tych 10. Wyświetl tylko 5 ostatnich

(na podstawie <http://asktom.oracle.com> „getting rows m through n”)

The trick is to order by the inner most subquery. AFTER the order by, assign rownum. Filter out rows that are past the end of your set (10 in your example). THEN after assigning the rownum in that subquery, filter out rows less then your minimum row.

Komentarz:

Przykład pokazuje jak można zrealizować (używając ROWNUM) pobieranie wierszy w określonych porcjach. Przydaje się to najczęściej w aplikacjach internetowych, gdzie chcemy zrealizować np. wyświetlanie rekordów porcjami po 10 rekordów, przykładowo:

←Poprzednie 5 6 7 8 9 10 Następne→

5. Polecenie INSERT

Przykład 77

S_EMP			
ID	<pk>	NUMBER(7)	not null
LAST_NAME		VARCHAR2(25)	not null
FIRST_NAME		VARCHAR2(25)	null
USERID	<ak>	VARCHAR2(8)	null
START_DATE		DATE	null
COMMENTS		VARCHAR2(255)	null
MANAGER_ID	<fk>	NUMBER(7)	null
TITLE	<fk>	VARCHAR2(25)	null
DEPT_ID	<fk>	NUMBER(7)	null
SALARY		NUMBER(11,2)	null
COMMISSION_PCT		NUMBER(4,2)	null
S_EMP_ID_PK			

```
SQL> INSERT INTO emp VALUES (100, 'Gramacki', 'Artur', null, null, null, null, null, null, null, null);
```

1 wiersz został utworzony.

```
SQL> INSERT INTO emp VALUES (100, 'Gramacki', 'Artur', null, null, null, null, null, null, null, null);
INSERT INTO emp VALUES (100, 'Gramacki', 'Artur', null, null, null, null, null, null, null, null)
*
```

BŁĄD w linii 1:

```
ORA-00001: naruszono więzy unikatowe (SUMMIT2.EMP_ID_PK)
        (unique constraint (SUMMIT2.EMP_ID_PK) violated)
```

```
SQL> INSERT INTO emp VALUES (101, 'Gramacki', 'Jarosław', null, null, null, null, null, null, null, null);
```

1 wiersz został utworzony.

SQL>

```
SQL> INSERT INTO emp (id, last_name, start_date) VALUES (102, 'Kowalski', TO_DATE('01-05-2004', 'DD-MM-YYYY'));
```

1 wiersz został utworzony.

```
SQL> SELECT first_name, last_name FROM emp WHERE last_name LIKE 'Gra%';
```

FIRST_NAME	LAST_NAME
Artur	Gramacki
Jarosław	Gramacki

SQL>

Komentarz:

Pokazano dwie wersje polecenia `INSERT`. Pierwsza wymaga podawania wartości dla wszystkich pól, nawet gdy są tam wartości `NULL`. Ponadto wartości te musimy podawać w ściśle określonej kolejności (tak, jak występują w tabeli).

Druga wersja jest wygodniejsza, gdyż wpisujemy wartości tylko do interesujących nas pól.

W obu przypadkach system odmówi wstawienia rekordu, gdy zostanie naruszone chociaż jedno z ograniczeń integralnościowych założonych na tabeli. W przykładzie powyżej próbujemy zarejestrować drugiego pracownika z tą samą wartością klucza głównego.

Przykład 78

S_REGION			
ID	<pk>	NUMBER(7)	not null
NAME	<ak>	VARCHAR2(50)	not null
S_REGION_ID_PK			

```
INSERT INTO region (id, name)
  SELECT id*100, name||' --> kopia' FROM region;
```

```
SELECT * from region;
```

ID	NAME
1	North America
2	South America
3	Africa / Middle East
4	Asia
5	Europe
100	North America --> kopia
200	South America --> kopia
300	Africa / Middle East --> kopia
400	Asia --> kopia
500	Europe --> kopia

10 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Ciekawą możliwością jest wstawianie rekordów w oparciu o wynik zwracany przez inne zapytanie a dokładniej mówiąc jest to w tym kontekście podzapytanie. Podzapytanie nie musi oczywiście pobierać danych z tej samej tabeli, do której dane wstawiamy. Porównajmy:

```
INSERT INTO region (id, name)
  SELECT id*1000, last_name||' --> z tabeli EMP'
  FROM emp
 WHERE salary > 1500;
```

```
SELECT * from region;
```

ID	NAME
1	North America
2	South America

```

3 Africa / Middle East
4 Asia
5 Europe
1000 Velasquez --> z tabeli EMP
5000 Ropeburn --> z tabeli EMP
13000 Sedeghi --> z tabeli EMP
14000 Nguyen --> z tabeli EMP

```

9 wierszy zostało wybranych.

Przykład 79

```

CREATE TABLE region_kopia (
  id    NUMBER(7),
  name  VARCHAR2(50)
);

```

```

INSERT INTO region_kopia (id, name)
  SELECT id, name FROM region;

```

5 wierszy zostało utworzonych.

```

SELECT * FROM region_kopia;

```

```

      ID NAME
-----
      1 North America
      2 South America
      3 Africa / Middle East
      4 Asia
      5 Europe

```

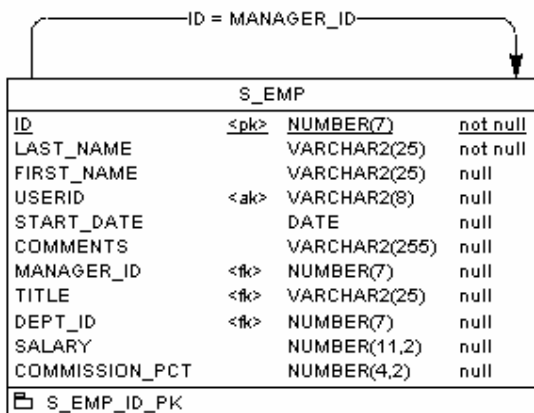
5 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Tworzymy kopię tabeli REGION i przepisujemy do niej dane z oryginalnej tabeli.

6. Polecenie UPDATE

Przykład 80


```

UPDATE
  emp

```

```

SET
  userid = 'AG',
  salary = 2000,
  start_date = TO_DATE('01-01-2004', 'DD-MM-YYYY')
WHERE id = 100;

```

Komentarz:

Uaktualniamy jeden rekord. Zwróćmy uwagę, na użycie funkcji TO_DATE.

Przykład 81

```

UPDATE
  emp
SET
  comments = first_name||' - '||last_name||' - '||
  NVL(TO_CHAR(start_date), 'brak danych');

```

27 wierszy zostało zmodyfikowanych.

```

SELECT
  first_name, last_name, NVL(TO_CHAR(start_date), '?'), RPAD(comments,35)
FROM
  emp
WHERE
  id IN (100, 101);

```

FIRST_NAME	LAST_NAME	START_DA	RPAD(COMMENTS,35)
Jarosław	Gramacki	?	Jarosław - Gramacki - brak danych
Artur	Gramacki	04/01/01	Artur - Gramacki - 04/01/01

Komentarz:

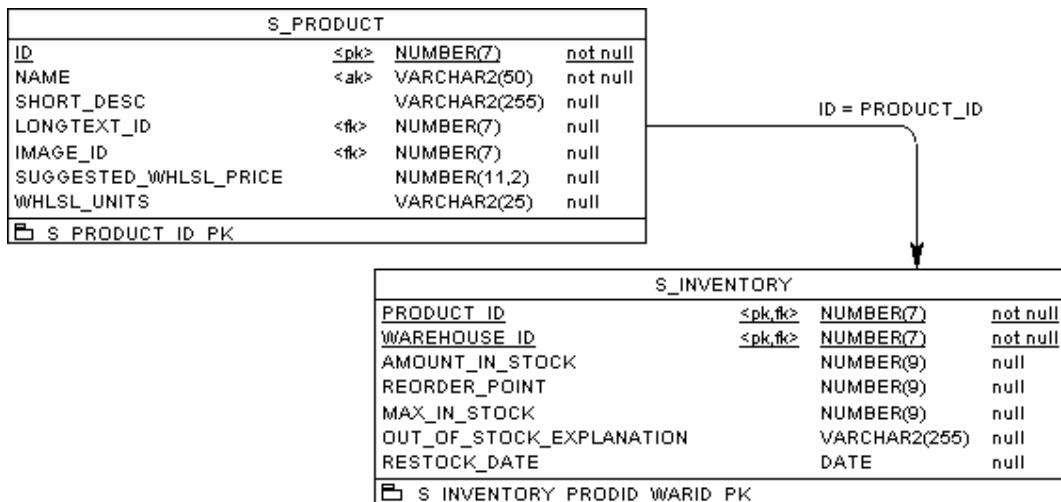
Uaktualniono wszystkie rekordy w tabeli EMP. W polu COMMENTS wpisano, w odpowiedni sposób sformatowane, dane z innych pól. Zwróćmy uwagę, że pole START_DATE zostało „owinięte” w funkcję TO_CHAR, aby funkcja NVL zadziałała prawidłowo. Porównajmy:

```

SQL> SELECT NVL(start_date, '?') FROM emp;
SELECT NVL(start_date, '?') FROM emp
          *
BŁĄD w linii 1:
ORA-01841: (pełny) rok musi być pomiędzy -4713 i +9999 i nie może być 0
          ((full) year must be between -4713 and +9999, and not be 0)
SQL>

```

Przykład 82


```
UPDATE
  product
SET
  suggested_whsls_price = suggested_whsls_price*0.9
WHERE
  id IN (
    SELECT product_id
    FROM inventory
    WHERE max_in_stock - amount_in_stock < 20 AND
    warehouse_id = (SELECT id FROM warehouse WHERE city = 'Sao Paolo')
  );
```

Komentarz:

Obniżamy (jednym zapytaniem SQL-owym – nie ręcznie) cenę tych produktów w bazie SUMMIT2, których sprzedano mniej niż 20 sztuk (różnica wartości w kolumnach MAX_IN_STOCK i AMOUNT_IN_STOCK). Obniżki cen dokonujemy tylko dla produktów z hurtowni w Sao Paolo.

Pisząc polecenie UPDATE warto, zanim je wykonamy, sprawdzić które rekordy zostaną uaktualnione. Najwygodniej jest to zrobić pisząc analogiczne polecenie SELECT. U nas warunek UPDATE-u sprawdzimy w następujący sposób:

```
SELECT product_id, max_in_stock, amount_in_stock, max_in_stock - amount_in_stock
FROM inventory
WHERE max_in_stock - amount_in_stock < 20 AND
warehouse_id = (SELECT id FROM warehouse WHERE city = 'Sao Paolo');
```

PRODUCT_ID	MAX_IN_STOCK	AMOUNT_IN_STOCK	MAX_IN_STOCK-AMOUNT_IN_STOCK
20510	175	175	0
20512	175	162	13
30426	210	200	10
32861	140	132	8
50417	100	82	18
50418	100	98	2
50536	100	97	3

7 wierszy zostało wybranych.

Z kolei wiersze, które zostaną uaktualnione sprawdzimy w następujący sposób:

```
SELECT id, name, suggested_whsls_price
```

```

FROM product
WHERE
  id IN (
    SELECT product_id
    FROM inventory
    WHERE max_in_stock - amount_in_stock < 20 AND
    warehouse_id = (SELECT id FROM warehouse WHERE city = 'Sao Paolo')
  );

```

ID	NAME	SUGGESTED_WHLSL_PRICE
20510	Black Hawk Knee Pads	9
20512	Black Hawk Elbow Pads	8
30426	Himalaya Tires	8.25
32861	Safe-T Helmet	60
50417	Griffey Glove	80
50418	Alomar Glove	75
50536	Winfield Bat	50

7 wierszy zostało wybranych.

Teraz dopiero można „na spokojnie” uruchomić polecenie UPDATE.

Przykład 83

ID	NAME	REGION_ID
10	Finance	1
31	Sales	1
32	Sales	2
33	Sales	3
34	Sales	4
35	Sales	5
41	Operations	1
42	Operations	2
43	Operations	3
44	Operations	4
45	Operations	5
50	Administration	1

ID	NAME
1	North America
2	South America
3	Africa / Middle East
4	Asia
5	Europe

ID	LAST_NAME	FIRST_NAME	USERID	START_DATE	DEPT_ID	SALARY
4	Quick-To-See	Mark	mquickto	1990-04-07	10	1450
3	Nagayama	Midori	mnagayam	1991-06-17	31	1400
11	Magee	Colin	cmagee	1990-05-14	31	1400
12	Giljum	Henry	hgiljum	1992-01-18	32	1490
13	Sedeghi	Yasmin	ysedeghi	1991-02-18 (2004-03-01)	33 (41)	1515 (1666)
14	Nguyen	Mai	mnguyen	1992-01-22 (2004-03-01)	34 (41)	1525 (1677)
23	Patel	Radha	rpatel	1990-10-17	34	795
15	Dumas	Andre	adumas	1991-10-09	35	1450
2	Ngao	LaDoris	lngao	1990-03-08	41	1450
16	Maduro	Elena	emaduro	1992-02-07	41	1400
..	...	...	...	...	...	...
19	Patel	Vikram	vpatel	1991-08-06	42	795

```

-- Nieładnie, gdyż trzeba podawać numerki id
UPDATE
  emp
SET
  dept_id = 41, start_date = SYSDATE, salary = salary * 1.1
WHERE
  salary > 1500 AND

```

```
dept_id IN (31, 32, 33, 34, 35);
```

```
UPDATE
  emp
SET
  -- jedna wartość !!!
  dept_id = (SELECT id FROM dept WHERE name = 'Operations' AND region_id = 1),
  start_date = sysdate,
  salary = salary * 1.1
WHERE
  -- kilka wartości: (31, 32, 33, 34, 35)
  dept_id IN (SELECT id FROM dept WHERE name = 'Sales') AND
  salary > 1500;
```

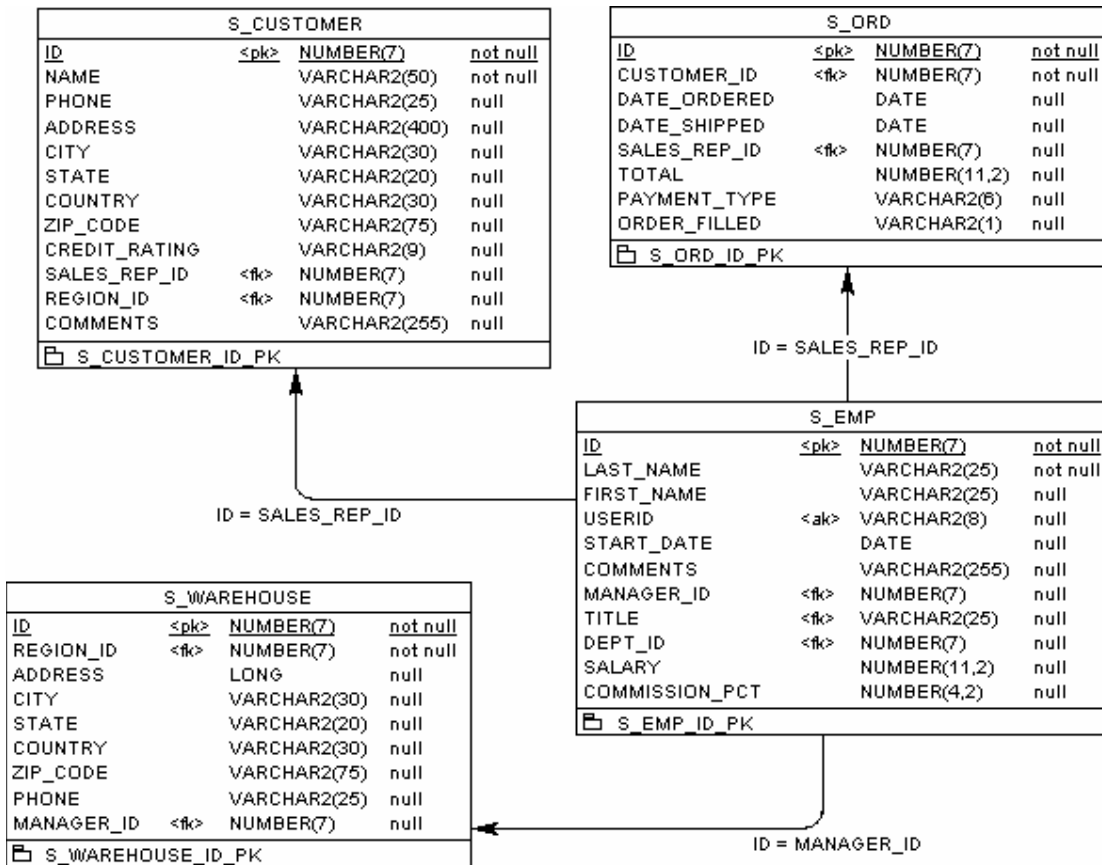
Komentarz:

W nawiasach podano wartości po zmianach.

Przepisano (jednym zapytaniem SQL-owym – nie ręcznie) wszystkich pracowników z wydziału *Sales* zarabiających ponad 1500 do wydziału *Operations* zlokalizowanym w regionie *North America*, zwiększając im jednocześnie płacę o 10% i modyfikując datę zatrudnienia (pole *START_DATE*) na bieżącą datę.

7. Polecenie DELETE

Przykład 84


```
SQL> DELETE FROM emp;
DELETE FROM emp
```



```
*
BŁĄD w linii 1:
ORA-02292: naruszono więzy integralności (SUMMIT2.WAREHOUSE_MANAGER_ID_FK) -
znaleziono rekord podrzędny

(integrity constraint (SUMMIT2.WAREHOUSE_MANAGER_ID_FK) violated - child record
found)

SQL>
```

Komentarz:

Próba wykasowania wszystkich rekordów w tabeli EMP nie powiodła się. System wykrył, że w innych tabelach istnieją powiązane rekordy (czyli te, które mają ograniczenie FOREIGN KEY. Na powyższym rysunku pokazano te tabele). Ponieważ polecenie (w tym przypadku DELETE, ale może to być też UPDATE lub INSERT) traktowane jest jako niepodzielna transakcja (tzn. musi ona być w całości wykonana lub w całości odrzucona) więc niemożność usunięcia choćby jednego rekordu anuluje całe polecenie. Gdy spróbujemy usunąć tylko „bezpieczne” rekordy, polecenie zakończy się sukcesem.

W systemie ORACLE możliwe jest takie zdefiniowanie tabeli, że w trakcie kasowania z niej rekordów zostaną również (w sposób automatyczny) wykasowane wszystkie ewentualnie istniejące rekordy powiązane. Chodzi tutaj o mechanizm tzw. kasowania **kaskadowego**. Realizowane jest to poprzez użycie klauzuli ON DELETE CASCADE w trakcie definiowania klucza obcego w tabeli podrzędnej (u nas chodzi o klucz warehouse_manager_id_fk).

Należy zauważyć, że tego typu rozwiązanie może być bardzo niebezpieczne w praktyce (można łatwo i nieświadomie utracić bardzo dużą liczbę danych). Powinno więc być używane z wielką uwagą. O kasowaniu kaskadowym będzie mowa również w rozdziale omawiającym polecenie DROP.

Przykład 85

```
SQL> SELECT count (*) FROM emp;

  COUNT (*)
-----
         27

SQL> DELETE FROM emp WHERE last_name LIKE 'Gramacki';

2 wierszy zostało usuniętych.

SQL> SELECT count (*) FROM emp;

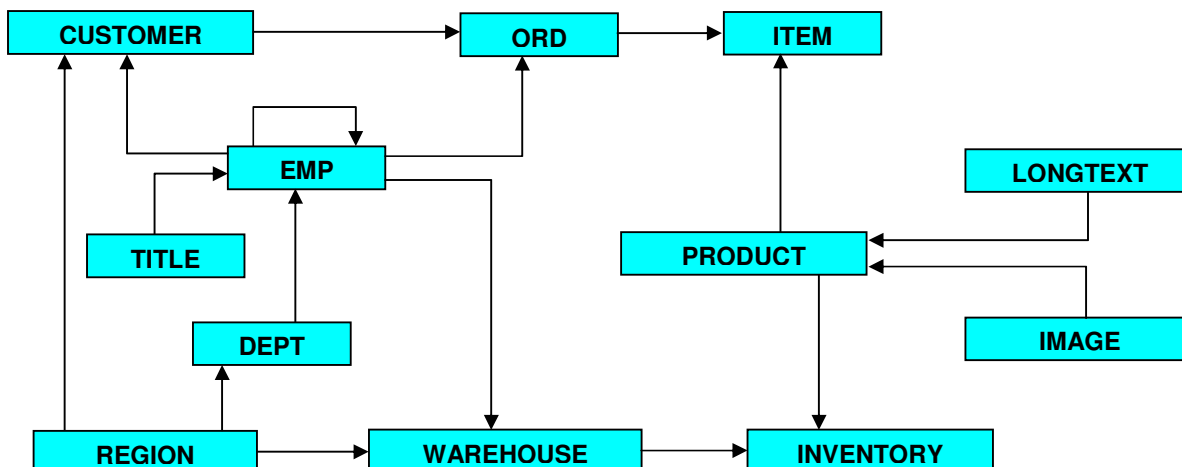
  COUNT (*)
-----
         25

SQL>
```

Komentarz:

Kasowanie rekordów udało się, gdyż nie posiadały one żadnych powiązanych rekordów.

Przykład 86


```
DELETE FROM item;
62 wierszy zostało usuniętych.
DELETE FROM inventory;
114 wierszy zostało usuniętych.
DELETE FROM product;
33 wierszy zostało usuniętych.
DELETE FROM longtext;
33 wierszy zostało usuniętych.
DELETE FROM image;
19 wierszy zostało usuniętych.
DELETE FROM warehouse;
5 wierszy zostało usuniętych.
DELETE FROM ord;
16 wierszy zostało usuniętych.
DELETE FROM customer;
15 wierszy zostało usuniętych.
DELETE FROM emp;
25 wierszy zostało usuniętych.
DELETE FROM title;
8 wierszy zostało usuniętych.
DELETE FROM dept;
12 wierszy zostało usuniętych.
DELETE FROM region;
5 wierszy zostało usuniętych.
```

Komentarz:

Wykasowanie danych z wszystkich tabel modelu SUMMIT2. Zwróćmy uwagę, że tabele musiały być kasowane w ściśle określonej kolejności. Kasowanie rozpoczynamy od tabel najbardziej „zagębnionych” w strukturze relacyjnej a kończymy na tych najbardziej „zewnętrznych”.

8. Wprowadzenie do mechanizmu transakcji

Przykład 87

```
INSERT INTO emp VALUES
(100, 'Gramacki', 'Artur', null, null, null, null, null, null, null);
```

1 wiersz został utworzony.

```
INSERT INTO emp VALUES
```

```

(101, 'Gramacki', 'Jarosław', null, null, null, null, null, null, null);

1 wiersz został utworzony.

-- Sprawdzamy ile jest rekordów w tabeli EMP.
SELECT count(*) FROM emp;

COUNT(*)
-----
      27

-- Kasujemy tylko „bezpieczne” rekordy.
DELETE FROM emp WHERE last_name LIKE 'Gramacki';

2 wierszy zostało usuniętych.

-- Potwierdzamy, że rekordy zostały wykasowane.
SELECT count(*) FROM emp;

COUNT(*)
-----
      25

-- Wycofujemy dokonane przed chwilą zmiany.
ROLLBACK;

Wycofywanie zostało zakończone.

-- W tabeli znów jest 27 rekordów.
SELECT count(*) FROM emp;

COUNT(*)
-----
      27

DELETE FROM emp WHERE last_name LIKE 'Gramacki';

2 wierszy zostało usuniętych.

-- Zatwierdzamy wszystkie wykonane do tej pory zmiany.
COMMIT;

Zatwierdzanie zostało ukończone.

-- Wcześniej wydaliśmy polecenie COMMIT, więc polecenie ROLLBACK nie ma już nic
-- do roboty.
ROLLBACK;

Wycofywanie zostało zakończone.

SELECT count(*) FROM emp;

COUNT(*)
-----
      25

```

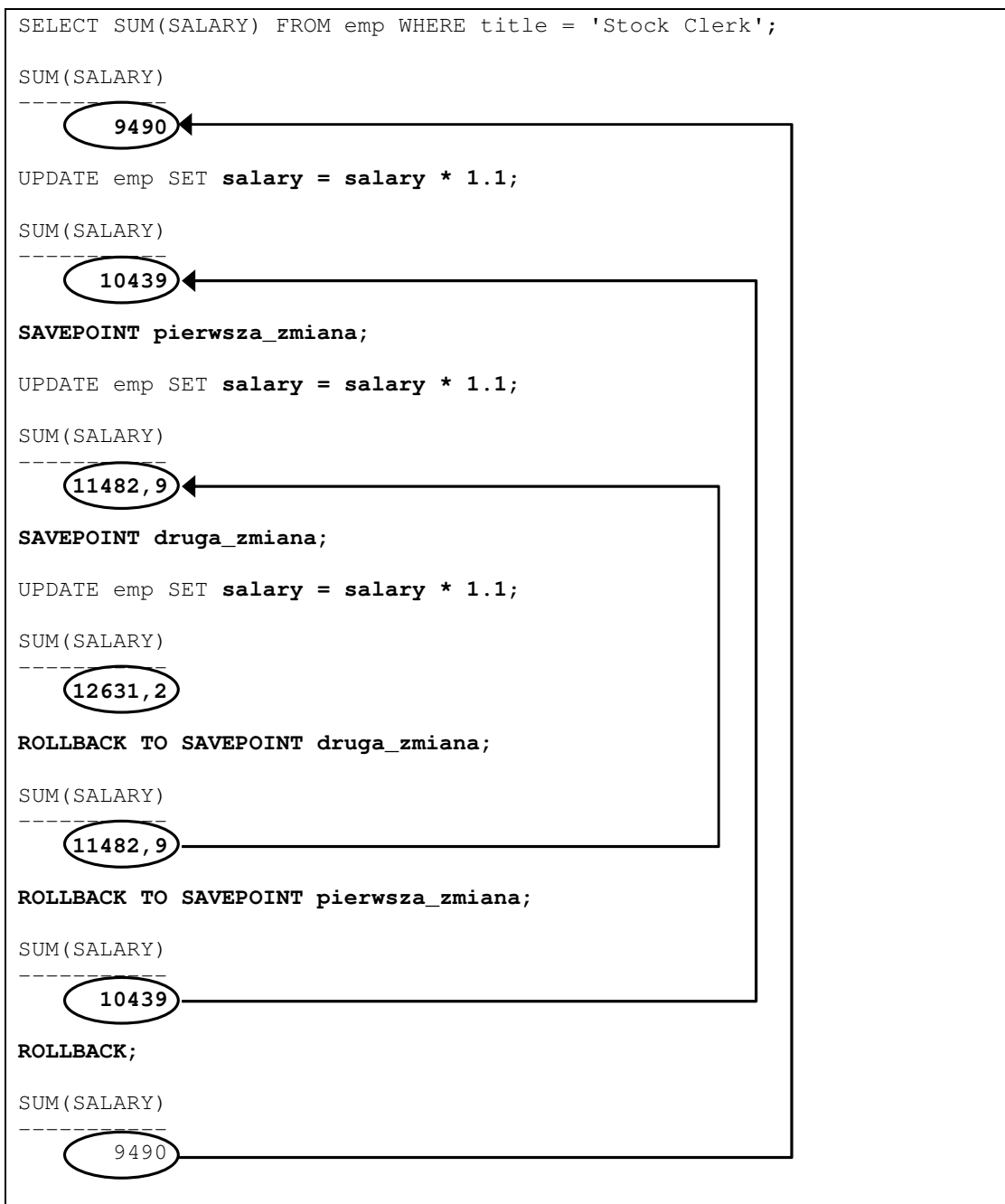
Komentarz:

Kasowanie rekordów udało się, gdyż nie posiadały one żadnych powiązanych rekordów. Dodatkowo zademonstrowano użycie poleceń COMMIT i ROLLBACK.

Każdą operację wykonaną za pomocą poleceń `INSERT`, `UPDATE` lub `DELETE` można wycofać, tzn. spowodować, aby dokonane zmiany zostały anulowane. Anulowanie (czyli wydanie polecenia `ROLLBACK`) jest możliwe tylko wówczas, gdy dokonane zmiany nie zostały jeszcze zatwierdzone poleceniem `COMMIT`. Po wydaniu polecenia `COMMIT` dokonane zmiany są trwale zapisywane w bazie danych. Ewentualne odzyskanie utraconych w ten sposób danych możliwe jest tylko z pomocą przygotowanych wcześniej kopii zapasowych (ang. *backup*).

Omawiany tu mechanizm nosi nazwę transakcji.

Przykład 88

Komentarz:

Zademonstrowano użycie polecenia SAVEPOINT. Dzięki niemu możemy ręcznie ustawiać tzw. punkty kontrolne, które mogą być następnie użyte do bardziej precyzyjnego wycofywania niezatwierdzonych zmian.

Przykład 89

```
SELECT id, first_name, last_name, salary
FROM emp
WHERE last_name LIKE 'Gramacki' ;
```

ID	FIRST_NAME	LAST_NAME	SALARY
101	Jarosław	Gramacki	
100	Artur	Gramacki	

Lp	Sesja SQL*Plus 1	Sesja SQL*Plus 2
1	UPDATE emp SET salary = 2000 WHERE id = 100; 1 wiersz został zmodyfikowany.	
2		UPDATE emp SET salary = 2999 WHERE id = 101; 1 wiersz został zmodyfikowany.
3	UPDATE emp SET salary = 2000 WHERE id = 101; 1 wiersz został zmodyfikowany.	
4	Następuje wstrzymanie wykonywania polecenia !	
5		UPDATE emp SET salary = 2999 WHERE id = 100; 1 wiersz został zmodyfikowany.
6		Następuje wstrzymanie wykonywania polecenia !
7	ORA-00060: podczas oczekiwania na zasób wykryto zakleszczenie (deadlock detected while waiting for resource)	
8	COMMIT; Zatwierdzanie zostało ukończone.	W tym momencie zablokowana sesja „puszcza”.
9		1 wiersz został zmodyfikowany.
10		COMMIT; Zatwierdzanie zostało ukończone.
11	SELECT id, first_name, last_name, salary FROM emp WHERE last_name LIKE 'Gramacki'; ID FIRST_NAME LAST_NAME SALARY ----- 101 Jarosław Gramacki 2999 100 Artur Gramacki 2999	

Komentarz:

Pokazano przykład tzw. zakleszczenia (ang. *deadlock*). Kiedy dwie sesje próbują modyfikować ten sam rekord (rekordy) dochodzi do sytuacji, w której obie sesje blokują sobie nawzajem zasoby. Efektem jest błąd ORA-00060.

9. Polecenie CREATE

9.1. Tworzenie tabel

Przykład 90

Pracownicy		
Pracownik_ID	NUMBER(10)	null
Imie	VARCHAR2(20)	null
Nazwisko	VARCHAR2(30)	null
Plec	CHAR	null
Data_urodzenia	DATE	null
Zarobki	NUMBER(8,2)	null

```
DROP TABLE pracownicy CASCADE CONSTRAINTS;

CREATE TABLE pracownicy
(
  pracownik_id    NUMBER(10),
  imie            VARCHAR2(20),
  nazwisko        VARCHAR2(30),
  plec            CHAR,
  data_urodzenia  DATE,
  zarobki         NUMBER(8,2)
);
```

Komentarz:

Utworzona tabela posiada klucz główny (ang. *primary key*) a kolumny imie i nazwisko mają zdefiniowane ograniczenie NOT NULL. Po utworzeniu tabeli szczegóły jej budowy zapisane są w tzw. **słowniku bazy danych** (ang. *database dictionary*). Użytkownicy mają dostęp do słownika w trybie *read-only*. Mogą go jednak (w ramach posiadanych uprawnień) przeglądać. Wyczerpujący opis poszczególnych tabel słownika można znaleźć w dokumentacji: **Oracle® Reference**.

W ORACLE-u nie istnieje operacja nadpisania istniejącej już tabeli (uwaga ta w ogólności tyczy się wszystkich pozostałych obiektów, jak np. widoki, sekwencje – będzie o nich jeszcze mowa w dalszej części opracowania). Aby utworzyć nową tabelę, starą trzeba najpierw usunąć poleceniem DROP TABLE. Próba utworzenia tabeli o nazwie, która już istnieje, kończy się komunikatem o błędzie. Porównajmy:

```
SQL> CREATE TABLE pracownicy (id NUMBER);
CREATE TABLE pracownicy (id NUMBER)
      *
BŁĄD w linii 1:
ORA-00955: istniejący obiekt używa już tej nazwy
          (name is already used by an existing object)

SQL>
```

```
SELECT table_name FROM user_tables;

TABLE_NAME
-----
PRACOWNICY
```

```
CUSTOMER
DEPT
EMP
IMAGE
INVENTORY
ITEM
JOB
LONGTEXT
ORD
PRODUCT
REGION
TITLE
WAREHOUSE
```

14 wierszy zostało wybranych.

```
SELECT
  RPAD(table_name,11) "TABLE_NAME",
  RPAD(column_name,11) "COLUMN_NAME",
  RPAD(data_type,10) "DATA_TYPE",
  data_length,
  data_precision,
  nullable,
  column_id
FROM
  user_tab_columns
WHERE
  table_name = 'PRACOWNICY';
```

TABLE_NAME	COLUMN_NAME	DATA_TYPE	DATA_LENGTH	DATA_PRECISION	N	COLUMN_ID
PRACOWNICY	PRACOWNIK_I	NUMBER	22	10	Y	1
PRACOWNICY	IMIE	VARCHAR2	20		Y	2
PRACOWNICY	NAZWISKO	VARCHAR2	30		Y	3
PRACOWNICY	PLEC	CHAR	1		Y	4
PRACOWNICY	DATA_URODZE	DATE	7		Y	5
PRACOWNICY	ZAROBKI	NUMBER	22	8	Y	6

6 wierszy zostało wybranych.

Przykład 91

```
COMMENT ON TABLE pracownicy IS 'To są pracownicy naszej firmy';
```

Komentarz został utworzony.

```
COMMENT ON COLUMN pracownicy.pracownik_id IS
'Numery pracowników muszą mieścić się w przedziale od 1000 do 10000';
```

Komentarz został utworzony.

```
SELECT table_name, RPAD(comments, 50)
FROM user_tab_comments WHERE comments IS NOT NULL;
```

TABLE_NAME	RPAD(COMMENTS,50)
PRACOWNICY	To sa pracownicy naszej firmy

```
SELECT table_name, RPAD(comments, 50)
FROM user_col_comments WHERE comments IS NOT NULL;
```

TABLE_NAME	RPAD (COMMENTS, 50)
PRACOWNICY	Numery pracowników muszą mieścić się w przedziale

Komentarz:

Użytkownik ma możliwość wpisania dowolnego (długość do 4000 znaków) komentarza dla tabeli bądź kolumny w tabeli. Komentarze te zapisywane są w odpowiednich tabelach słownika bazy danych.

Przykład 92

```
DROP TABLE emp_temp;

CREATE TABLE emp_temp
  AS SELECT E.first_name, E.last_name, E.salary, D.name
  FROM emp E, dept D
  WHERE salary > 1500 AND E.dept_id = D.id;
```

```
SELECT * FROM emp_temp;
```

FIRST_NAME	LAST_NAME	SALARY	NAME
Carmen	Velasquez	2500	Administration
Audry	Ropeburn	1550	Administration
Yasmin	Sedeghi	1515	Sales
Mai	Nguyen	1525	Sales

```
DESC emp_temp;
```

Nazwa	NULL?	Typ
FIRST_NAME		VARCHAR2 (25)
LAST_NAME	NOT NULL	VARCHAR2 (25)
SALARY		NUMBER (11, 2)
NAME	NOT NULL	VARCHAR2 (25)

```
DESC emp
```

Nazwa	NULL?	Typ
ID	NOT NULL	NUMBER (7)
LAST_NAME	NOT NULL	VARCHAR2 (25)
FIRST_NAME		VARCHAR2 (25)
USERID		VARCHAR2 (8)
START_DATE		DATE
COMMENTS		VARCHAR2 (255)
MANAGER_ID		NUMBER (7)
TITLE		VARCHAR2 (25)
DEPT_ID		NUMBER (7)
SALARY		NUMBER (11, 2)
COMMISSION_PCT		NUMBER (4, 2)

```
DESC dept;
```

Nazwa	NULL?	Typ
ID	NOT NULL	NUMBER (7)
NAME	NOT NULL	VARCHAR2 (25)
REGION_ID		NUMBER (7)

Komentarz:

Ciekawą możliwością jest tworzenie tabel w oparciu o zapytanie. W ten sposób możemy bardzo szybko utworzyć tabelę zawierającą dane w interesującym nas układzie. Oczywiście nie należy „bez umiaru” tworzyć w ten sposób tabel. Każda tabela zajmuje określoną ilość miejsca na dysku i niepotrzebnie komplikuje zarządzanie całością.

Lepszym rozwiązaniem jest wykorzystywanie do tego celu widoków (ang. *view*). Jest o nich mowa w dalszych rozdziałach opracowania.

Przykład 93

```
DROP TABLE emp_temp;

CREATE TABLE emp_temp AS
  SELECT
    UPPER(E.first_name) "Imie",
    UPPER(E.last_name) "Nazwisko",
    'Zarobki: '||E.salary "Zarobki",
    D.name
  FROM emp E, dept D
 WHERE
  salary > 1500 AND
  E.dept_id = D.id;
```

```
SELECT * FROM emp_temp;
```

Imie	Nazwisko	Zarobki	NAME
CARMEN	VELASQUEZ	Zarobki: 2500	Administration
AUDRY	ROPEBURN	Zarobki: 1550	Administration
YASMIN	SEDEGHI	Zarobki: 1515	Sales
MAI	NGUYEN	Zarobki: 1525	Sales

```
DESC emp_temp;
```

Nazwa	NULL?	Typ
Imie		VARCHAR2 (25)
Nazwisko		VARCHAR2 (25)
Zarobki		VARCHAR2 (49)
NAME	NOT NULL	VARCHAR2 (25)

Komentarz:

Przykład analogiczny do poprzedniego, tylko polecenie `SELECT` jest bardziej złożone. Zwróćmy uwagę, że muszą – a nie tylko mogą – być zdefiniowane aliasy. Utworzenie tych aliasów niesie za sobą odpowiednie konsekwencje, a mianowicie zmieniają się w stosunku do pierwowzorów typy oraz nazwy kolumn w nowozdefiniowanej tabeli. Ponieważ definiując aliasy używaliśmy cudzysłowów, nazwy kolumn zachowały wielkość liter (patrz też kolejny przykład). Porównajmy:

```
SQL> CREATE TABLE emp_temp AS
  2  SELECT
  3    UPPER(E.first_name),
  4    UPPER(E.last_name) "Nazwisko",
  5    'Zarobki: '||E.salary "Zarobki",
  6    D.name
  7  FROM emp E, dept D
  8  WHERE
  9    salary > 1500 AND
 10    E.dept_id = D.id;
    UPPER(E.first_name),
    *
```

BŁĄD w linii 3:

ORA-00998: wyrażenie to musi być nazwane z użyciem aliasa kolumny

(must name this expression with a column alias)

Przykład 94

```
CREATE TABLE test( id NUMBER(5), kolumna VARCHAR2(10));
CREATE TABLE "test" ( "id" NUMBER(5), "kolumna" VARCHAR2(10));
CREATE TABLE "TeSt" ( "iD" NUMBER(5), "KolumnA" VARCHAR2(10));
```

```
SELECT table_name, column_name
FROM user_tab_columns
WHERE UPPER(table_name) = UPPER('test');
```

TABLE_NAME	COLUMN_NAME
TEST	ID
TEST	KOLUMNA
Test	iD
Test	KolumnA
test	id
test	kolumna

6 wierszy zostało wybranych.

```
SELECT table_name, column_name
FROM user_tab_columns
WHERE table_name = 'TEST';
```

TABLE_NAME	COLUMN_NAME
TEST	ID
TEST	KOLUMNA

Komentarz:

W czasie tworzenia tabel, gdy nazwę tworzonej tabeli oraz nazwy kolumn ujmujemy w cudzysłowy zachowywana jest wielkość liter. Można więc utworzyć, jak w przykładzie powyżej, wiele tabel o tej samej nazwie (nie uwzględniając wielkości liter). Możliwości tej nie powinniśmy jednak nadużywać, gdyż może nam to po prostu utrudnić pracę z bazą danych (konieczność pamiętania o ujmowaniu nazw tabeli i lokum w cudzysłowy oraz pamiętanie wielkości liter!).

Ujmować w cudzysłowy można praktycznie nazwę każdego obiektu i jego atrybutu. W mocy pozostaje jednak podana wyżej uwaga, co do potencjalnych utrudnień w pracy z takim obiektami.

9.2. Tworzenie ograniczeń integralnościowych (ang. *constraints*)

Ograniczenie	Opis
UNIQUE	Wymusza wpisywanie do kolumny (column) z tym ograniczeniem wartości unikalnych , przy czym wartości NULL są ignorowane przy sprawdzaniu unikalności.
NOT NULL	Wymusza wpisywanie do kolumny z tym ograniczeniem wartości niepustych .
CHECK	Wymusza wpisywanie do kolumny z tym ograniczeniem wartości występującej we wcześniej zdefiniowanym zbiornie wartości .
PRIMARY KEY	Wymusza wpisywanie do kolumny (column) z tym ograniczeniem wartości unikalnych i niepustych .

FOREIGN KEY	Wymusza wpisanie do kolumny (kolumn) z tym ograniczeniem tylko takich wartości, które występują w kolumnie referencyjnej (czyli tej z ograniczeniem PRIMARY KEY).

Przykład 95

Pracownicy2			
Pracownik_ID	<pk>	NUMBER(10)	not null
Imie	<ak>	VARCHAR2(20)	not null
Nazwisko	<ak>	VARCHAR2(30)	not null
Plec		CHAR	not null
Data_urodzenia		DATE	null
Zarobki		NUMBER(8,2)	null
PESEL	<ak>	VARCHAR2(11)	null

<ak> = UNIQUE

```
DROP TABLE pracownicy2 CASCADE CONSTRAINTS;

CREATE TABLE pracownicy2
(
  pracownik_id      NUMBER(10)          NOT NULL
    CONSTRAINT pracownicy2_pk PRIMARY KEY,
  imie              VARCHAR2(20)
    CONSTRAINT pracownicy2_imie_nn NOT NULL,
  nazwisko          VARCHAR2(30)          NOT NULL,
  plec              CHAR                 NOT NULL
    CONSTRAINT pracownicy2_plec_ck CHECK (plec IN ('M','K')),
  data_urodzenia    DATE                 NULL    ,
  zarobki           NUMBER(8,2)          NULL    ,
  pesel            VARCHAR2(11)          NULL
    CONSTRAINT pracownicy2_pesel_uq UNIQUE,
    CONSTRAINT pracownicy2_imie_nazw_uq UNIQUE (imie, nazwisko)
);
```

```
SELECT
  constraint_name,
  RPAD(constraint_type, 15) "CONSTRAINT_TYPE",
  search_condition
FROM
  user_constraints
WHERE
  table_name = 'PRACOWNICY2';
```

CONSTRAINT_NAME	CONSTRAINT_TYPE	SEARCH_CONDITION
SYS_C0017408	C	"PRACOWNIK_ID" IS NOT NULL
PRACOWNICY2_IMIE_NN	C	"IMIE" IS NOT NULL
SYS_C0017410	C	"NAZWISKO" IS NOT NULL
SYS_C0021854	C	"PLEC" IS NOT NULL
PRACOWNICY2_PLEC_CK	C	plec IN ('M','K')
PRACOWNICY2_PK	P	
PRACOWNICY2_PESSEL_UQ	U	
PRACOWNICY2_IMIE_NAZW_UQ	U	

8 wierszy zostało wybranych.

```
SELECT
  constraint_name,
  RPAD(column_name, 15) "COLUMN_NAME",
  position
```

```
FROM
  user_cons_columns
WHERE
  table_name = 'PRACOWNICY2';
```

CONSTRAINT_NAME	COLUMN_NAME	POSITION
PRACOWNICY2_IMIE_NAZW_UQ	IMIE	1
PRACOWNICY2_IMIE_NAZW_UQ	NAZWISKO	2
PRACOWNICY2_IMIE_NN	IMIE	
PRACOWNICY2_PESSEL_UQ	PESEL	1
PRACOWNICY2_PK	PRACOWNIK_ID	1
PRACOWNICY2_PLEC_CK	PLEC	
SYS_C0021851	PRACOWNIK_ID	
SYS_C0021853	NAZWISKO	
SYS_C0021854	PLEC	

9 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Utworzono tabelę, w której zdefiniowano 8 różnych ograniczeń. Część z nich posiada nazwy zdefiniowane przez użytkownika a część nazwy „przydzielone” przez system ORACLE (te, których nazwy zaczynają się od frazy `sys_c`). Definiowanie własnych nazw ma tą zaletę, że w przypadku wystąpienia błędu naruszenia ograniczenia, łatwo jest zorientować się, które ograniczenie zostało naruszone. Gdy mamy do czynienia z nazwą systemową, odnalezienie odpowiedniej tabeli i kolumny może być dość uciążliwe (trzeba przeglądać tabele słownika bazy danych). Patrz też następny przykład.

Zwróćmy również uwagę, że jedno z ograniczeń typu `UNIQUE` jest wielokolumnowe (`pracownicy2_imie_nazw_uq` zdefiniowane dla kolumn `imie` oraz `nazwisko`). W takich przypadkach ograniczenie musi być zdefiniowane jako tablicowe (a nie kolumnowe – wyjaśnienie patrz kolejne przykłady).

Każda nowo definiowana kolumna jest domyślnie typu `NULL`, więc nie trzeba tego jawnie specyfikować. Gdy jednak tak zrobimy (jak w przykładzie powyżej) to nic złego się nie stanie.

Szczegóły definicji poszczególnych ograniczeń zapisane są w słowniku bazy danych, w tabelach `user_constraints` oraz `user_cons_columns`.

Przykład 96

Pracownicy2			
Pracownik_ID	<pk>	NUMBER(10)	not null
Imie	<ak>	VARCHAR2(20)	not null
Nazwisko	<ak>	VARCHAR2(30)	not null
Plec		CHAR	not null
Data_urodzenia		DATE	null
Zarobki		NUMBER(8,2)	null
PESEL	<ak>	VARCHAR2(11)	null

```
DROP TABLE pracownicy2 CASCADE CONSTRAINTS;

CREATE TABLE pracownicy2
(
  pracownik_id      NUMBER(10)          NOT NULL PRIMARY KEY,
  imie              VARCHAR2 (20)       NOT NULL,
  nazwisko          VARCHAR2 (30)       NOT NULL,
  plec              CHAR                 NOT NULL CHECK (plec IN ('M','K')),
  data_urodzenia    DATE                 ,
  zarobki           NUMBER (8, 2)       ,
  pesel             VARCHAR2 (11)       UNIQUE,
```

```
UNIQUE (imie, nazwisko)
);
```

```
SELECT
  constraint_name,
  RPAD(constraint_type, 15) "CONSTRAINT_TYPE",
  search_condition
FROM
  user_constraints
WHERE
  table_name = 'PRACOWNICY2';
```

CONSTRAINT_NAME	CONSTRAINT_TYPE	SEARCH_CONDITION
SYS_C0034078	C	"PRACOWNIK_ID" IS NOT NULL
SYS_C0034079	C	"IMIE" IS NOT NULL
SYS_C0034080	C	"NAZWISKO" IS NOT NULL
SYS_C0034081	C	"PLEC" IS NOT NULL
SYS_C0034082	C	plec IN ('M','K')
SYS_C0034083	P	
SYS_C0034084	U	
SYS_C0034085	U	

8 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Przykład analogiczny do poprzedniego z tą różnicą, że tym razem wszystkie ograniczenia otrzymują nazwy „systemowe” (czyli tworzone są przez system Oracle wg. schematu SYS_Cxxxxxxx).

Przykład 97

```
INSERT INTO pracownicy2 VALUES
(1, 'Artur', 'Gramacki', 'M', NULL, NULL, 1111111111);
```

1 wiersz został utworzony.

```
INSERT INTO pracownicy2 VALUES
(1, 'Jarosław', 'Gramacki', 'M', NULL, NULL, 1111111111);
```

```
ORA-00001: naruszono więzy unikatowe (SUMMIT2.PRACOWNICY2_PK) ←
(unique constraint (SUMMIT2.PRACOWNICY2_PK) violated)
```

Uwaga: Gdyby ograniczenie miało nazwę „systemową” to dużo trudniej byłoby nam zorientować się, gdzie jest błąd. Porównajmy:

```
ORA-00001: naruszono więzy unikatowe (SUMMIT2.SYS_C0034083) ←
```

```
INSERT INTO pracownicy2 VALUES
(2, 'Jarosław', 'Gramacki', 'm', NULL, NULL, 1111111111);
```

```
ORA-02290: naruszono więzy kontrolne (SUMMIT2.PRACOWNICY2_PLEC_CK)
(check constraint (SUMMIT2.PRACOWNICY2_PLEC_CK) violated)
```

```
INSERT INTO pracownicy2 VALUES
(2, 'Jarosław', 'Gramacki', 'M', NULL, NULL, 1111111111);
```

```
ORA-00001: naruszono więzy unikatowe (SUMMIT2.PRACOWNICY2_PESSEL_UQ)
(unique constraint (SUMMIT2.PRACOWNICY2_PESSEL_UQ) violated)
```

```
INSERT INTO pracownicy2 VALUES
(2, 'Jarosław', 'Gramacki', 'M', NULL, NULL, 2222222222);
```

1 wiersz został utworzony.

```
INSERT INTO pracownicy2 VALUES
(3, NULL, NULL, NULL, NULL, NULL, NULL);
```

```
ORA-01400: nie można wstawić wartości NULL do ("SUMMIT2"."PRACOWNICY2"."IMIE")
(cannot insert NULL into ("SUMMIT2"."PRACOWNICY2"."IMIE"))
```

Komentarz:

Pokazano w jaki sposób system ORACLE reaguje, gdy naruszane są zdefiniowane w tabeli ograniczenia. Zwróćmy uwagę, że tylko przy naruszeniu ograniczenia NOT NULL w tekście komunikatu pojawia się nazwa tabeli oraz kolumny. W pozostałych przypadkach pojawia się tylko nazwa naruszonego ograniczenia (poprzedzona nazwą użytkownika). Stąd takie istotne jest nadawanie tym ograniczeniom własnych nazw.

Przykład 98

```
CREATE TABLE unique_test
(
    kol1          NUMBER(2)          NULL    ,
    kol2          NUMBER(2)          NULL    ,
    CONSTRAINT unique_test_kol12_uq UNIQUE (kol1, kol2)
);

INSERT INTO unique_test VALUES (NULL, NULL);

1 wiersz został utworzony.

INSERT INTO unique_test VALUES (NULL, NULL);

1 wiersz został utworzony.

INSERT INTO unique_test VALUES (1, NULL);

1 wiersz został utworzony.

INSERT INTO unique_test VALUES (2, NULL);

1 wiersz został utworzony.

INSERT INTO unique_test VALUES (2, NULL)
ORA-00001: naruszono więzy unikatowe (SUMMIT2.UNIQUE_TEST_KOL12_UQ)
(unique constraint (SUMMIT2. UNIQUE_TEST_KOL12_UQ) violated)

INSERT INTO unique_test VALUES (NULL, 2);

1 wiersz został utworzony.

INSERT INTO unique_test VALUES (3, 4);

1 wiersz został utworzony.

INSERT INTO unique_test VALUES (3, 4);
ORA-00001: naruszono więzy unikatowe (SUMMIT2.UNIQUE_TEST_KOL12_UQ)
```

(unique constraint (SUMMIT2. UNIQUE_TEST_KOL12_UQ) violated)

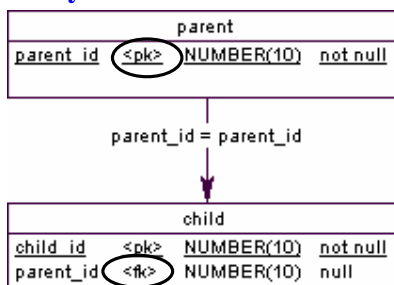
```
SQL> SELECT rownum, kol1, kol2 FROM unique_test;
```

ROWNUM	KOL1	KOL2
1		
2		
3	1	
4	2	
5		2
6	3	4

Komentarz:

Ograniczenie UNIQUE ignoruje wartości NULL. Innymi słowy unikalność sprawdzana jest dopiero wtedy, gdy w komórkach wpisano jakieś wartości. W powyższym przykładzie dwa pierwsze rekordy nie naruszają ograniczenia UNIQUE, gdyż oba zawierają wartości NULL.

Przykład 99


```
DROP TABLE child CASCADE CONSTRAINTS;  
DROP TABLE parent CASCADE CONSTRAINTS;
```

```
CREATE TABLE parent  
(  
    parent_id NUMBER(10) NOT NULL,  
    CONSTRAINT parent_pk PRIMARY KEY (parent_id)  
);  
  
CREATE TABLE child  
(  
    child_ID NUMBER(10) NOT NULL,  
    parent_ID NUMBER(10) NULL ,  
    CONSTRAINT child_pk PRIMARY KEY (child_id)  
);  
  
ALTER TABLE child  
ADD CONSTRAINT parent_child_fk  
FOREIGN KEY (parent_id)  
REFERENCES parent (parent_id);
```

Komentarz:

W tej metodzie najpierw tworzymy obie tabele a dopiero potem (za pomocą polecenia ALTER TABLE) dodajemy klucz obcy do tabeli CHILD. Tabele parent oraz child mogą być tworzone w dowolnej kolejności.

Przykład 100

```

CREATE TABLE parent
(
    parent_id      NUMBER(10)          NOT NULL,
    CONSTRAINT parent_pk PRIMARY KEY (parent_id)
);

CREATE TABLE child
(
    child_ID       NUMBER(10)          NOT NULL,
    parent_ID      NUMBER(10)          NULL
    CONSTRAINT parent_child_fk
    REFERENCES parent (parent_id),
    CONSTRAINT child_pk PRIMARY KEY (child_id)
);

```

Komentarz:

W tej metodzie w trakcie tworzenia tabeli `CHILD` tworzymy klucz obcy do tabeli `PARENT`. Zwróćmy uwagę, że aby polecenie to wykonało się bezbłędnie musi już być utworzona tabela `PARENT`. Kolejność tworzenia tabel jest tutaj bardzo ważna. Najpierw musi być utworzona tabela `parent` a dopiero potem `child`.

Ponieważ ograniczenie `FOREIGN KEY` tworzymy w momencie tworzenia **kolumny** `PARENT_ID`, nosi ono nazwę **ograniczenia kolumnowego**.

Przykład 101

```

CREATE TABLE parent
(
    parent_id      NUMBER(10)          NOT NULL,
    CONSTRAINT parent_pk PRIMARY KEY (parent_id)
);

CREATE TABLE child
(
    child_ID       NUMBER(10)          NOT NULL,
    parent_ID      NUMBER(10)          NULL
    CONSTRAINT child_pk PRIMARY KEY (child_id),
    CONSTRAINT parent_child_fk
    FOREIGN KEY (parent_id)
    REFERENCES parent (parent_id),
);

```

Komentarz:

W tej metodzie w trakcie tworzenia tabeli `child` tworzymy klucz obcy do tabeli `parent`. Zwróćmy uwagę, że aby polecenie to wykonało się bezbłędnie musi już być utworzona tabela `parent`. Kolejność tworzenia tabel jest tutaj bardzo ważna. Najpierw musi być utworzona tabela `parent` a dopiero potem `child`.

Ponieważ ograniczenie `FOREIGN KEY` tworzymy **po utworzeniu wszystkich kolumn**, nosi ono nazwę **ograniczenia tablicowego**.

Przykład 102

```

-- metoda 1: ALTER TABLE

ALTER TABLE child
ADD CONSTRAINT parent_child_fk
FOREIGN KEY (parent_id)

```

```

-- metoda 2: ograniczenie kolumnowe

```



```

CREATE TABLE child
(
  child_ID      NUMBER(10)          NOT NULL,
  parent_ID     NUMBER(10)          NULL
  CONSTRAINT parent_child_fk
  REFERENCES parent (parent_id),
  CONSTRAINT child_pk PRIMARY KEY (child_id)
);

```

```

-- metoda 3: ograniczenie tablicowe

CREATE TABLE child
(
  child_ID      NUMBER(10)          NOT NULL,
  parent_ID     NUMBER(10)          NULL
  CONSTRAINT child_pk PRIMARY KEY (child_id),
  CONSTRAINT parent_child_fk
  FOREIGN KEY (parent_id)
  REFERENCES parent (parent_id),
);

```

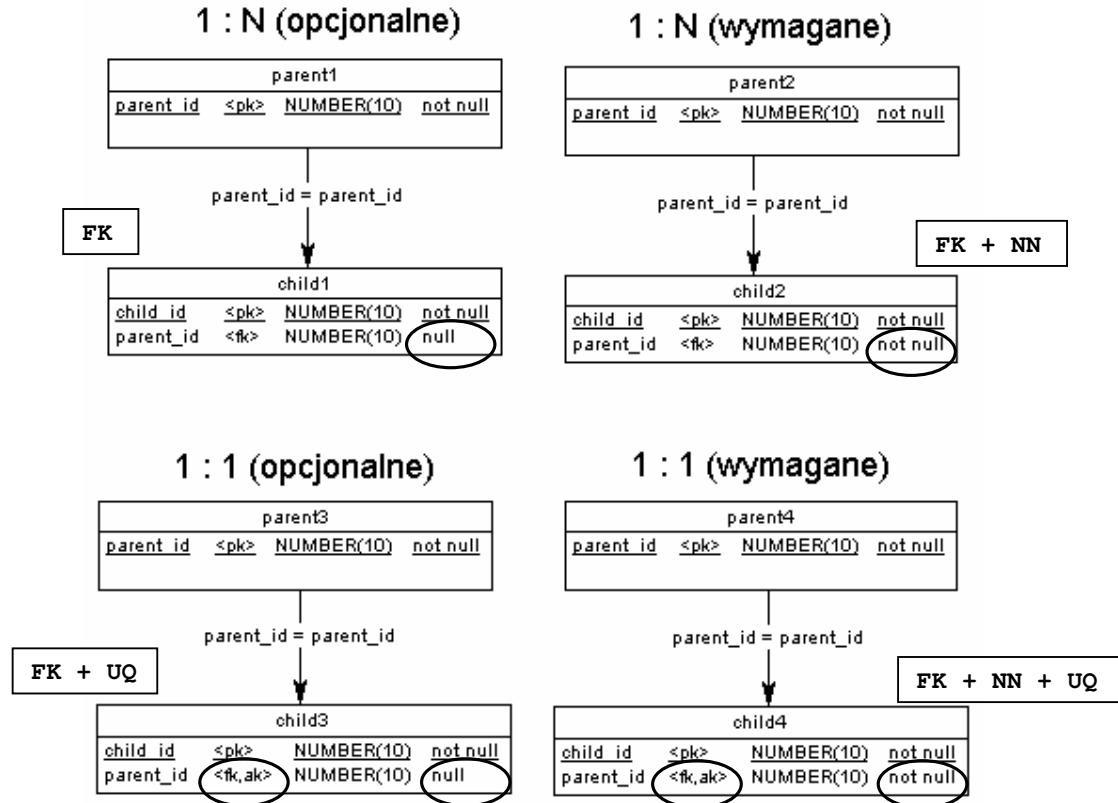
Komentarz:

W tym przykładzie zestawiono wszystkie trzy sposoby tworzenia ograniczeń FOREIGN KEY.

Ograniczenie tablicowe, kolumnowe oraz tworzone za pomocą ALTER TABLE różnią się od siebie tylko składnią. Efekt końcowy (czyli to co zapisywane jest w słowniku bazy danych – patrz tabela user_constraints) jest za każdym razem identyczny.

Będziemy raczej preferować metodę ALTER TABLE, gdyż uwalnia nas ona od potrzeby tworzenia tabel w ściśle określonej kolejności a ponadto zapewnia większą przejrzystość zapisu niż pozostałe metody.

Przykład 103

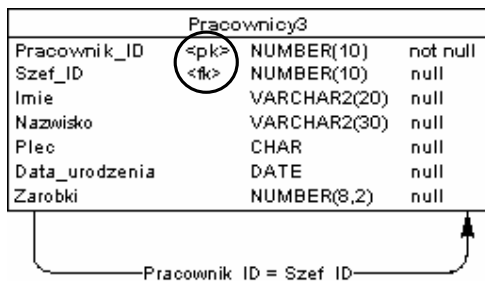

Komentarz:

Na powyższym rysunku pokazano wszystkie 4 możliwe przypadki zdefiniowania ograniczenia FOREIGN KEY. Zwróćmy uwagę, że dla jednej kolumny można zdefiniować więcej niż jedno ograniczenie (np. FOREIGN KEY oraz UNIQUE oraz NOT NULL w ostatnim przypadku).

Symbolem <ak> na rysunku oznaczone jest ograniczenie UNIQUE.

Przykład 104


```
CREATE TABLE Pracownicy3
(
    pracownik_ID      NUMBER(10)          NOT NULL,
    szef_ID           NUMBER(10)          NULL,
    imie              VARCHAR2(20)        NULL,
    nazwisko          VARCHAR2(30)        NULL,
    plec              CHAR                NULL,
    data_urodzenia    DATE                NULL,
    zarobki           NUMBER(8,2)         NULL,
    CONSTRAINT pracownicy3_pk PRIMARY KEY (pracownik_ID)
```

```
);  
  
ALTER TABLE Pracownicy3  
ADD CONSTRAINT pracownicy3_szef_id_fk  
FOREIGN KEY (Szef_ID)  
REFERENCES Pracownicy3 (Pracownik_ID);
```

Komentarz:

Zdefiniowano ograniczenie FOREIGN KEY typu „same do siebie” (ang. *self join*). Definicja takiego ograniczenia niczym w istocie nie różni się od definicji FOREIGN KEY w oddzielnej tabeli.

Przykład 105

```
ALTER TABLE dept  
  ADD CONSTRAINT dept_region_id_fk  
  FOREIGN KEY (region_id) REFERENCES region (id);  
  
ALTER TABLE emp  
  ADD CONSTRAINT emp_manager_id_fk  
  FOREIGN KEY (manager_id) REFERENCES emp (id);  
  
ALTER TABLE emp  
  ADD CONSTRAINT emp_dept_id_fk  
  FOREIGN KEY (dept_id) REFERENCES dept (id);  
  
ALTER TABLE emp  
  ADD CONSTRAINT emp_title_fk  
  FOREIGN KEY (title) REFERENCES title (title);  
  
ALTER TABLE customer  
  ADD CONSTRAINT sales_rep_id_fk  
  FOREIGN KEY (sales_rep_id) REFERENCES emp (id);  
  
ALTER TABLE customer  
  ADD CONSTRAINT customer_region_id_fk  
  FOREIGN KEY (region_id) REFERENCES region (id);  
  
ALTER TABLE ord  
  ADD CONSTRAINT ord_customer_id_fk  
  FOREIGN KEY (customer_id) REFERENCES customer (id);  
  
ALTER TABLE ord  
  ADD CONSTRAINT ord_sales_rep_id_fk  
  FOREIGN KEY (sales_rep_id) REFERENCES emp (id);  
  
ALTER TABLE product  
  ADD CONSTRAINT product_image_id_fk  
  FOREIGN KEY (image_id) REFERENCES image (id);  
  
ALTER TABLE product  
  ADD CONSTRAINT product_longtext_id_fk  
  FOREIGN KEY (longtext_id) REFERENCES longtext (id);  
  
ALTER TABLE item  
  ADD CONSTRAINT item_ord_id_fk  
  FOREIGN KEY (ord_id) REFERENCES ord (id);  
  
ALTER TABLE item  
  ADD CONSTRAINT item_product_id_fk  
  FOREIGN KEY (product_id) REFERENCES product (id);  
  
ALTER TABLE warehouse
```

```

ADD CONSTRAINT warehouse_manager_id_fk
FOREIGN KEY (manager_id) REFERENCES emp (id);

ALTER TABLE warehouse
ADD CONSTRAINT warehouse_region_id_fk
FOREIGN KEY (region_id) REFERENCES region (id);

ALTER TABLE inventory
ADD CONSTRAINT inventory_product_id_fk
FOREIGN KEY (product_id) REFERENCES product (id);

ALTER TABLE inventory
ADD CONSTRAINT inventory_warehouse_id_fk
FOREIGN KEY (warehouse_id) REFERENCES warehouse (id);

```

Komentarz:

Pokazano końcową część skryptu definiującego model SUMMIT2. Widać, że wszystkie ograniczenia FOREIGN KEY definiowane są w jednym miejscu z pomocą polecenia ALTER TABLE. Takie rozwiązanie zdecydowanie zwiększa czytelność skryptu.

9.3. Tworzenie i wykorzystywanie sekwencji

Przykład 106

```
SELECT * FROM user_sequences;
```

SEQUENCE_NAME	MIN_VALUE	MAX_VALUE	INCREMENT_BY	C	O	CACHE_SIZE	LAST_NUMBER
CUSTOMER_ID	1	9999999		1	N	N	0
DEPT_ID	1	9999999		1	N	N	0
EMP_ID	1	9999999		1	N	N	0
IMAGE_ID	1	9999999		1	N	N	0
LONGTEXT_ID	1	9999999		1	N	N	0
ORD_ID	1	9999999		1	N	N	0
PRODUCT_ID	1	9999999		1	N	N	0
REGION_ID	1	9999999		1	N	N	0
WAREHOUSE_ID	1	9999999		1	N	N	0

9 wierszy zostało wybranych.

```
DESC user_sequences;
```

Nazwa	NULL?	Typ
SEQUENCE_NAME	NOT NULL	VARCHAR2(30)
MIN_VALUE		NUMBER
MAX_VALUE		NUMBER
INCREMENT_BY	NOT NULL	NUMBER
CYCLE_FLAG		VARCHAR2(1)
ORDER_FLAG		VARCHAR2(1)
CACHE_SIZE	NOT NULL	NUMBER
LAST_NUMBER	NOT NULL	NUMBER

Komentarz:

Oglądając zawartość tabeli słownikowej user_sequences zapoznajemy się ze zdefiniowanymi sekwencjami. Sekwencje mogą generować wyłącznie liczby całkowite.

Przykład 107

```
DROP SEQUENCE my_seq_1;
DROP SEQUENCE my_seq_2;
DROP SEQUENCE my_seq_3;
```

```
CREATE SEQUENCE my_seq_1;
```

```
CREATE SEQUENCE my_seq_2
  MINVALUE 0
  MAXVALUE 299
  INCREMENT BY 100
  START WITH 0
  NOCACHE
  NOORDER
  CYCLE;
```

```
CREATE SEQUENCE my_seq_3
  MINVALUE 0
  MAXVALUE 3
  INCREMENT BY 1
  START WITH 1
  NOCYCLE;
```

```
SELECT * FROM user_sequences WHERE sequence_name LIKE 'MY_SEQ%';
```

SEQUENCE_NAME	MIN_VALUE	MAX_VALUE	INCREMENT_BY	C	O	CACHE_SIZE	LAST_NUMBER
MY_SEQ_1	1	1,0000E+27	1	N	N	20	1
MY_SEQ_2	0	299	100	Y	N	0	0
MY_SEQ_3	0	3	1	N	N	20	1

Komentarz:

Utworzono trzy sekwencje. Pierwsza ma wszystkie parametry domyślne. W drugiej i trzeciej wyspecyfikowaliśmy te parametry jawnie. W tabeli słownikowej `user_sequences` zapisane są parametry tych sekwencji.

Użycie opcji `CYCLE` będzie powodowało, że po osiągnięciu przez sekwencję wartości `MAXVALUE` jej licznik zostanie wyzerowany i zacznie generować ponownie zadaną sekwencję liczb.

Przykład 108

```
SQL> SELECT my_seq_2.NEXTVAL FROM DUAL;
```

```
  NEXTVAL
-----
         0
```

```
SQL> SELECT my_seq_2.NEXTVAL FROM DUAL;
```

```
  NEXTVAL
-----
        100
```

```
SQL> SELECT my_seq_2.NEXTVAL FROM DUAL;
```

```
  NEXTVAL
-----
        200
```

```
SQL> SELECT my_seq_2.NEXTVAL FROM DUAL;
```

```
  NEXTVAL  
-----  
         0
```

```
SQL> SELECT my_seq_3.NEXTVAL FROM DUAL;
```

```
  NEXTVAL  
-----  
         1
```

```
SQL> SELECT my_seq_3.NEXTVAL FROM DUAL;
```

```
  NEXTVAL  
-----  
         2
```

```
SQL> SELECT my_seq_3.NEXTVAL FROM DUAL;
```

```
  NEXTVAL  
-----  
         3
```

```
SQL> SELECT my_seq_3.NEXTVAL FROM DUAL;
```

```
SELECT my_seq_3.NEXTVAL FROM DUAL
```

```
*
```

```
BŁĄD w linii 1:
```

```
ORA-08004:sekwencja MY_SEQ_3.NEXTVAL exceeds MAXVALUE i nie może być przyjęte  
(sequence MY_SEQ_3.NEXTVAL exceeds MAXVALUE and cannot be instantiated)
```

```
SQL>
```

Komentarz:

Użyto utworzone wcześniej sekwencje. Zwróćmy uwagę, że sekwencja `my_seq_2` „zawinęła” się i zaczęła ponownie generować te same liczby. Natomiast sekwencja `my_seq_3` po osiągnięciu wartości maksymalnej zakończyła działanie.

Do uruchomienia sekwencji użyto tabeli o nazwie `DUAL`. Jest to w zasadzie normalna tabela, tyle, że ma tylko jedną kolumnę oraz jeden rekord. Jest ona tworzona automatycznie w czasie instalowania systemu ORACLE. Można w zasadzie użyć dowolnej innej tabeli. Porównajmy:

```
SQL> DESC dual;
```

```
Nazwa          NULL? Typ  
-----  
DUMMY          VARCHAR2(1)
```

```
SQL> SELECT * FROM DUAL;
```

```
D  
-  
X
```

```
SQL>
```

```
SQL> SELECT my_seq_1.NEXTVAL FROM region;
```

```
  NEXTVAL  
-----  
         1
```

```

2
3
4
5

SQL> SELECT my_seq_1.NEXTVAL FROM region;

NEXTVAL
-----
        6
        7
        8
        9
       10

```

Przykład 109

```

SQL> INSERT INTO parent VALUES (my_seq_1.NEXTVAL);

1 wiersz został utworzony.

SQL> INSERT INTO parent VALUES (my_seq_1.NEXTVAL);

1 wiersz został utworzony.

SQL> INSERT INTO parent VALUES (my_seq_1.CURRVAL);
INSERT INTO parent VALUES (my_seq_1.CURRVAL)
*
BŁĄD w linii 1:
ORA-00001: naruszono więzy unikatowe (SUMMIT2.PARENT_PK)
          (unique constraint (SUMMIT2.PARENT_PK) violated)

SQL> SELECT * FROM parent;

PARENT_ID
-----
        11
        12

SQL>

```

Komentarz:

Użyto zdefiniowanych wcześniej sekwencji do wstawiania wartości w komórkach tabeli. Użycie klauzuli NEXTVAL pobiera z sekwencji kolejną liczbę, CURRVAL pobiera liczbę poprzednio wygenerowaną. W naszym przypadku generowany jest błąd, gdyż wstawiamy wartości dla pól typu PRIMARY KEY, które muszą być oczywiście unikalne. Porównajmy:

```

SQL> SELECT my_seq_1.CURRVAL FROM region;

CURRVAL
-----
       12
       12
       12
       12
       12

SQL>

```

Przykład 110

```
DROP SEQUENCE parent_id_seq;
DROP SEQUENCE child_id_seq;
```

```
CREATE SEQUENCE parent_id_seq;
CREATE SEQUENCE child_id_seq;
```

```
INSERT INTO parent VALUES (parent_id_seq.NEXTVAL);
INSERT INTO child VALUES (child_id_seq.NEXTVAL, parent_id_seq.CURRVAL);
INSERT INTO child VALUES (child_id_seq.NEXTVAL, parent_id_seq.CURRVAL);
INSERT INTO child VALUES (child_id_seq.NEXTVAL, parent_id_seq.CURRVAL);
```

```
INSERT INTO parent VALUES (parent_id_seq.NEXTVAL);
INSERT INTO child VALUES (child_id_seq.NEXTVAL, parent_id_seq.CURRVAL);
INSERT INTO child VALUES (child_id_seq.NEXTVAL, parent_id_seq.CURRVAL);
INSERT INTO child VALUES (child_id_seq.NEXTVAL, parent_id_seq.CURRVAL);
```

```
SELECT * FROM parent;
```

```
  PARENT_ID
-----
         2
         1
```

```
SELECT * FROM child ORDER BY parent_id, child_id;
```

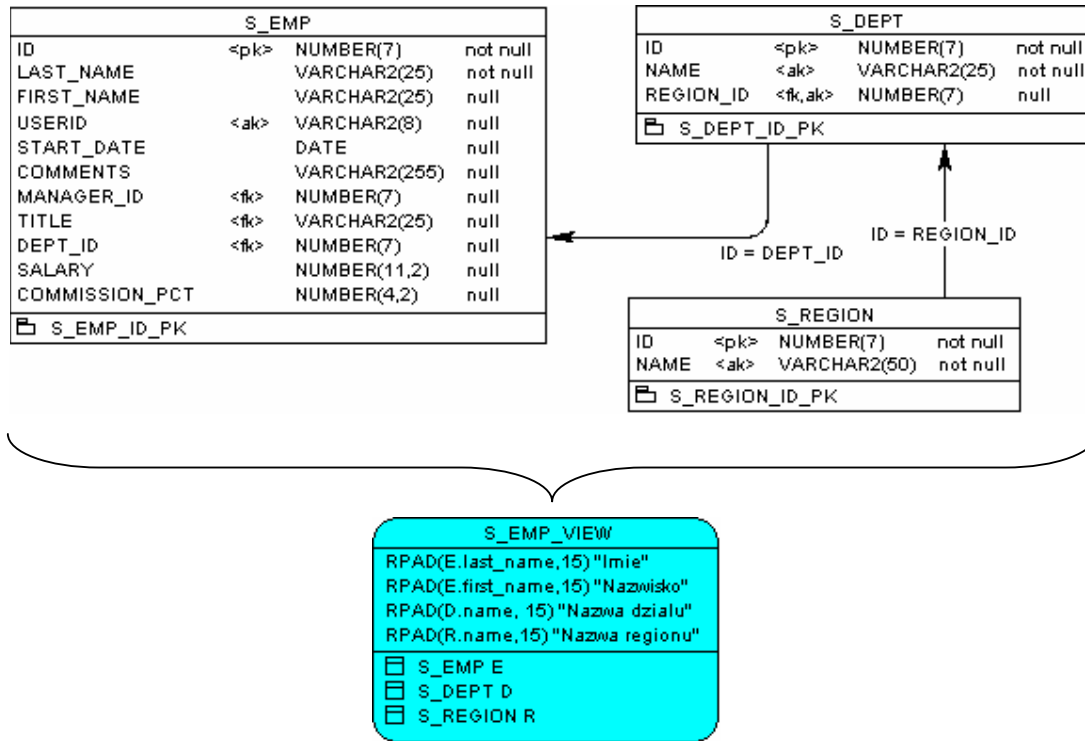
```
  CHILD_ID  PARENT_ID
-----
         1         1
         2         1
         3         1
         4         2
         5         2
         6         2
```

Komentarz:

Odpowiednio manipulując klauzulami NEXTVAL oraz CURRVAL wstawiamy rekordy do tabel PARENT oraz CHILD.

9.4. Tworzenie i wykorzystywanie widoków (ang. view)

Przykład 111


```
CREATE OR REPLACE VIEW emp_view_1 AS SELECT
```

```
  RPAD(E.last_name,15) "Imie",
  RPAD(E.first_name,15) "Nazwisko",
  RPAD(D.name, 15) "Nazwa dzialu",
  RPAD(R.name,15) "Nazwa regionu"
FROM emp E, dept D, region R
WHERE E.dept_id = D.id AND
      D.region_id = R.id AND
      E.salary > 1500;
```

```
SELECT * FROM emp_view_1;
```

Imie	Nazwisko	Nazwa dzialu	Nazwa regionu
Velasquez	Carmen	Administration	North America
Ropeburn	Audry	Administration	North America
Sedeghi	Yasmin	Sales	Africa / Middle
Nguyen	Mai	Sales	Asia

```
DESC emp_view_1
```

Nazwa	NULL?	Typ
Imie		VARCHAR2 (15)
Nazwisko		VARCHAR2 (15)
Nazwa dzialu		VARCHAR2 (15)
Nazwa regionu		VARCHAR2 (15)

DESC user_views

Nazwa	NULL?	Typ
VIEW_NAME	NOT NULL	VARCHAR2(30)
TEXT_LENGTH		NUMBER
TEXT		LONG
TYPE_TEXT_LENGTH		NUMBER
TYPE_TEXT		VARCHAR2(4000)
OID_TEXT_LENGTH		NUMBER
OID_TEXT		VARCHAR2(4000)
VIEW_TYPE_OWNER		VARCHAR2(30)
VIEW_TYPE		VARCHAR2(30)

```
SELECT view_name, text_length, text FROM user_views;
```

VIEW_NAME	TEXT_LENGTH	TEXT
EMP_VIEW_1	265	SELECT RPAD(E.last_name,15) "Imie",

SET LONG 300

```
SELECT RPAD(view_name, 10), RPAD(text_length, 4), text FROM user_views;
```

RPAD(VIEW_	RPAD	TEXT
EMP_VIEW	265	SELECT RPAD(E.last_name,15) "Imie", RPAD(E.first_name,15) "Nazwisko", RPAD(D.name, 15) "Nazwa dzialu", RPAD(R.name,15) "Nazwa regionu" FROM emp E, dept D, region R WHERE E.dept_id = D.id AND D.region_id = R.id AND E.salary > 1500

Komentarz:

Utworzyliśmy widok oparty o dane z trzech różnych tabel. Zwróćmy uwagę na nazwy i typy danych poszczególnych kolumn w widoku. Różnią się one od pierwowzorów. Ponadto są pisane małymi literami, co będzie skutkowało tym, że aby powołać się na tą kolumnę, trzeba będzie jej nazwę ujmować w cudzysłowy.

Warto też zauważyć, że użyliśmy polecenia `CREATE OR REPLACE`, co oznacza, że aby zmienić definicję widoku nie musimy go wcześniej kasować. Mamy tutaj do czynienia ze swego rodzaju nadpisywaniem obiektu. Pamiętamy, że w przypadku innych obiektów (jak np. tabele, sekwencje), ich zmiana wymagała *de facto* wykasowania obiektu i utworzenia go od nowa.

Definicje widoków użytkownika przechowywane są w tabeli słownikowej `user_views`. Zwróćmy uwagę na kolumnę `TEXT`, która jest typu `LONG`. Wyświetlanie w programie `SQL*Plus` danych zapisanych w kolumnach tego typu (też `LOB` oraz `NCLOB`) wymaga odpowiedniego ustawienia parametru `LONG` (u nas `SET LONG 300`, gdyż wielkość widoku wynosi 265 a 300 to lekki zapas). Gdy wielkość tego parametru będzie zbyt mała nie wyświetli się po prostu cała definicja widoku.

Przykład 112

```
SQL> UPDATE emp_view_1 SET Nazwisko = 'Maia' WHERE Nazwisko LIKE 'Mai';
UPDATE emp_view_1 SET Nazwisko = 'Maia' WHERE Nazwisko LIKE 'Mai'
```

*

BŁĄD w linii 1:

```
ORA-00904: nieprawidłowa nazwa kolumny
          (invalid column name)
```

```
SQL>
```

```
SQL> UPDATE emp_view_1 SET "Nazwisko" = 'Maia' WHERE "Nazwisko" LIKE 'Mai';
UPDATE emp_view_1 SET "Nazwisko" = 'Maia' WHERE "Nazwisko" LIKE 'Mai'
          *
```

```
BŁĄD w linii 1:
```

```
ORA-01733: w tym miejscu kolumna wirtualna nie jest dozwolona
          (virtual column not allowed here)
```

```
SQL>
```

Komentarz:

Próba wykonania polecenia UPDATE na zdefiniowanym widoku nie powiodła się. W pierwszym przypadku wpisaliśmy w niewłaściwy sposób nazwę kolumny. Powinno być w cudzysłowach, gdyż w tym przypadku małe i duże litery są rozróżnialne (porównajmy wynik polecenia DESC emp_view_1. W drugim przypadku (gdy poprawiliśmy już niewłaściwe wywołanie nazwy kolumny) system odmówił uaktualnienia danych. Okazuje się bowiem, że polecenia INSERT, UPDATE oraz DELETE użyte w odniesieniu do widoków podlegają pewnym ograniczeniom.

Polecenie DELETE możemy używać, gdy:

- widok utworzony jest na bazie tylko jednej tabeli,
- definicja widoku nie zawiera klauzuli GROUP BY, DISTINCT, funkcji agregujących oraz odwołań do pseudokolumn (w ORACLE np. ROWNUM).

Polecenie UPDATE możemy używać, gdy:

- spełnione są warunki jak dla DELETE,

oraz

- definicja widoku nie określa żadnej z aktualizowanych kolumn za pomocą wyrażeń ani konkatenacji.

Polecenie INSERT możemy używać, gdy:

- spełnione są warunki jak dla DELETE oraz UPDATE,

oraz

- wszystkie kolumny tabeli bazowej ze zdefiniowanym ograniczeniem NOT NULL są uwzględnione w perspektywie.

Z powyższego widać, że ograniczeń w używaniu widoków jest bardzo dużo i w praktyce używane są one raczej tylko w trybie do odczytu.

10. Polecenie DROP

Przykład 113

```
SELECT object_type, RPAD(object_name, 30) "OBJECT_NAME", created
FROM user_objects
ORDER BY object_type, object_name;
```

OBJECT_TYPE	OBJECT_NAME	CREATED
INDEX	CUSTOMER_ID_PK	04/03/31

INDEX	DEPT_ID_PK	04/03/31
INDEX	DEPT_NAME_REGION_ID_UK	04/03/31
INDEX	EMP_ID_PK	04/03/31
INDEX	EMP_USERID_UK	04/03/31
INDEX	IMAGE_ID_PK	04/03/31
INDEX	INVENTORY_PRODID_WARID_PK	04/03/31
INDEX	ITEM_ORDID_ITEMID_PK	04/03/31
INDEX	ITEM_ORDID_PRODID_UK	04/03/31
INDEX	LONGTEXT_ID_PK	04/03/31
INDEX	ORD_ID_PK	04/03/31
INDEX	PRODUCT_ID_PK	04/03/31
INDEX	PRODUCT_NAME_UK	04/03/31
INDEX	REGION_ID_PK	04/03/31
INDEX	REGION_NAME_UK	04/03/31
INDEX	TITLE_TITLE_PK	04/03/31
INDEX	WAREHOUSE_ID_PK	04/03/31
SEQUENCE	CUSTOMER_ID	04/03/31
SEQUENCE	DEPT_ID	04/03/31
SEQUENCE	EMP_ID	04/03/31
SEQUENCE	IMAGE_ID	04/03/31
SEQUENCE	LONGTEXT_ID	04/03/31
SEQUENCE	ORD_ID	04/03/31
SEQUENCE	PRODUCT_ID	04/03/31
SEQUENCE	REGION_ID	04/03/31
SEQUENCE	WAREHOUSE_ID	04/03/31
TABLE	CUSTOMER	04/03/31
TABLE	DEPT	04/03/31
TABLE	EMP	04/03/31
TABLE	IMAGE	04/03/31
TABLE	INVENTORY	04/03/31
TABLE	ITEM	04/03/31
TABLE	LONGTEXT	04/03/31
TABLE	ORD	04/03/31
TABLE	PRODUCT	04/03/31
TABLE	REGION	04/03/31
TABLE	TITLE	04/03/31
TABLE	WAREHOUSE	04/03/31

38 wierszy zostało wybranych.

Komentarz:

Wyświetlono zawartość tabeli słownikowej `USER_OBJECTS`, która zawiera zbiorcze zestawienie wszystkich obiektów bieżącego użytkownika. Mamy tutaj wszystkie obiekty, które są tworzone po uruchomieniu skryptu `SUMMIT2.SQL`.

Widzimy trzy rodzaje obiektów: indeksy, sekwencje oraz tabele. W ORACLE-u istnieją jeszcze inne rodzaje obiektów, takie jak np. widoki (ang. *view*), procedury, funkcje, pakiety, migawki (ang. *snapshot*), wyzwalacze (ang. *triggers*).

Każdy z tych obiektów można zmienić (polecenie `ALTER`) lub usunąć (polecenie `DROP`). Obiekty te zostały utworzone za pomocą polecenia `CREATE`.

Przykład 114

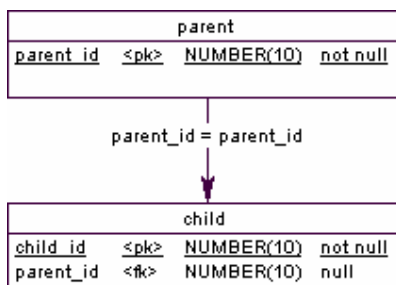
```
SQL> DROP TABLE emp;
DROP TABLE emp
      *
BŁĄD w linii 1:
ORA-02449: tabela ma unikatowe/główne klucze, do których odwołują się obce
klucze
      (unique/primary keys in table referenced by foreign keys)
```

SQL>

Komentarz:

Próbujemy wykasować tabelę, do której odwołują się klucze obce (z pola ID tabeli EMP korzysta kilka innych tabel). System odmówi wykonania takiej operacji. Aby móc wykasować tabelę EMP musimy najpierw usunąć wszystkie powiązane rekordy z tabel ORD, CUSTOMER, WAREHOUSE. Alternatywą jest zdefiniowanie tabeli z opcją ON DELETE CASCADE. Wówczas system bez żadnego pytania się usunie wszystkie ew. istniejące powiązane rekordy. Oczywiście opcję tą należy używać niezwykle ostrożnie!

Przykład 115


```
DROP TABLE child CASCADE CONSTRAINTS;
DROP TABLE parent CASCADE CONSTRAINTS;

CREATE TABLE parent (
    parent_id NUMBER(10) NOT NULL,
    CONSTRAINT parent_pk PRIMARY KEY (parent_id));

CREATE TABLE child (
    child_ID NUMBER(10) NOT NULL,
    parent_ID NUMBER(10) NULL,
    CONSTRAINT child_pk PRIMARY KEY (child_id));

ALTER TABLE child
ADD CONSTRAINT parent_child_fk
FOREIGN KEY (parent_id)
REFERENCES parent (parent_id)
ON DELETE CASCADE;

INSERT INTO parent VALUES (1);
INSERT INTO parent VALUES (2);

INSERT INTO child VALUES (1, 1);
INSERT INTO child VALUES (2, 1);
INSERT INTO child VALUES (3, 1);
INSERT INTO child VALUES (4, 2);
INSERT INTO child VALUES (5, 2);
INSERT INTO child VALUES (6, 2);
```

```
SELECT * FROM child;
```

CHILD_ID	PARENT_ID
1	1
2	1
3	1
4	2

```
5      2
6      2
```

6 wierszy zostało wybranych.

```
DELETE FROM parent WHERE parent_id = 1;
```

1 wiersz został usunięty.

```
SELECT * FROM child;
```

CHILD_ID	PARENT_ID
4	2
5	2
6	2

Komentarz:

Utworzyliśmy ograniczenie `FOREIGN KEY` z użyciem klauzuli `ON DELETE CASCADE`. Kasując więc jeden rekord z tabeli `PARENT` zostały również wykasowane (niejako w tle, bez jawnego informowania nas o tym!) tryz wiersze w tabeli `CHILD`.

Łatwo jest więc sobie wyobrazić sytuację, że usunięcie jednego rekordu pociąga za sobą utratę wielu tysięcy, często bezcennych, danych z innych tabel. Klauzulę `ON DELETE CASCADE` powinniśmy więc stosować bardzo rozsądnie i z umiarem.

11. Polecenie ALTER

Przykład 116

```
ALTER TABLE region ADD (nazwa VARCHAR2(50));
```

Komentarz:

Modyfikujemy definicję tabeli. Dodajemy dodatkową kolumnę. Do wersji `ORACLE 8.1.7` włącznie nie było możliwe kasowanie kolumn (możliwość tą wprowadzono dopiero w wersji 9). Trzeba było robić to „na piechotę”, wg. następującego schematu:

- przemianowanie oryginalnej tabeli,
- usunięcie wszystkich ograniczeń `FOREIGN KEY` z tabel podrzędnych,
- z przemianowanej tabeli usunięcie wszystkich ograniczeń o zdefiniowanych przez użytkownika nazwach,
- utworzenie nowej tabeli ze zmianami, które chcemy wprowadzić,
- wstawienie do nowoutworzonej tabeli rekordów z przemianowanej wcześniej tabeli,
- odtworzenie w nowej tabeli wszystkich istniejących w starej tabeli ograniczeń.

Porównajmy:

```
ALTER TABLE parent ADD ( nazwisko VARCHAR2(30) );
```

Teraz chcemy wykasować utworzoną kolumnę `nazwisko`. Jak widzimy poniżej nie jest to takie proste i łatwo o pomyłkę (są oczywiście narzędzia wspomagające ten proces i poniższy kod został wygenerowany automatycznie z użyciem jednego z takich narzędzi):

```
-- Lock original table before rename
LOCK TABLE parent IN EXCLUSIVE MODE ;

-- Make backup copy of original table
RENAME parent TO parent_x ;
```

```

-- drop fKey constraint from SUMMIT2.CHILD
ALTER TABLE child DROP CONSTRAINT parent_child_fk ;

-- Remove all other NAMED Table Constraints because
-- they will cause errors when re-creating the table

-- Remove original Primary Key now that FKeys are dropped
ALTER TABLE parent_x DROP CONSTRAINT parent_pk ;

-- Recreate original table
CREATE TABLE parent ( parent_id NUMBER (10) NOT NULL ) ;

-- Copy the data from the renamed table
INSERT INTO parent ( parent_id )
  SELECT parent_id FROM parent_x ;

COMMIT ;

-- Recreate indexes EXCLUDING those created via Unique Constraints
-- Recreate indexes EXCLUDING those created via Unique Constraints

-- Recreate the PKey Constraint
ALTER TABLE parent
ADD CONSTRAINT parent_pk PRIMARY KEY ( parent_id ) ;

-- Recreate the FKey Constraints from the NEW table
-- Grant any privs associated with the old table

-- Recreate the FKey Constraints that reference the NEW table

ALTER TABLE child
ADD CONSTRAINT parent_child_fk FOREIGN KEY (parent_id)
REFERENCES parent (parent_id) ON DELETE CASCADE ;

```

Przykład 117

```

SQL> ALTER TABLE region ADD ( nazwa2 VARCHAR2(50) NOT NULL );
ALTER TABLE region ADD ( nazwa2 VARCHAR2(50) NOT NULL )
      *
BŁĄD w linii 1:
ORA-01758: aby dodać obowiązkową kolumnę (NOT NULL) tabela musi być pusta
          (table must be empty to add mandatory (NOT NULL) column)
SQL>

```

Komentarz:

Nie zawsze jest możliwe dodanie kolumny do istniejącej tabeli. W powyższym przykładzie chcemy dodać kolumnę z ograniczeniem NOT NULL, gdy w tabeli są już jakieś rekordy. Nie jest to możliwe. To co ew. można zrobić, to dodać kolumnę z użyciem opcji DEFAULT, jak poniżej:

```

ALTER TABLE region ADD ( NAZWA2 VARCHAR2(50) DEFAULT '???' NOT NULL );

-- Pozbywamy się wartości domyślnej
ALTER TABLE region MODIFY ( nazwa2 DEFAULT NULL );

```

Poniżej podsumowano jakim restrykcjom podlega modyfikowanie istniejących w tabeli kolumn oraz dodawanie nowych kolumn:

Ograniczenie, które	Gdy modyfikujemy kolumnę	Gdy tworzymy nową kolumnę

zamierzamy otworzyć		
NOT NULL	Nie może być zdefiniowane, gdy chociaż jednak komórka zawiera wartość NULL	Nie może być zdefiniowane, gdy tabela zawiera choć jeden wiersz
UNIQUE	Nie może być zdefiniowane, gdy komórki zawierają duplikaty	Zawsze wykonalne
PRIMARY KEY	Nie może być zdefiniowane, gdy komórki zawierają duplikaty lub wartości NULL	Nie może być zdefiniowane, gdy tabela zawiera choć jeden wiersz
FOREIGN KEY	Nie może być zdefiniowane, gdy komórki zawierają wartości nie mające swojego odpowiednika w tabeli referencyjnej (macierzystej)	Zawsze wykonalne
CHECK	Nie może być zdefiniowane, gdy komórki zawierają wartości nie spełniające warunku CHECK.	Zawsze wykonalne

Przykład 118

```
ALTER TABLE item DROP CONSTRAINT item_product_id_fk;

ALTER TABLE item
  ADD CONSTRAINT item_product_id_fk
  FOREIGN KEY (product_id) REFERENCES product (id)
  ON DELETE CASCADE;
```

Komentarz:

Zmieniamy definicję ograniczenia typu FOREIGN KEY (dodajemy możliwość kasowania kaskadowego). Od tej pory wykasowanie rekordu (rekordów) z tabeli ORD pociągnie za sobą automatyczne usunięcie wszystkich powiązanych rekordów z tabeli ITEM.

Parametry utworzonego ograniczenia odczytujemy oczywiście z tabeli słownikowej. Zwróćmy uwagę na kolumny r_constraint_name oraz delete_rule. Pierwsza podaje nazwę ograniczenia „macierzystego” a druga, czy włączona jest opcja kaskadowego kasowania.

```
SELECT
  constraint_name,
  RPAD(constraint_type, 15) "CONSTRAINT_TYPE",
  RPAD(r_constraint_name, 15) "R_CONSTRAINT_NAME",
  delete_rule,
  status
FROM
  user_constraints
WHERE
  constraint_name = 'ITEM_PRODUCT_ID_FK';

CONSTRAINT_NAME          CONSTRAINT_TYPE  R_CONSTRAINT_NAME  DELETE_RULE  STATUS
-----
```


12. Słownik bazy danych

Każda baza danych ORACLE posiada tzw. słownik bazy danych (ang. *database dictionary*). Jest to zbiór tabel oraz widoków, dostępnych dla użytkowników w trybie tylko do odczytu, zawierający komplet informacji na temat bieżącego stanu oraz bieżącej konfiguracji bazy (np. nazwy utworzonych użytkowników, ich uprawnienia, nazwy wszystkich istniejących w bazie tabel, szczególności fizycznej budowy bazy danych, itd.).

Słownik tworzony jest w momencie zakładania nowej bazy danych. Jego zawartość jest na bieżąco uaktualniana przez mechanizmy systemowe systemu Oracle.

Tabele tworzące słownik nie są bezpośrednio dostępne dla użytkownika, są natomiast dostępne za pośrednictwem widoków. Listę dostępnych dla bieżącego użytkownika widoków słownika zawiera widok o nazwie `DICTIONARY`. Jego zawartość można poznać wydając po prostu polecenie:

```
SELECT * FROM DICTIONARY;
```

lub

```
SELECT * FROM DICT_COLUMNS;
```

aby zapoznać się ze szczegółowym opisem wszystkich kolumn wchodzących w skład poszczególnych widoków.

Wiele widoków słownika występuje w trzech różnych wersjach, zawierających różne porcje informacji z bazowych tabel słownika. Są to:

- widoki z przedrostkiem `ALL_`
Zawierają informacje o obiektach bieżącego użytkownika oraz obiektach innych użytkowników, do których bieżący użytkownik ma dostęp.
- widoki z przedrostkiem `DBA_`
Zawierają informacje o wszystkich obiektach bazy danych. Dostęp do nich ma tylko administrator oraz ew. inni użytkownicy, którym nadano uprawnienie `SELECT_ANY_TABLE`.
- widoki z przedrostkiem `USER_`
Zawierają informacje o obiektach bieżącego użytkownika. Każdy użytkownik ma z definicji pełen dostęp do swoich obiektów (aby być właścicielem obiektu nie trzeba go samemu utworzyć. Może to zrobić inny użytkownik, który posiada takowe uprawnienia).

Z powyższego wynika, że widoki `ALL_` oraz `USER_` są podzbiorami widoków z grupy `DBA_`.

W systemie ORACLE istnieją jeszcze jedna grupa widoków. Są to tzw. widoki `VS`. W dokumentacji można przeczytać, że widoki z grupy `DBA_` określane są wspólną nazwą *Słownik danych statycznych* (ang. *Static Data Dictionary*), natomiast widoki `VS` są przedstawiane jako *Widoki wydajności dynamicznej* (ang. *Dynamic Performance Views*). Nazwa ta jest adekwatna do spełnianej funkcji, gdyż przedstawiają one w czasie rzeczywistym dane, które prezentują bieżący stan bazy danych.

Innymi słowy można powiedzieć, że widoki z grupy `DBA_` pokazują z jakich obiektów składa się baza danych, natomiast widoki `VS` pokazują funkcjonowanie tej bazy. Większość widoków `VS` dostępnych jest tylko dla administratora bazy.

Wyczerpujące informacje na temat słownika bazy danych można znaleźć w dokumentacji: [Oracle8i Reference Release 2 \(8.1.6\)](#)

13. Użytkownicy bazy danych

13.1. Tworzenie, modyfikowanie i kasowanie użytkowników

Uwaga: składnia podana poniżej jest uproszczona. Pełen opis znajdziesz oczywiście w dokumentacji do systemu Oracle. Warto się z nim zapoznać!

```
-- Tworzenie użytkowników
CREATE USER uzytkownik IDENTIFIED BY haslo;

-- Zmiana hasla
ALTER USER uzytkownik IDENTIFIED BY haslo;

-- Nadawanie uprawnień
GRANT uprawnienie [, uprawnienie ...] TO uzytkownik;
GRANT connect, resource TO scott;

-- Kasowanie użytkowników
DROP USER uzytkownik [CASCADE];

-- Informacje o uzytkownikach
dba_users
```

13.2. Uprawnienia

Uwaga: składnia podana poniżej jest uproszczona. Pełen opis znajdziesz oczywiście w dokumentacji do systemu Oracle. Warto się z nim zapoznać!

```
-- Uprawnienia systemowe

GRANT uprawnienie [, uprawnienie ... ]
TO uzytkownik [, uzytkownik ...]
[WITH ADMIN OPTION];

REVOKE uprawnienie [, uprawnienie ... ]
FROM uzytkownik [, uzytkownik ...];

-- Przykłady
GRANT select any table TO summit2;
REVOKE select ant table FROM summit2;

-- Informacje o uprawnieniach systemowych
dba_sys_privs
```

Komentarz:

Uprawnienia systemowe może nadawać tylko administrator bazy danych. Zezwala on wybranym użytkownikom na wykonywanie określonych operacji na obiektach określonego typu. Przykładem takiego uprawnienia jest `SELECT ANT TABLE`, które umożliwia oglądanie zawartości **każdej tabeli u każdego użytkownika**. Jest to więc bardzo „mocne” uprawnienie. Wiele innych uprawnień z tej grupy też nie należy do słabych. Administrator powinien więc bardzo ostrożnie nimi dysponować.

Nadanie uprawnień z opcją administracyjną (`WITH ADMIN OPTION`) pozwala użytkownikowi otrzymującemu dane uprawnienie przekazywać je dalej innym użytkownikom (bezpieczeństwo!).

```

-- Uprawnienia do obiektów

GRANT uprawnienie [, uprawnienie ... ]
ON obiekt
TO użytkownik [, użytkownik ...]
[WITH ADMIN OPTION];

REVOKE uprawnienie [, uprawnienie ... ]
ON obiekt
FROM użytkownik [, użytkownik ...];

-- Przykłady
GRANT select, update, delete ON emp TO scott;
REVOKE select ON emp FROM scott;

-- Informacje o uprawnieniach do obiektów
dba_tab_privs
dba_col_privs

```

Komentarz:

W zasadzie każdy użytkownik może zezwalać innym użytkownikom na dostęp do swoich obiektów. Lista uprawnień jest oczywiście zależna od typu obiektu. Przykładowo uprawnienie EXECUTE można nadawać tylko do procedur lub funkcji PL/SQL ale nie do tabel.

Istnieją następujące rodzaje praw do obiektów: SELECT, UPDATE, INSERT, ALTER, DELETE, EXECUTE, INDEX, REFERENCES.

Tutaj też istnieje możliwość nadanie uprawnień z opcją administracyjną (WITH ADMIN OPTION).

W przypadku tabel uprawnienia INSERT, UPDATE oraz REFERENCES mogą zostać zawężone do wybranych kolumn, przykładowo:

```
GRANT select, update(first_name, last_name) ON emp TO scott;
```

13.3. Role bazodanowe

Uwaga: składnia podana poniżej jest uproszczona. Pełen opis znajdziesz oczywiście w dokumentacji do systemu Oracle. Warto się z nim zapoznać!

```

-- Tworzenie roli
CREATE ROLE nazwa;

```

```

-- Przypisanie i odbieranie roli uprawnień systemowych
GRANT uprawnienie [, uprawnienie ...]
TO rola [rola ...];

REVOKE uprawnienie [, uprawnienie ...]
FROM rola [rola ...];

```

```

-- Przypisanie i odbieranie roli uprawnień do obiektów
GRANT uprawnienie [, uprawnienie ...]
ON obiekt [obiekt ...]
TO rola [rola ...];

REVOKE uprawnienie [, uprawnienie ...]
ON obiekt [obiekt ...]
FROM rola [rola ...];

```

```
-- Przekazywanie i odbieranie ról użytkownikom
```

```
GRANT rola [, rola ... ]  
TO użytkownik [, użytkownik ...]  
  
REVOKE rola [, rola ... ]  
FROM użytkownik [, użytkownik ...]
```

```
-- Usuwanie roli
```

```
DROP ROLE nazwa;
```

```
-- Informacje o zdefiniowanych rolach
```

```
dba_roles  
dba_role_privs  
role_sys_privs  
role_tab_privs  
role_role_privs
```

13.4. Role predefiniowane

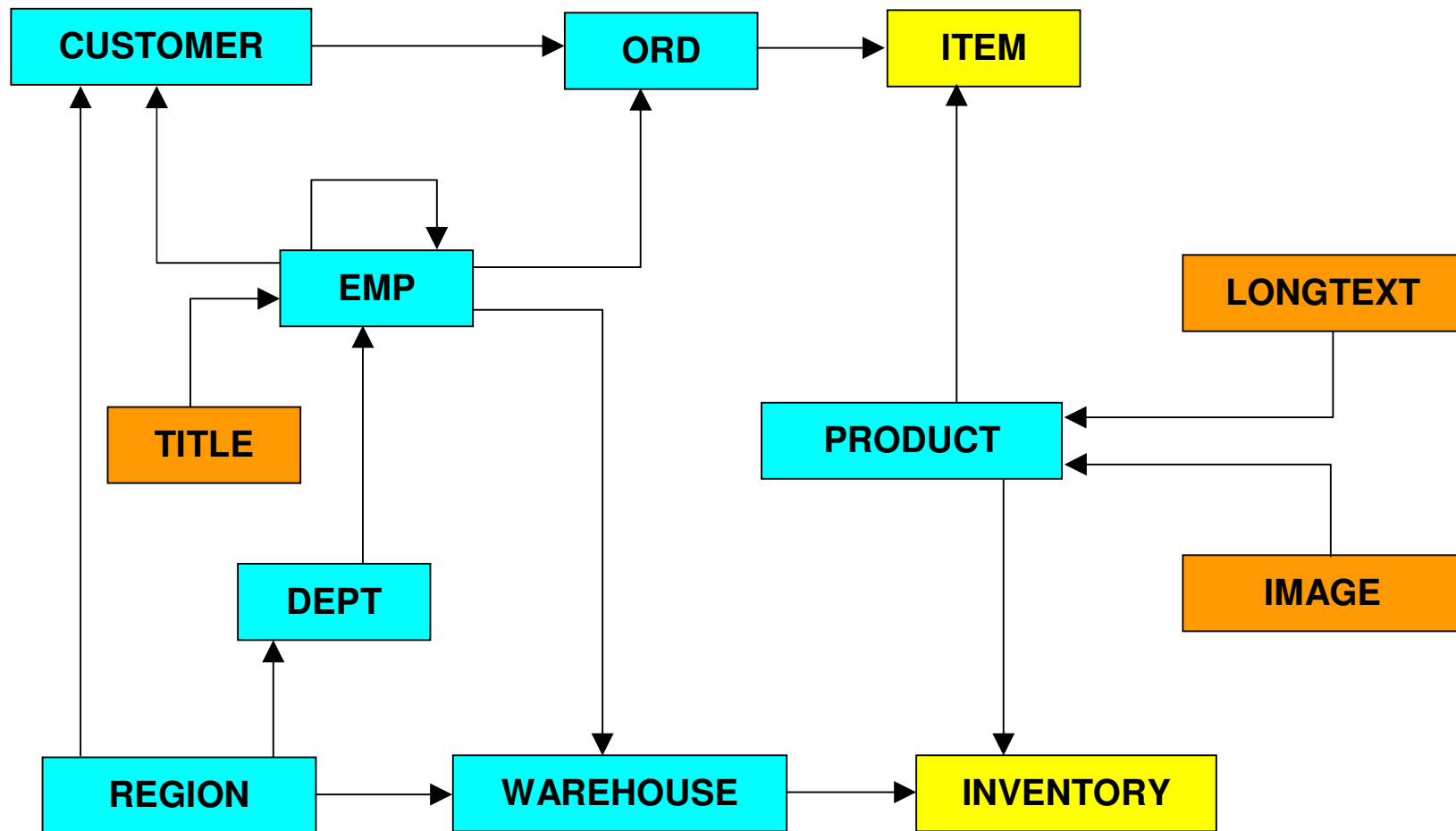
Zaraz po utworzeniu nowej bazy danych poleceniem `CREATE DATABASE` tworzona jest pewna liczba predefiniowanych ról. Ich ilość różni się w zależności od wersji bazy danych. Ich pełna lista znajduje się w widoku `dba_roles`. Najczęściej używane to: `CONNECT`, `RESOURCE`, `DBA`, `IMP_FULL_DATABASE`, `EXP_FULL_DATABASE`, `SELECT_CATALOG_ROLE`. Analizując widok `role_sys_privs` otrzymujemy informację o uprawnieniach przypisanych do poszczególnych ról, przykładowo dla roli `CONNECT` mamy:

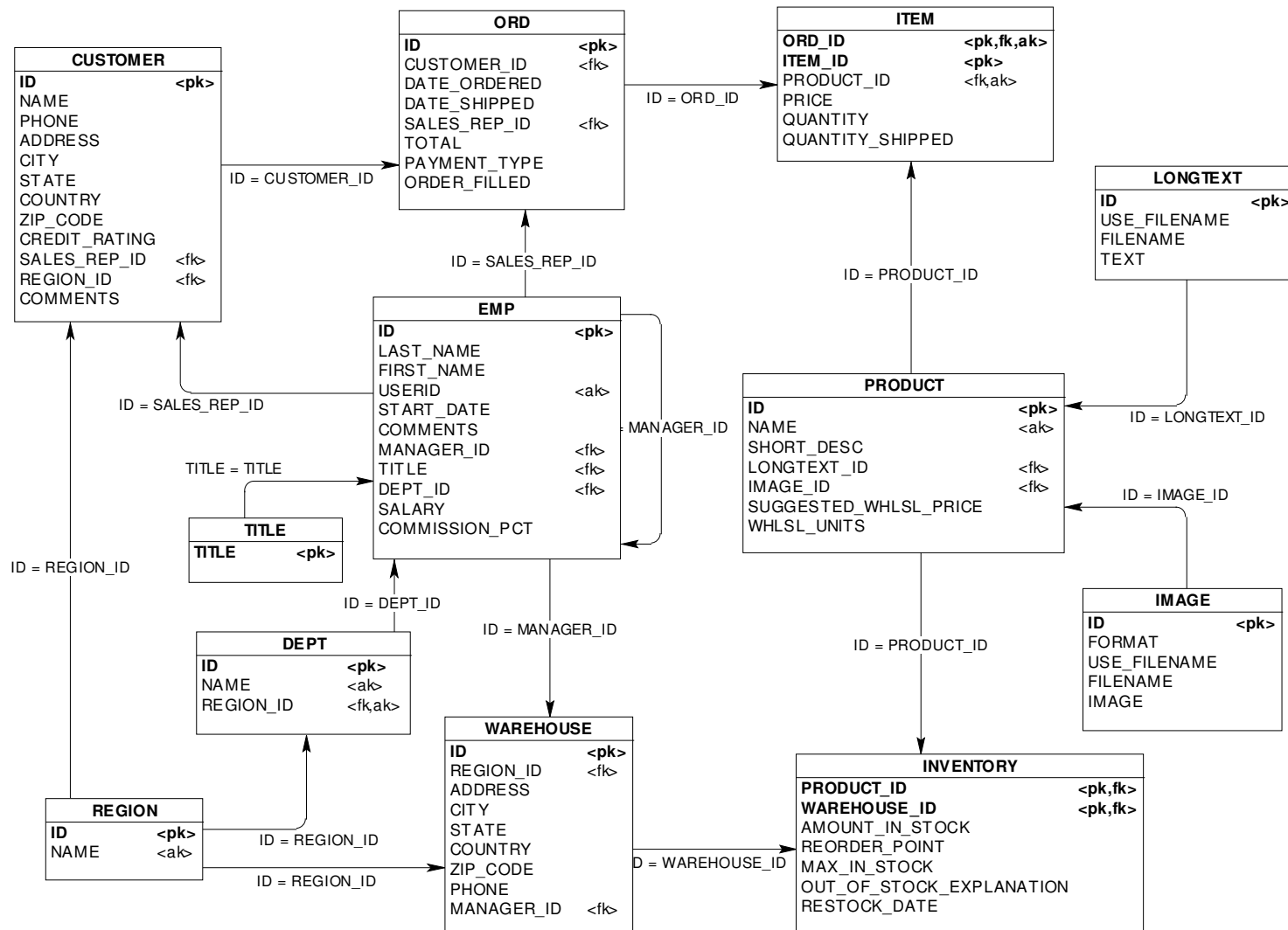
ROLE	PRIVILEGE	ADM
CONNECT	CREATE VIEW	NO
CONNECT	CREATE TABLE	NO
CONNECT	ALTER SESSION	NO
CONNECT	CREATE CLUSTER	NO
CONNECT	CREATE SESSION	NO
CONNECT	CREATE SYNONYM	NO
CONNECT	CREATE SEQUENCE	NO
CONNECT	CREATE DATABASE LINK	NO

8 rows selected.

I

14. Model SUMMIT2

ID	NAME	PHONE	ADDRESS	CITY	STATE	COUNTRY	ZIP_CODE	CREDIT_RATING	SALES_REP_ID	REGION_ID	COMMENTS
201	Unisports	55-2066101	72 Via Bahia	Sao Paolo		Brazil		EXCELLENT	12	2	
202	OJ Athletics	81-20101	6741 Takashi Blvd.	Osaka		Japan		POOR	14	4	
203	Delhi Sports	91-10351	11368 Chanakya	New Delhi		India		GOOD	14	4	
204	Womansport	1-206-104-0103	281 King Street	Seattle	Washington	USA		EXCELLENT	11	1	
205	Kam's Sporting Goods	852-3692888	15 Henessey Road	Hong Kong				EXCELLENT	15	4	
206	Sportique	33-2257201	172 Rue de Rivoli	Cannes		France		EXCELLENT	15	5	
207	Sweet Rock Sports	234-6036201	6 Saint Antoine	Lagos		Nigeria		GOOD		3	
208	Muench Sports	49-527454	435 Gruenstrasse	Stuttgart		Germany		GOOD	15	5	
209	Beisbol Si!	809-352689	792 Playa Del Mar	San Pedro de Macon's		Dominican Republic		EXCELLENT	11	1	
210	Futbol Sonora	52-404562	3 Via Saguaro	Nogales		Mexico		EXCELLENT	12	2	
211	Kuhn's Sports	42-111292	7 Modrany	Prague		Czechoslovakia		EXCELLENT	15	5	
212	Hamada Sport	20-1209211	57A Corniche	Alexandria		Egypt		EXCELLENT	13	3	
213	Big John's Sports Emporium	1-415-555-6281	4783 18th Street	San Francisco	CA	USA		EXCELLENT	11	1	
214	Ojibway Retail	1-716-555-7171	415 Main Street	Buffalo	NY	USA		POOR	11	1	
215	Sporta Russia	7-3892456	6000 Yekatamina	Saint Petersburg		Russia		POOR	15	5	

CUSTOMER

ORD_ID	ITEM_ID	PRODUCT_ID	PRICE	QUANTITY	QUANTITY_SHIPPED
97	1	20106	9	1000	1000
100	1	10011	135	500	500
100	2	10013	380	400	400
100	3	10021	14	500	500
100	4	10023	36	400	400
102	1	20108	28	100	100
106	1	20108	28	46	46
107	1	20106	11	50	50
107	2	20108	28	22	22
109	1	10011	140	150	150
109	2	10012	175	600	600
109	3	10022	21,95	300	300
112	1	20106	11	50	50

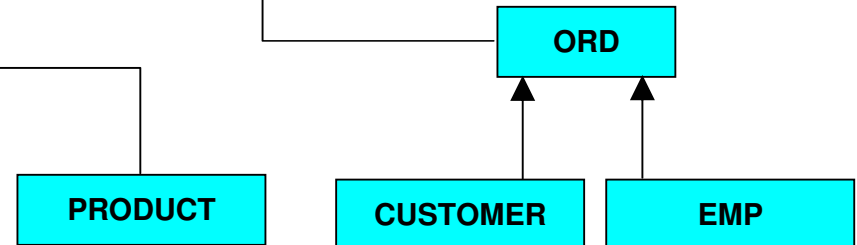
Uwaga: pokazano tylko pozycje zawierające produkty, gdzie **PRODUCT_ID** jest od 10011 do 20108

ITEM

ID	CUSTOMER_ID	DATE_ORDERED	DATE_SHIPPED	SALES_REP_ID	TOTAL	PAYMENT_TYPE	ORDER_FILLED
100	204	1992-08-31	1992-09-10	11	601100	CREDIT	Y
101	205	1992-08-31	1992-09-15	14	8056,6	CREDIT	Y
102	206	1992-09-01	1992-09-08	15	8335	CREDIT	Y
103	208	1992-09-02	1992-09-22	15	377	CASH	Y
104	208	1992-09-03	1992-09-23	15	32430	CREDIT	Y
105	209	1992-09-04	1992-09-18	11	2722,24	CREDIT	Y
106	210	1992-09-07	1992-09-15	12	15634	CREDIT	Y
107	211	1992-09-07	1992-09-21	15	142171	CREDIT	Y
108	212	1992-09-07	1992-09-10	13	149570	CREDIT	Y
109	213	1992-09-08	1992-09-28	11	1020935	CREDIT	Y
110	214	1992-09-09	1992-09-21	11	1539,13	CASH	Y
111	204	1992-09-09	1992-09-21	11	2770	CASH	Y
97	201	1992-08-28	1992-09-17	12	84000	CREDIT	Y
98	202	1992-08-31	1992-09-10	14	595	CASH	Y
99	203	1992-08-31	1992-09-18	14	7707	CREDIT	Y
112	210	1992-08-31	1992-09-10	12	550	CREDIT	Y

ID	NAME	SHORT_DESC	LONGTEXT_ID	IMAGE_ID	SUGGESTED_WHLSL_PRICE	WHLSL_UNITS
10011	Bunny Boot	Beginner's ski boot	518	1001	150	
10012	Ace Ski Boot	Intermediate ski boot	519	1002	200	
10013	Pro Ski Boot	Advanced ski boot	520	1003	410	
10021	Bunny Ski Pole	Beginner's ski pole	528	1011	16,25	
10022	Ace Ski Pole	Intermediate ski pole	529	1012	21,95	
10023	Pro Ski Pole	Advanced ski pole	530	1013	40,95	
20106	Junior Soccer Ball	Junior soccer ball	613		11	
20108	World Cup Soccer Ball	World cup soccer ball	615		28	

Uwaga: pokazano tylko produkty, gdzie **ID** jest od 10011 do 20108

ID	REGION_ID	CITY	STATE	COUNTRY	ZIP_CODE	PHONE	MANAGER_ID
101	1	Seattle	WA	USA			6
10501	5	Bratislava		Czechoslovakia			10
201	2	Sao Paolo		Brazil			7
301	3	Lagos		Nigeria			8
401	4	Hong Kong					9

WAREHOUSE

PRODUCT

INVENTORY

Uwaga: pokazano tylko pozycje zawierające produkty, gdzie **PRODUCT_ID** jest od 10011 do 20108

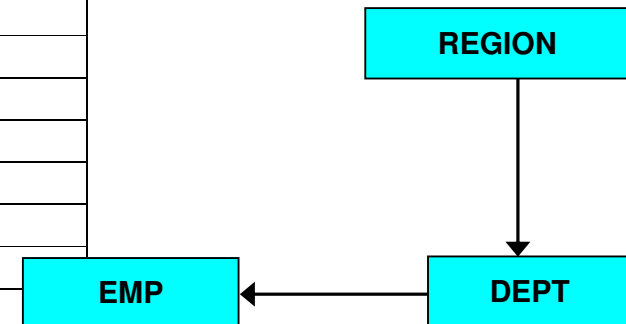
Uwaga: pokazano tylko produkty, gdzie **ID** jest od 10011 do 20108

ID	NAME	SHORT_DESC	LONGTEXT_ID	IMAGE_ID	SUGGESTED_WHLSL_PRICE	WHLSL_UNITS
10011	Bunny Boot	Beginner's ski boot	518	1001	150	
10012	Ace Ski Boot	Intermediate ski boot	519	1002	200	
10013	Pro Ski Boot	Advanced ski boot	520	1003	410	
10021	Bunny Ski Pole	Beginner's ski pole	528	1011	16,25	
10022	Ace Ski Pole	Intermediate ski pole	529	1012	21,95	
10023	Pro Ski Pole	Advanced ski pole	530	1013	40,95	
20106	Junior Soccer Ball	Junior soccer ball	613		11	
20108	World Cup Soccer Ball	World cup soccer ball	615		28	

PRODUCT_ID	WAREHOUSE_ID	AMOUNT_IN_STOCK	REORDER_POINT	MAX_IN_STOCK	OUT_OF_STOCK_EXPLANATION	RESTOCK_DATE
10011	101	650	625	1100		
10012	101	600	560	1000		
10012	10501	300	300	525		
10013	101	400	400	700		
10013	10501	314	300	525		
10021	101	500	425	740		
10022	101	300	200	350		
10022	10501	502	300	525		
10023	101	400	300	525		
10023	10501	500	300	525		
20106	101	993	625	1000		
20106	201	220	150	260		
20106	10501	150	100	175		
20108	101	700	700	1225		
20108	201	166	150	260		
20108	10501	222	200	350		

ID	LAST_NAME	FIRST_NAME	USERID	START_DATE	COMMENTS	MANAGER_ID	TITLE	DEPT_ID	SALARY	COMMISSION_PCT
1	Velasquez	Carmen	cvelasqu	1990-03-03			President	50	2500	
2	Ngao	LaDoris	lngao	1990-03-08		1	VP, Operations	41	1450	
3	Nagayama	Midori	mnagayam	1991-06-17		1	VP, Sales	31	1400	
4	Quick-To-See	Mark	mquickto	1990-04-07		1	VP, Finance	10	1450	
5	Ropeburn	Audry	aropebur	1990-03-04		1	VP, Administration	50	1550	
6	Urguhart	Molly	murguhar	1991-01-18		2	Warehouse Manager	41	1200	
7	Menchu	Roberta	rmenchu	1990-05-14		2	Warehouse Manager	42	1250	
8	Biri	Ben	bbiri	1990-04-07		2	Warehouse Manager	43	1100	
9	Catchpole	Antoinette	acatchpo	1992-02-09		2	Warehouse Manager	44	1300	
10	Havel	Marta	mhavel	1991-02-27		2	Warehouse Manager	45	1307	
11	Magee	Colin	cmagee	1990-05-14		3	Sales Representative	31	1400	10
12	Giljum	Henry	hgiljum	1992-01-18		3	Sales Representative	32	1490	12,5
13	Sedeghi	Yasmin	ysedeghi	1991-02-18		3	Sales Representative	33	1515	10
14	Nguyen	Mai	mnguyen	1992-01-22		3	Sales Representative	34	1525	15
15	Dumas	Andre	adumas	1991-10-09		3	Sales Representative	35	1450	17,5
16	Maduro	Elena	emaduro	1992-02-07		6	Stock Clerk	41	1400	
17	Smith	George	gsmith	1990-03-08		6	Stock Clerk	41	940	
18	Nozaki	Akira	anozaki	1991-02-09		7	Stock Clerk	42	1200	
19	Patel	Vikram	vpatel	1991-08-06		7	Stock Clerk	42	795	
20	Newman	Chad	cnewman	1991-07-21		8	Stock Clerk	43	750	
21	Markarian	Alexander	amarkari	1991-05-26		8	Stock Clerk	43	850	
22	Chang	Eddie	echang	1990-11-30		9	Stock Clerk	44	800	
23	Patel	Radha	rpatel	1990-10-17		9	Stock Clerk	34	795	
24	Dancs	Bela	bdancs	1991-03-17		10	Stock Clerk	45	860	
25	Schwartz	Sylvie	sschwart	1991-05-09		10	Stock Clerk	45	1100	

ID	NAME
1	North America
2	South America
3	Africa / Middle East
4	Asia
5	Europe

ID	NAME	REGION_ID
10	Finance	1
31	Sales	1
32	Sales	2
33	Sales	3
34	Sales	4
35	Sales	5
41	Operations	1
42	Operations	2
43	Operations	3
44	Operations	4
45	Operations	5
50	Administration	1

A. Literatura

1. Oryginalna dokumentacja firmy Oracle: *Oracle8i SQL Reference*
2. Oryginalna dokumentacja firmy Oracle: *Oracle8i Reference Release 2 (8.1.6)*